

วารสารวิชาการมนุษยและสังคม
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมเผยแพร่ผลงานและทัศนะทางวิชาการสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. เพื่อเป็นแหล่งในการนำเสนอผลงานวิจัยบทความวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ที่ปรึกษา

รศ.ดร.ประกาศิต อานุภาพแสนยากร อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
ผศ.ดร.เอมอร แสนภูวา คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ขอบเขตเนื้อหา

บทความวิจัยและบทความวิชาการทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่
สาขาภาษาและภาษาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ การพัฒนาชุมชน วรรณคดี สังคมวิทยา
มานุษยวิทยา นิเทศศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ศิลปกรรม
เศรษฐศาสตร์ ศาสนาและปรัชญา จิตวิทยา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์
และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กำหนดการออกเผยแพร่

วารสารเผยแพร่ราย 6 เดือน (ปีละ 2 ฉบับ)

มกราคม – มิถุนายน

กรกฎาคม – ธันวาคม

เจ้าของ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ 319 ถนนไทยพันทา ต.โพธิ์

อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ 33000

โทรศัพท์: 095-6129690, 085-4620325 โทรสาร 0-4564-3607

<http://huso.sskru.ac.th/main2014/>

คณะกรรมการกองบรรณาธิการ

วารสารวิชาการมนุษย์และสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

บรรณาธิการ

ผศ.ดร.เอมอร แสงภูวา

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ผศ.ดร.อนันต์ศักดิ์ พวงอก

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

กองบรรณาธิการ

ดร.สุรีย์ฉาย สุคันธรัตน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ดร.อุษา กลมพันธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผศ.ดิชิตชัย เมตตาริกานนท์

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ผศ.ดร.คำภีรภาพ อินทะนุ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ดร.สุธิศักดิ์ ปลอดสูงเนิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์สุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ยุพิน ประทุมมี

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

อาจารย์จุฑาสินี ชนะศึก

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

อาจารย์พนัสนิศา นันทะกาล

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ผศ.อุมาพร ประชาชาติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

อาจารย์รัตต์บุญญ ศีลาบุตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ผู้พิจารณาตรวจสอบภาษาอังกฤษ

อาจารย์อินทรีรา ศักดิ์เมียนแก้ว

อาจารย์กวิณวัฒน์ ทิรัญบุรณะ

อาจารย์วศน มังขาดา

นายตรัยเทพ ศรีสุข

ผู้พิจารณาตรวจสอบภาษาไทย

อาจารย์ยุภาพร วิวัฒน์พัฒนกุล

อาจารย์ณลินี อำพันธ์

อาจารย์ปิ่นอนงค์ จำปาเงิน

อาจารย์ชุติมา ช่างขำ

ฝ่ายประสานงาน

นางนิลวรรณ จันทา

นางสาวนงนุช แสงพฤกษ์

นางสาวปวีศา แดงงาม

นายทินกร กมล

นายรุ่งทิวา เนื่อนา

ออกแบบรูปเล่ม

อาจารย์โพธิ์พงศ์ ฉัตรนันทภรณ์

อาจารย์รัตต์บุญ ศีลาบุตร

ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

วารสารวิชาการมนุษยและสังคม

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2562

ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพียรชอบ

ศาสตราจารย์ สุวิทย์ ธีรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ สมหมาย ชินนาค

รองศาสตราจารย์ ดร.อัญญา ภาณุรัตน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธณูวรรณ กำคำ

รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ มีกุล

รองศาสตราจารย์ จำเริญ อุ้นแก้ว

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ ศีลาบุตร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

นักวิชาการอิสระ

นักวิชาการอิสระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการมนุษยและสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2562 ประกอบด้วยบทความวิจัยจำนวน 6 บทความ 1) การสร้างสื่อท่องเที่ยวคำศัพท์ภาษาจีนคล่องจองเพื่อพัฒนาทักษะของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีนชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ 2) ปัญหาของการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในที่ชุมชนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 3) การพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลขุนหาญ (ส) ต่อการรับชมภาพยนตร์สั้นเรื่องอะไรดีและพอดีคำ 5) การศึกษาเปรียบเทียบการออกเสียง ความหมาย และชนิดของคำอักษรพ้องรูปในภาษาจีน 6) ความแตกต่างของคำสุภาพในภาษาไทยและภาษาจีนที่ส่งผลกระทบต่อการสอนภาษาจีนในประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีบทความวิชาการจำนวน 2 บทความ คือ 1) พระอุโบสถโคตเทียมนเกวียน วัดบ้านสร้างเรือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ : การศึกษาลักษณะทางสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมฝาผนังในฐานะเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น 2) ชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดเพชรบุรี

กองบรรณาธิการวารสารมนุษยและสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ หวังว่าเนื้อหาบทความในฉบับนี้จะมีประโยชน์สำหรับท่านผู้อ่านที่มีความสนใจได้นำไปใช้ประโยชน์ ประยุกต์เข้ากับการทำงานของตัวเอง หรือเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ต่อไป และขอเชิญชวนอาจารย์ นักวิจัย นิสิตนักศึกษาได้ส่งบทความมาลงตีพิมพ์ในฉบับต่อไปด้วยนะครับ

พระอุโบสถโคตเทียมนเกวียน วัดบ้านสร้างเรือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ การศึกษา
ลักษณะทางสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมฝาผนังในฐานะเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์
ท้องถิ่น

จันยพงศ์ สารรัตน์.....7

การสร้างสื่อท่องเที่ยวคำศัพท์ภาษาจีนคล้องจองเพื่อพัฒนาทักษะของนักศึกษา
สาขาภาษาจีนชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ศรีสะเกษ

วีระชาติ ดวงมาลา.....32

ปัญหาของการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในที่ชุมชนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3
สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ธัญทิพ บุญเยี่ยม.....47

การพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรม บทบาทสมมติ
ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ และ สังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ
ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

วศณ มังชาดา.....59

ความพึงพอใจของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลขุนหาญ (ลิ) ต่อการรับชมภาพยนตร์สั้น
เรื่องอะไรดีและพอดีคำ

อัจฉริยะ ศรีทา.....73

การศึกษาเปรียบเทียบการออกเสียง ความหมาย และชนิดของคำอักษรพ้องรูป
“多音字” ในภาษาจีน

ธนัชพร นามวัฒน์.....85

ความแตกต่างของคำสุภาพในภาษาไทยและภาษาจีนที่ส่งผลกระทบต่อการสอน
ภาษาจีนในประเทศไทย

ธนัชพร นามวัฒน์.....100

ชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดเพชรบุรี

กมลทิพย์ รักเกียรติยศ.....114

พระอุโบสถโคเทียมเกวียน วัดบ้านสร้างเรือง อำเภอเมืองฯ
จังหวัดศรีสะเกษ : การศึกษาลักษณะทางสถาปัตยกรรมและ
จิตรกรรมฝาผนังในฐานะเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
Phra Ubosot Kho Theam Kwean, Wat Ban Sang Ruang,
Mueang District, Si Sa Ket : Study of Characters in
Architecture and Wall Painting as a source for Local History

ธัญพงศ์ สารรัตน์*

Thanyapong Sararat

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาลักษณะทางสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมฝาผนังของพระอุโบสถโคเทียมเกวียน วัดบ้านสร้างเรือง อำเภอเมืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อทำความเข้าใจในลักษณะ นิยามการก่อสร้าง ซึ่งจะนำไปสู่การอธิบายพัฒนาการของรูปแบบที่เปลี่ยนไปตามอิทธิพลของสังคมภายนอก นอกจากนี้ยังอาจทำให้เข้าใจถึงบริบททางสังคมของผู้คนที่อาศัยอยู่บริเวณท้องถิ่นเมืองศรีสะเกษ ซึ่งเป็นบริเวณเดียวกันกับที่ตั้งของวัดแห่งนี้ตั้งแต่อดีตสืบมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งผลการศึกษาพบว่าพระอุโบสถโคเทียมเกวียน หรือโบสถ์วัวเทียมเกวียน ที่มีลักษณะเป็นรูปปั้นโค 2 ตัวขนาดใหญ่ สูงประมาณตึก 2 ชั้น กำลังลากเกวียนที่ครอบตัวโบสถ์อยู่ ภายในประดิษฐานพระประธาน ซึ่งก่อนที่จะมาเป็นโบสถ์โคเทียมเกวียนนั้นก็เหมือนโบสถ์ตามวัดทั่วไป ต่อมาหลวงปู่ธัมมา พิทักษา ได้เห็นว่าในปัจจุบันนั้นหาเกวียนได้

* อาจารย์ สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ hithanyapongs@hotmail.com

ยากแล้ว จึงได้จัดสร้างขึ้นให้คนรุ่นหลังได้เห็นถึงความสำคัญของการใช้เกวียนในสมัยก่อน อีกทั้งคติการประดับรูปเทวดาถือพระขรรค์นั่งแท่น ยังเสมือนเป็นสัญลักษณ์แทนตัวผู้อุปถัมภ์การสร้างในการปกป้องรักษาพระพุทธศาสนา ภายในมีภาพเขียนฝาผนังที่สื่อถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นอีสาน และความเชื่อต่าง ๆ ตามหลักพระพุทธศาสนา รวม 17 ภาพ รวมถึงประติมากรรมสื่อถึงการเติบโตตามช่วงวัยของคน อันแสดงให้เห็นถึงฝีมือช่างท้องถิ่นที่หลากหลายของอีสานยุคพัฒนาในทศวรรษ 2510 เป็นต้นมา และมีความสำคัญในฐานะหลักฐานทางประวัติศาสตร์

คำสำคัญ: พระอุโบสถโคเทียมเกวียน วัดบ้านสร้างเรือง ศรีสะเกษ

Abstract

This article studied architectural characters and Mural of Phra Ubosot Kho Theam Kwean, Wat Ban Sang Ruang, Mueang District, Si Sa Ket to study the characteristic of structural which leads to explanation of form development that changes due to social influence as well as social context of people who lives in Si Sa Ket, in the same location that the temple locates from the past until now. From the result of the study, Phra Ubosot Kho Theam Kwean or Wua Theam Kwean Cathedral has 2 big cow sculptures that stand around 2nd floors of a building high and pull the cart covering the cathedral. Inside the cathedral locates the Buddha image. The cathedral used to be like other temples until monk Thamma Phithaksa saw that the cart was quite rare so he constructed the sculptures for later generations to recognize its importance in the past.

Decoration of god image holding a knife sitting on an altar represents the guardian of Buddhism. Inside the cathedral, there are 17 murals that represent northeastern cultures and beliefs in Buddhism and sculptures showing a process of human growth. These arts show the various talent of northeastern local artists since 1967, and the arts are important as a source for Local History.

Keywords: Phra Ubosot Kho Theam Kwan, Wat Ban Sang Ruang, Si Sa Ket

บทนำ

วัดบ้านสร้างเรือง หรือวัดพระธาตุเรืองรอง ตั้งอยู่ในท้องที่บ้านสร้างเรือง ตำบลหญ่าปล้อง อำเภอเมืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ อยู่ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศเหนือ ประมาณ 7.5 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 2373 (ศรีสะเกษ – อำเภอราชไห้ไศล อำเภอยางชุมน้อย – อำเภอค้อวัง) สร้างขึ้นใน พ.ศ. 2511 โดยหลวงปู่ธัมมา พิทักษา เพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ สำหรับให้ชาวพุทธในถิ่นอีสานใต้ได้มาสักการะบูชาแทนการเดินทางไปยังจังหวัดที่ห่างไกล โดยหลวงปู่ได้พาชาวบ้านก่อตั้งวัดบ้านสร้างเรืองในเขตป่าช้าของหมู่บ้านในพื้นที่ 1 ไร่เศษ ต่อมาขยายที่ดินได้รวม 6 ไร่เศษ และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อ พ.ศ. 2520 จึงได้ด้าริสร้างพระธาตุ โดยวางศิลาฤกษ์เมื่อ พ.ศ.2524 ก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. 2525 เริ่มแรกหลวงปู่ธัมมา พิทักษา ดำเนินการด้วยตัวท่านเองในการรับบริจาคจากญาติโยมจากกรุงเทพฯ ต่อมา มีคณะครูอาจารย์เข้าไปร่วมในนาม “คณะสะพานบุญ” ส่งผลให้วัดพระธาตุเรืองรอง มีการก่อสร้างศาสนสถานต่าง ๆ เพิ่มขึ้นจนถึงปัจจุบัน

พระอุโบสถโคเทียมเกวียน เป็นศาสนสถานหนึ่งภายในวัดบริเวณประตูทางเข้าเป็นวัฒนธรรมส่วนกลางผสมท้องถิ่น ซึ่งก่อนที่จะมาเป็นโบสถ์โคเทียมเกวียนนั้นมีลักษณะเหมือนโบสถ์ตามวัดทั่วไป สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2511 ต่อมาหลวงปู่ธัมมา พิทักษา ผู้ก่อตั้งพระธาตุเรืองรอง ได้เล็งเห็นว่า ในปัจจุบันเกวียนนั้นหาดูได้ยากแล้ว เกรงว่าคนรุ่นใหม่จะลืมเสีย จึงได้สร้างขึ้นจนแล้วเสร็จใน พ.ศ. 2515 ซึ่งความสำคัญของเกวียนสมัยก่อนจะใช้เป็นพาหนะขนส่งสินค้าเพื่อค้าขายหรือขนส่งของอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน นับได้ว่ามีประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง ส่วนในการลากเกวียนต้องใช้โค 2 ตัว ส่วนด้านในมีพระพุทธรูปยืนปางสมาธิซึ่งเป็นพระพุทธรูปประธานและมีภาพวาดเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวอีสานไว้ให้คนที่สนใจได้ศึกษา โดยพระอุโบสถก่อสร้างด้วยปูนประดับกระจก บริเวณหน้าบันทำเป็นรูปเทวดานั่งแท่นถือพระขรรค์แกะลายไม้ปิดทอง อันเป็นรูปแบบที่แตกต่างไปจากความนิยมในการสร้างหน้าบันแบบไทยประเพณีในสมัยรัตนโกสินทร์ที่นิยมทำเป็นภาพพระนารายณ์ทรงครุฑตามคติดั้งเดิม

ภาพที่ 1 พระอุโบสถโคเทียมเกวียนที่วัดบ้านสร้างเรือง

ที่มา : ภาพประชาสัมพันธ์วัดบ้านสร้างเรือง, 13 กันยายน 2562

นอกจากนี้ภายในพระอุโบสถยังมีการประดับรูปหลวงปู่ธัมมา พิทักษา ผู้ทำบุญเซียมซี ภาพร่างพระเจดีย์ศรีนคราข (พระธาตุเอกมวงคล) บริเวณด้านนอกมี

คำประพันธ์เตือนใจให้รำลึกถึงสังฆธรรมแห่งชีวิต และบริเวณรายรอบพระอุโบสถยังประดับด้วยสวนหย่อมที่สวยงาม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องยังไม่พบเอกสารที่กล่าวด้วยเรื่องราวดังกล่าวโดยตรง มีเพียงงานวิจัยของ ธัญพวงค์ สารรัตน์ และ ชำนาญ โสตา เรื่อง “การสื่อความหมาย พระธาตุเรืองรองเป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม” (2561) งานวิจัยของพรศิริ วิรุณพันธ์ เรื่อง “การศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาวัดพระธาตุเรืองรอง อำเภอเมืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ” (2550) งานวิจัยของอรทัย อัยยาพงษ์ เรื่อง “การศึกษารูปแบบการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์พระธาตุเรืองรอง ตำบลห้วยป่าล้อม อำเภอเมืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ” (2554) งานวิจัยของ วิชาทิพย์ บุตรศรีมาศ เรื่อง “การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษา : วัดพระธาตุเรืองรอง จังหวัดศรีสะเกษ” (2552) งานของวุฒิชัย นาคเขียว และศิริวุฒิ วรรณทอง เรื่อง “วัดพระธาตุเรืองรองกับการเผยแพร่แนวคิดชาตินิยมในอีสานใต้ พ.ศ. 2510 จนถึงปัจจุบัน” (2562) งานวิจัยของธัญพวงค์ สารรัตน์ และคณะ(2562) เรื่อง “การจัดการพิพิธภัณฑ์อย่างสร้างสรรค์เพื่อการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในจังหวัดศรีสะเกษ” และงานของวุฒิชัย นาคเขียว เรื่อง “พระธาตุเรืองรอง” : พุทธสถานที่รัฐไทยเผยแพร่อุดมคติชาตินิยมแก่คนท้องถิ่นหลายชาติพันธุ์ในอีสานใต้” (2562) ที่กล่าวถึงศาสนสถานภายในอาณาบริเวณวัดและความสำคัญเชิงการท่องเที่ยวโดยภาพรวม ซึ่งยังไม่ได้กล่าวถึงความสำคัญของพระอุโบสถโคเทียมเกวียนโดยตรง เช่นเดียวกับงานของธัญพวงค์ สารรัตน์ และคณะ เรื่อง “ภาพสะท้อนสังคมท้องถิ่น : กรณีศึกษาภาพเขียนฝาผนังภายในองค์พระธาตุเรืองรอง จังหวัดศรีสะเกษ” (2562) ที่กล่าวถึงประเด็นความสำคัญของภาพเขียนบริเวณชั้น 2-3 ขององค์พระธาตุ และถึงแม้ว่าปัจจุบันจะได้มีหน่วยงานราชการได้เข้ามาสำรวจและทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวัดและพระอุโบสถหลังนี้ไว้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานและทำการบูรณะโดย สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดศรีสะเกษ และองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยป่าล้อม ซึ่งการสำรวจพระอุโบสถโคเทียมเกวียนของหน่วยงานภาครัฐนี้ เป็นการสำรวจ

ในองค์กรวม ยังขาดการอธิบายในรายละเอียดบางส่วนที่เกี่ยวกับองค์ประกอบส่วนใหญ่ของพระอุโบสถ เช่น ลักษณะของภาพจิตรกรรมฝาผนัง องค์ประกอบศิลปทางสถาปัตยกรรมของอาคาร และคติในการสร้างพระอุโบสถในลักษณะเช่นนี้ ซึ่งเป็นประเด็นที่อาจนำไปสู่ความเข้าใจในบริบททางสังคมเกี่ยวกับความนิยมในรูปแบบของอาคารและจิตรกรรมฝาผนัง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงทางสังคมของชุมชนแห่งนี้ได้ ดังนั้นจุดประสงค์ในการนำเสนอบทความนี้จึงต้องการหยิบยกประเด็นดังกล่าวมานำเสนอ เพื่อความสมบูรณ์ในการศึกษาเกี่ยวกับวัดบ้านสร้างเรื่องต่อไป ดังนั้นจึงต้องมีการศึกษาศิลปกรรมอื่น ๆ ภายในวัด เช่น พระอุโบสถโคเทียมเกวียน เป็นต้น โดยอาศัยแนวทางกลุ่มงานที่กล่าวมาข้างต้นในการศึกษา

ผลของการศึกษาในประเด็นนี้ถือเป็นการเผยแพร่เรื่องราวของงานศิลปกรรมวัดบ้านสร้างเรื่องอันเป็นโบราณสถานของชาติและท้องถิ่นให้ประชาชนที่สนใจได้รับรู้ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่ผู้ที่สนใจศึกษาวัดอื่นๆ ในท้องถิ่นที่ยังไม่ได้รับการศึกษาและมีการนำศิลปกรรมของวัดบ้านสร้างเรื่องไปศึกษาเปรียบเทียบกับประกอบกับการศึกษาที่ผ่านมาของนักวิชาการ ซึ่งอาจช่วยให้เกิดการศึกษาที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ศึกษาลักษณะทางสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมฝาผนังของพระอุโบสถโคเทียมเกวียน วัดบ้านสร้างเรื่อง อำเภอเมืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้มีขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

2. สํารวจเก็บข้อมูลภาคสนามโดยค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลด้านเอกสารจากหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ และหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และศึกษาแหล่งข้อมูลภาคสนาม คือ วัดบ้านสร้างเรือง อำเภอมือเืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ และถ่ายภาพศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

3. เสนอผลการศึกษาเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่อพิมพ์เผยแพร่ต่อไป

ผลการศึกษา

1. สถานที่ตั้ง และประวัติความเป็นมา

วัดบ้านสร้างเรือง หรือวัดพระธาตุเรืองรอง ตั้งอยู่ที่ตำบลหน้าปล้อง อำเภอมือเืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ ห่างจากตัวเมืองศรีสะเกษประมาณ 7.5 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2373 (ศรีสะเกษ – ราชสีสไล) มีศาสนสถานสำคัญคือ พระธาตุเรืองรอง เป็นพระธาตุศิลปะพื้นบ้านสีเฝ้าฯ ได้แก่ ส่วย เขมร ลาว เยอ และการที่วัดแห่งนี้ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของตัวจังหวัด จึงเป็นไปได้ว่าวัดแห่งนี้่น่าจะมีความสำคัญต่อผู้คน และบ้านเมืองศรีสะเกษมากกว่าวัดอื่นโดยรอบ การศึกษารูปแบบของพระอุโบสถโคเทียมเกวียนที่เป็นส่วนหนึ่งของวัดบ้านสร้างเรือง เสมือนเป็นการสร้างคำอธิบายถึงบริบททางสังคมของบ้านเมืองศรีสะเกษในอดีตที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์โดยตรงกับวัดแห่งนี้ได้ทางหนึ่ง

วัดบ้านสร้างเรือง หรือที่ประชาชนรู้จักในนามของ “วัดพระธาตุเรืองรอง” เริ่มก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. 2511 โดยพระครูวิบูลธรรมภาณ (หลวงปู่ธัมมา พิทักษา) ซึ่งเป็นชาวบ้านสร้างเรืองโดยกำเนิด และเป็นเจ้าอาวาสวัดใหม่ยายมอญ (อมรทายการาม) โดยสร้างวัดขึ้นในบริเวณป่าช้าของหมู่บ้าน พื้นที่ 1 ไร่เศษ และได้ขยายที่ดินเพิ่มเป็น 6 ไร่เศษ ต่อมาหลวงปู่ธัมมา พิทักษา ได้เล็งเห็นว่าในท้องถิ่นอีสานใต้ไม่มีพระธาตุให้

ชาวบ้านสักการะบูชา จึงได้เริ่มสร้าง “พระธาตุเรืองรอง” ขึ้นใน พ.ศ. 2525 เป็นพระธาตุที่สร้างแบบศิลปะพื้นถิ่นที่สืบทอดได้แก่ ส่วย เขมร ลาว เยอ

วัดบ้านสร้างเรือง สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาใน พ.ศ. 2520 ปัจจุบันมีพระอธิการเปลื้อง (หลวงตาแก้ว) เป็นเจ้าอาวาส

ศาสนสถานสำคัญภายในวัด เช่น พระธาตุเรืองรอง ที่เป็นการสร้างอาคารแบบผสมผสานแนวคิดศิลปวัฒนธรรมของสี่เผ่าของอีสานใต้ คือ ส่วย เขมร ลาว เยอ วางศิลาฤกษ์เมื่อ พ.ศ. 2524 และเริ่มสร้างเมื่อ พ.ศ. 2525 สร้างแล้วเสร็จใน พ.ศ. 2530 โดยพระธาตุมีความกว้าง 30 เมตร สูง 49.60 เมตร แบ่งออกเป็น 6 ชั้น ได้แก่

ชั้นที่ 1 (ชั้นล่าง) ใช้สำหรับประกอบพิธีทางศาสนา รวมถึงยังเล่าถึงประเพณีของชาวอีสานทั้งสิบสองเดือน (ฮีต 12 คอง 14) และจิตรกรรมฝาผนังนันทนาการพื้นบ้าน เช่น เรื่องท้าวผาแดงนางไอ่ ท้าวกำกาดำ สังข์ศิลป์ชัย เป็นต้น รวมถึงจัดแสดงนิทรรศการน้อมรำลึกสำนักใน พระมหากษัตริย์อริยวงศ์ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อให้นักเรียนนักศึกษาได้ศึกษาหาความรู้ต่อไป

ภาพที่ 2 องค์พระธาตุเรืองรอง ชั้น 1

ที่มา : เจริญ ภัทรพิทักษ์, 2 กรกฎาคม 2561 เข้าถึงได้จาก

<http://www.phototechthailand.com/articles/484>

ชั้นที่ 2 จัดแสดงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวศรีสะเกษทั้งสี่เผ่า คือ เผ่าลาว เผ่าส่วย เผ่าเขมร และเผ่าเยอ ว่ามีวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร การแต่งกาย ภาษาพูด และเครื่องมือเครื่องใช้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรักในความเป็นชาวจังหวัดศรีสะเกษ

ภาพที่ 3 องค์พระธาตุเรืองรอง ชั้น 2

ที่มา : เจริญ ภัทรพิทักษ์, 2 กรกฎาคม 2561 เข้าถึงได้จาก

<http://www.phototechthailand.com/articles/484>

ชั้นที่ 3 เป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านที่จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ของชาวอีสาน
โบราณ

ภาพที่ 4 องค์พระธาตุเรืองรอง ชั้น 3

ที่มา : เจริญ ภัทรพิทักษ์, 2 กรกฎาคม 2561 เข้าถึงได้จาก

<http://www.phototechthailand.com/articles/484>

ชั้นที่ 4 เป็นที่ประดิษฐานพระอรหันต์แปดทิศ

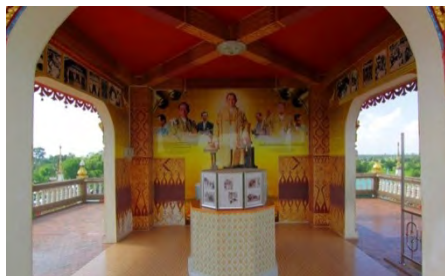

ภาพที่ 5 องค์พระธาตุเรืองรอง ชั้น 4

ที่มา : เจริญ ภัทรพิทักษ์, 2 กรกฎาคม 2561 เข้าถึงได้จาก

<http://www.phototechthailand.com/articles/484>

ชั้นที่ 5 เป็นสถานที่สำหรับนั่งสมาธิวิปัสสนา และเป็นพื้นที่จัดแสดงนิทรรศการน้อมรำลึกสำนักในพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

ภาพที่ 6 องค์พระธาตุเรืองรอง ชั้น 5

ที่มา : เจริญ ภัทรพิทักษ์, 2 กรกฎาคม 2561 เข้าถึงได้จาก

<http://www.phototechthailand.com/articles/484>

และชั้นที่ 6 เป็นชั้นที่บรรจุพระอรหันตธาตุ ซึ่งอัญเชิญมาจากประเทศ ศรีลังกา และจุดชมวิวิวทิวทัศน์ที่มีความสวยงามเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 7 องค์พระธาตุเรืองรอง ชั้น 6

ที่มา : เจริญ ภัทรพิทักษ์, 2 กรกฎาคม 2561 เข้าถึงได้จาก

<http://www.phototechthailand.com/articles/484>

โดยศาสนสถานแห่งนี้จากกล่าวได้ว่าเป็นศูนย์กลางทางศาสนาที่สำคัญแห่งหนึ่งของอีสาน ดังกวีนิพนธ์ที่ว่า “ขอกราบกำม ขมบุญ ตลาดต...ผู้กำหนด ชีทาง สร้างมรรคผล ...อริยสัจจ์ คือองค์ พระทศพล...อนุสนธิ์ แห่งอีสาน โบราณมี” (ภราดร ศรีปัญญา และ คณะ, 2557: 36)

โบสถ์โคเทียมเกวียน หน้าโบสถ์จะมีรูปปั้นโคเทียมเกวียนขนาดใหญ่ 2 ตัว เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของเกวียนในอดีต ซึ่งใช้เป็นพาหนะสำคัญในการเดินทางหรือการขนส่งสินค้า ส่วนภายในของโบสถ์มีภาพจิตรกรรมฝาผนังที่วาดเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวอีสาน ซึ่งหลวงปู่ได้แนวคิดส่วนหนึ่งมาจาก วิทยานนาวา กรุงเทพฯ ที่เมื่อครั้งสมัยรัชกาลที่ 3 ทรงมีแนวพระราชดำริให้จำลองเรือสำเภาจีนไว้บริเวณวัดเพื่อป้องกันไม่ให้คนยุคต่อไปลืมนึกถึงเรือสำเภาจีน จึงได้แนวคิดมาสร้างองค์พระธาตุเรืองรองที่วัดแห่งนี้ โดยอ้างอิงจากรูปวิถีแห่งเกวียน ซึ่งเป็นวิถีชาวอีสานเป็นหลัก (หลวงปู่ธัมมา พิทักษ์, สัมภาษณ์) โดยคติการสร้างเรือสำเภาจีน

ที่วัดยานนาวาแห่งนี้ต่าง ๆ สอดคล้องกับแนวพระราชดำริด้านต่างประเทศของรัชกาลที่ 3 ด้วย ที่พยายามจำลองเรือแบบตะวันตกขนาดเล็กที่รายล้อมเรือสำเภาจีนไว้ด้วยเช่นกัน เพื่อให้ประชาชนรู้จักเรือสำเภาจีนและเรือตะวันตกที่เข้ามาติดต่อกับสยามในภายหลัง (วงเดือน นาราจักร, 2518: 11 – 12)

ภาพที่ 8 ประติมากรรมเทวตาสื่อพระขรรค์เหนือพระอุโบสถ

ที่มา : ฉันทพงศ์ สารรัตน์, 13 กันยายน 2562

หลวงพ่อร่มเย็น พระประจำวัดบ้านสร้างเรือง ประดิษฐานอยู่บริเวณศาลา
ด้านหน้าโบสถ์ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2543 เพื่อไว้เป็นที่สักการะหรือกราบขอพรเพื่อความ
เป็นสิริมงคล

ทั้งนี้ในช่วงเดือนตุลาคมของทุกปี ทางวัดได้มีการจัดงานไหว้พระธาตุประจำปี
เพื่อนมัสการพระธาตุเรืองรองเพื่อความเป็นสิริมงคลในชีวิต และในช่วงเดือนเมษายนจะมี
การแสดงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวบ้านบ้านสร้างเรืองในทุก ๆ ปี เพื่อสืบสาน
ความเป็นพื้นบ้านอีกด้วย (สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา, 2561: 168 – 169)

ภาพที่ 9 ประติมากรรมปูนปั้นประดับเรื่องวิถีแห่งชีวิตบริเวณด้านนอกพระอุโบสถ

ที่มา : ธันยพงศ์ สารรัตน์, 13 กันยายน 2562

2. การศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะทางสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมฝาผนังของพระอุโบสถโคเทียมเกวียน วัดบ้านสร้างเรือง อำเภอมืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ

พระอุโบสถโคเทียมเกวียน มีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ส่วน คือ ลักษณะทางสถาปัตยกรรมภายนอกและจิตรกรรมฝาผนังภายในพระอุโบสถ ซึ่งจะกล่าวถึงตามลำดับดังนี้

2.1 ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

พระอุโบสถ

พระอุโบสถโคเทียมเกวียน เป็นอาคารก่ออิฐถือปูนขนาดกว้างประมาณ 7 เมตร ยาวประมาณ 15 เมตร มีประตูอยู่ด้านทิศตะวันออก 2 ช่อง และมีหน้าต่างอยู่ด้านทิศเหนือและทิศใต้อย่างละ 5 ช่อง โดยพื้นที่ด้านในระหว่างประตูและหน้าต่างจะมีภาพจิตรกรรมฝาผนังอยู่ทุกช่อง รอบพระอุโบสถจะมีฐานเสมานูนอยู่ทั้ง 4 ทิศ ซึ่งจากการสำรวจพบว่าโบสถ์ทั้งหมดได้รับการเคลื่อนย้ายจากทั้ง 4 ทิศ โบสถ์ทั้งหมดแต่เดิมทำด้วยไม้ซึ่งเป็นของโบราณที่ถูกขุดพบบริเวณพื้นที่ดินตอนสร้างวัดใหม่ๆ และได้ถูกโจรกรรมไปเมื่อประมาณ 10 ปีมานี้ โบสถ์ที่เห็นในปัจจุบันทำขึ้นเพื่อทดแทน ทำด้วยปูนในราว พ.ศ. 2541 (หลวงปู่ธัมมา พิทักษา, สัมภาษณ์)

เครื่องบนและหน้าบัน

เครื่องบนของพระอุโบสถหลังนี้มีโครงสร้างเป็นไม้ มุงกระเบื้อง ไม่มีชายคา เป็นที่น่าสังเกตว่า บริเวณจั่วไม่มีช่อฟ้าและใบระกา มีการก่อผนังหุ้มกลองสูงขึ้นไปจนถึงบริเวณจั่ว และบริเวณหน้าบันทั้งด้านตะวันออกและตะวันตก จะมีการปั้นปูนเป็นลายต้นไม้และดอกไม้ ซึ่งเรียกว่า “ก้านต่อดอก” ที่แสดงนัยของป่าหิมพานต์ มีภาพปูนปั้นประดับแสดงถึงวัฏจักรหรือวิถีแห่งชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย และในส่วนประกอบอื่นของหน้าบันยังประกอบด้วยการปั้นปูนเป็นรูปช่อดอกไม้ ได้แก่ ดอกบัวและดอกโบตั๋น ซึ่งเป็นดอกไม้มงคลในวัฒนธรรมจีนที่มีความนิยมมาอย่างยาวนาน ลายช่อดอกไม้นี้จะเป็นแนวยาวทั้งด้านซ้ายและด้านขวาของหน้าบัน ในส่วนของหน้าบันด้านตะวันออกจะปรากฏลายปั้นปูนรูปกิ้งกือที่อยู่ในป่าหิมพานต์อยู่ด้านข้างของลายต้นไม้ ส่วนบริเวณด้านล่างสุดของหน้าบันจะกลายเป็นลวดลาย “ดอกชีกดอกซ้อน” และลวดลายลาย “กระจังตาอ้อย” กรอบประตูและหน้าต่างของพระอุโบสถวัดบ้านสร้างเรื่องมีลักษณะเป็น “ทรงกรอบซุ้ม” ซึ่งมีลวดลายเกลียวดอกไม้อยู่ด้านข้าง ส่วนซุ้มด้านบนจะมีการปั้นปูนเป็นลวดลายเครือเถา

หน้าบันพระอุโบสถทั้งด้านหน้าและด้านหลังตอนล่างก่ออิฐถือปูน ตอนบนใช้ไม้แกะสลักลวดลายก้านขดปิดทองมีเทวดาถือพระขรรค์ประทับนั่งบนแท่นประกอบลายก้านขดลงรักปิดทอง บนพื้นประดับกระจกลี เบื้องหลังขององค์เทวดามีลวดลายคล้ายประภาณตลเป็นรูปทรงพุ่มข้าวบิณฑ์รอบองค์เทวดาประกอบลวดลายกระหนกก้านขดช่อหางโต ตอนล่างเป็นกระจังฐานพระ ข้างใต้ลงไปเป็นแผงคอสองฉาบปูนเรียบไม่มีลวดลาย ทั้งนี้ การทำรูปเทวดาถือพระขรรค์นั่งแท่นนั้น เป็นสัญลักษณ์ในการแสดงฐานะของอาคารหรือผู้สถาปนาอาคาร โดยมีบทบาทในฐานะเทวดาคอยปกป้องรักษาให้พ้นภัยอันตราย ในส่วนตอนบนของโครงสร้างค้ำด้านในเป็นทรงโค้งคล้ายท้องเรือสำเภา เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของประทุนเกวียนอีสานในอดีต

ภาพที่ 10-11 ภายในพระอุโบสถ
ที่มา : ธนยพงศ์ สารรัตน์, 13 กันยายน 2562

ฐานพระอุโบสถและฐานใบเสมา

บริเวณฐานพระอุโบสถจะมีลักษณะเป็น “ลวดบัว” ซึ่งเรียกโดยรวมว่า “ฐานบัวลูกแก้วอกไก่” ในส่วนของฐานใบเสมาจะมีองค์ประกอบคือ กลีบบัว 3 ชั้น ซึ่งรองรับใบเสมาอยู่ด้านล่าง ต่ำลงมาเป็นส่วนที่มีลักษณะคล้าย “ฐานบัวลูกแก้วอกไก่” และมี “ฐานสิงห์” คือมีลักษณะเหมือนขาสิงห์รองรับอยู่ล่างสุด (สันติ เล็กสุขุม, 2545: 141)

พระพุทธรูปภายในพระอุโบสถ

ภายในพระอุโบสถปรากฏพระประธาน ซึ่งเป็นพระพุทธรูปชินราชจำลองหล่อด้วยสำริด ประทับนั่งขัดสมาธิราบ ปางมารวิชัย ซึ่งถือเป็นพระพุทธรูปที่ถูกจำลองแบบมากที่สุดในประเทศไทย (ชาติรี ประกิตนทการ, 2551: 21) และพระประธานองค์ดังกล่าวประดิษฐานอยู่บนฐานชุกชีที่มีการประดับด้วยกระจกสีตั้งแต่กลีบบัวลงมาถึงฐานสิงห์ นอกจากนี้ยังมีการวาดภาพดอกไม้บริเวณฐานสิงห์จนถึงฐานซึ่งรองรับฐานสิงห์อีกชั้นหนึ่ง และที่ฐานชั้นล่างยังมีพระสาวกอีก 4 องค์ ประดิษฐานอยู่บนฐานแบบสมัยใหม่

ภาพที่ 12 พระพุทธรชินราชจำลอง พระประธานภายในพระอุโบสถ
ที่มา : ฉันทพงศ์ สารรัตน์, 13 กันยายน 2562

2.2 ภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในพระอุโบสถ

ภายในพระอุโบสถวัดบ้านสร้างเรื่อง มีภาพจิตรกรรมฝาผนังซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับวิถีชีวิตคนอีสาน และสภาพสิ่งแวดล้อมในอีสาน คติพจน์ในการดำเนินชีวิต รวมถึงคติความเชื่อเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด ซึ่งมีทั้งเขียนบนผนัง และเขียนบนแผ่นไม้แล้วนำมาแขวนประดับตามผนัง เขียนโดยนายฉัตรชัย สุวรรณพรหม ครูศิลปะโรงเรียนสตรีสิริเกศ โดยจะอธิบายชื่อ ความหมาย และลักษณะของภาพตั้งแต่ภาพแรก โดยกำหนดเริ่มจากบริเวณหลังพระประธานมาทางด้านซ้ายตามเข็มนาฬิกาจนมาบรรจบกับภาพทางด้านขวาของพระประธาน ดังต่อไปนี้

1. ภาพม่านด้านหลังพระประธาน

ภาพดังกล่าวมีลักษณะผสมผสานศิลปะไทย – จีน ซึ่งเลียนแบบ “ผ้าม่านห้อยชายบน” ตัวม่านเป็นรูปดอกกลอย ขอบม่านเป็นรูปดอกช้านดอกซ้อน ส่วนปลายม่านทั้งซ้ายและขวาจะเป็นลวดลายผลไม้ขนานานชนิด

2. ภาพนรกภูมิและพระมาลัย

สอนให้ผู้คนรู้จักหลักการทำดีได้ชั่ว ทำชั่วได้ชั่ว โดยมีภาพดอกไม้ร่วงเป็นพื้นหลัง

3. ภาพบรรยากาศอันบริสุทธิ์สมัยปู่ย่าตาทวดของเรา

สะท้อนถึงบรรยากาศของอีสาน ในภาพผู้คนมีความแตกต่างด้านสีผิวและการแต่งกาย อาจหมายถึงกลุ่มคนหลากหลายชาติพันธุ์ในท้องถิ่น โดยในภาพนี้อาจประกอบด้วยกลุ่มคนอย่างน้อย 2 กลุ่มด้วยกัน คือ คนสยามอยู่แถวหน้าสุด ผมทรงหลักแจวสูงโจ่ง กระเบน คนจีนอยู่ด้านหลัง คนสยามผิวขาว ชุดคลุมสีฟ้า ซึ่งเกี่ยวกับความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในสังคมที่ปรากฏอยู่ในภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในพระอุโบสถแห่งนี้ถือได้ว่ามีอยู่จริง เอเจียน แอมอนิเย นักสำรวจชาวตะวันตกที่เดินทางมายังศรีสะเกษ ในราว พ.ศ. 2433 ได้กล่าวถึงสภาพสังคม ผู้คน และบ้านเรือนบริเวณเมืองศรีสะเกษ แห่งนี้ว่า “...ศรีสะเกษมีอาณาเขตกว้างขวาง ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวเขมร ชาวสยาม ชาวจีน และชาวลาว ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตั้งบ้านเรือนรวมกลุ่มเป็นส่วนใหญ่ หมู่บ้านเหมือนกับเมืองและเหมือนกับหมู่บ้านชาวสยามทั่วไป บ้านทำด้วยไม้ไผ่ อยู่ในสมุทพุ่มไม้ เรียงรายบนฝั่งแม่น้ำ มองผ่านออกไปก็เห็นท้องนา ไกลออกไปเบื้องหน้าเป็นป่าทึบ พอที่บรรดาสัตว์ป่าทั้งหลายจะอาศัยอยู่ได้โดยไม่ถูกรบกวน...” (เอเจียน แอมอนิเย, 2535: 11)

4. ภาพคติเรื่อง “ลูกมากจะยากนาน”

ในอดีตของไทยและอีสาน ประชากรมีจำนวนน้อย แต่พื้นที่มีมาก คนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตร ต้องใช้แรงงานคน จึงจำเป็นต้องมีลูกมาก เพื่อจะได้มีแรงงานไว้ใช้ กอปรกับเป็นยุคที่การแพทย์และการสาธารณสุขยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ทำให้คนเจ็บป่วยจนกระทั่งเสียชีวิต มีโรคระบาด และจำนวนแพทย์ที่มีน้อยมาก กล่าวคือ มีหมอหลวง (แพทย์ที่จบแพทย์จากสถาบันผลิตแพทย์) ไม่ครบทุกจังหวัดและจังหวัดที่มีหมอหลวงก็มีหมอหลวงเพียงคนเดียว ทำให้ประชากรลดลง (สุวิทย์ ชีรสาคัด, 2557: 279) ด้วยเหตุนี้ อีกเหตุผลหนึ่งที่ชาวอีสานต้องการ

มีลูกมากในช่วงก่อนมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับแรก คือ มีลูกมากเมื่อลูกจะป่วยตาย และจะได้มีบุตรไว้สืบสกุล พร้อมทั้งมีแรงงานไว้ใช้ในครอบครัว เนื่องจากในยุคนั้นยังไม่มีเครื่องจักรกลมาช่วยทุ่นแรง และภายหลังเกิดการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากรอีสานในช่วงหลังการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับแรกใน พ.ศ. 2504 ส่งผลให้มีการพัฒนาด้านการแพทย์และสาธารณสุขโดยรัฐบาลมีการรณรงค์ฉีดยา (DDT) ทั่วประเทศเพื่อปราบยุงที่เป็นพาหะของเชื้อมาลาเรีย มีการรณรงค์ปราบโรคคุดทะราด โรคเรื้อน และตั้งศูนย์บำบัดขึ้นหลายแห่งในภาคอีสาน ผลของการรณรงค์ทั้งของรัฐผ่านโทรทัศน์ผ่านโทรทัศน์ วิทยุ และการรณรงค์ผ่านนโยบายการรักษาความสะอาดในอีสานภายใต้การควบคุมของ “สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน” ซึ่งคุณมีชัย วีระไวทยะ เป็นผู้ก่อตั้งในราว พ.ศ. 2516 มีการรณรงค์การสร้างส้วมและโถ่งน้ำขนาดใหญ่ รักษาความสะอาดบ้านและเสื้อผ้า รวมถึงการรณรงค์เรื่องการคุมกำเนิด ถึงแม้สวชนามัยจะได้รับการพัฒนาและนโยบายหลักเรื่องการคุมกำเนิดทำให้ภายหลัง พ.ศ. 2516 ประชากรลดลง แต่กว่าจะลดลงก็ใช้เวลาหลายปี จนถึงราวสิ้นทศวรรษ 2510 และจะมาเพิ่มขึ้นอีกครั้งภายหลังทศวรรษ 2520

ราวทศวรรษ 2520 หรือช่วงภายหลังแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 เมื่อการแพทย์และสาธารณสุขดีขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขและโรงพยาบาล มีธนาคารยา กองทุนยา โครงการบัตรสุขภาพ ฯลฯ (สุวิทย์ อีรศาตวัด; และดรรารัตน์ เมตตาริกานนท์, 2541: 211 – 212) ส่งผลให้สุขภาพของคนดีขึ้น และทำให้จำนวนประชากรในอีสานเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว คดีหรือวลีเรื่อง “ลูกมากจะยากนาน” หรือ “ลูกมากจะยากจน” นี้ เกิดขึ้นในบริบทสังคมไทยที่กำลังรณรงค์ให้มีลูกน้อย เพราะประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในทศวรรษ 2520 เป็นต้นมา เมื่อเทียบกับช่วงเวลาก่อนมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับแรก โดยจากการศึกษาของ สุวิทย์ อีรศาตวัด และ ดรรารัตน์ เมตตาริกานนท์ พบว่า สถิติประชากรอีสานใน พ.ศ. 2490 (6.2 ล้านคน) พ.ศ. 2503 (8.99 ล้านคน) พ.ศ. 2513 (12.02 ล้านคน) และ พ.ศ. 2523 (15.698 ล้านคน) ซึ่งการมีลูกมากนี้อาจจะส่งผลต่อปัญหาภายในครอบครัว

ด้วย และคดีนี้ถึงแม้ว่าจะกล่าวมาตั้งแต่ทศวรรษ 2510 แต่ก็ยังใช้ได้อยู่ในบริบทสังคมปัจจุบัน (สุวิทย์ อิศาศวัต และคณะ, 2558: 134 – 137. และสุวิทย์ อิศาศวัตและดารารัตน์ เมตตาริกานนท์, 2541: 58 – 61, 233)

5. ภาพคดีเรื่อง “กระแสน้ำไม่อาจกั้นกระแสนิต ทุกชีวิตเป็นมิตรกันได้”

สะท้อนถึงเรื่องราวของความสามัคคีที่เกิดขึ้นกับทุกบริบทไม่ว่าจะเป็นคนหรือสัตว์

6. ภาพสำนวนไทยที่ว่า “สืขอให้ควายฟัง”

เป็นสุภาษิตหมายถึง การสอนหรือแนะนำสิ่งต่าง ๆ ให้กับคนที่มีความรู้น้อย แต่ไม่ว่าจะสอนกี่ครั้งก็ยังไม่เข้าใจหรือไม่ตั้งใจที่จะฟัง ไม่ยอมทำตาม ทำให้ผู้สอนนั้นเสียเวลาเปล่า

7. ภาพลูกน้อยพลอยสบาย

มีลักษณะเช่นเดียวกับคดีเรื่อง “ลูกมากจะยากนาน” ซึ่งเป็นคดีใหม่ที่เกิดขึ้นในช่วงไม่นานมานี้ราว 45 ปีที่ผ่านมา พ.ศ. 2516 - 2517

8. ภาพพระมาลัยพระเถระโปรดคนโลก

เป็นภาพที่สื่อถึงการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ซึ่งเมื่อพระมาลัยมาโปรดคนโลกแล้ว จะมาบอกกล่าวให้ชาวมุขยโลกให้สั่งสมบุญบารมีจะได้ไม่เป็นอย่างกลุ่มคนในนรกภูมิแห่งนี้

9. ภาพพิธีเผาศพบนเชิงตะกอนยุคโบราณ คือ คติความเชื่อเรื่องวาระ

สุดท้ายแห่งชีวิต

10. ภาพชนบทของอีสานที่ระบุชื่อว่า “มุมหนึ่งของชีวิตที่นับวันจะหาได้

ยาก”

ที่สื่อถึงการเคลื่อนย้ายแรงงานอีสานเข้าสู่ส่วนกลางในอดีต ที่อาจกล่าวได้ว่าการเคลื่อนย้ายของแรงงานอีสานเข้าสู่เมืองพลชั้นใน เริ่มขึ้นเมื่อราวกว่าร้อยปีที่ผ่านมา ซึ่งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 (พ.ศ. 2411 –

2453) ซึ่งแรงงานของชาวอีสานมีบทบาทมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการทำนาใน
มณฑลชั้นใน (ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ, 2521: 52)

11. ภาพประเพณีการอยู่กรรม (อยู่ไฟ)

สื่อถึงคติความเชื่อของชาวอีสานภายหลังการคลอดลูก

ภาพที่ 13-14 บางส่วนของภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในพระอุโบสถ

ที่มา : ธันยพงศ์ สารรัตน์, 13 กันยายน 2562

12. ภาพพวงดอกไม้และเหล่าเทพชุมนุม

บริเวณคอสองหรือผนังติดเพดานด้านเหนือและใต้ ซึ่งภาพดังกล่าวมีลักษณะ
เป็นพวงดอกไม้ เป็นภาพเทพชุมนุม ซึ่งประกอบด้วยยักษ์ ครุฑ เทวดา และพรหม
ระหว่างเทพองค์ต่างๆ มีลายอุบะลักษณะคล้ายกับตาลปัตรคั่นอยู่ เทพทั้งหมดอยู่ใน
ทำนองประคองอัญชลี โดยมีพานดอกไม้และรูปเทียนถวายแด่องค์พระพุทธเจ้าซึ่ง
ประทับอยู่บนบัลลังก์ดอกบัว โดยฉากหลังของภาพบริเวณคอสองจะเป็นภาพดอกไม้
ร่วง ซึ่งถือเป็นขนบการวาดอย่างเก่าที่นิยมกันในสมัยอยุธยา และหมดความนิยมลงใน
สมัยรัตนโกสินทร์ (สันติ เล็กสุขุม, 2548: 262) ซึ่งสันนิษฐานว่าผู้ออกแบบน่าจะได้อ
องค์ความรู้เหล่านี้มาตั้งแต่เมื่อครั้งบวชเรียนที่กรุงเทพฯ (หลวงปู่ธัมมา พิทักษา,
สัมภาษณ์)

13. ภาพนกเงือก

ซึ่งในอดีตเคยมีมากในท้องถิ่นของประเทศไทย แต่ทุกวันนี้กลายเป็นสัตว์ป่าหายาก

14. ภาพพระมหาชนก

เป็นภาพจิตรกรรมฝาผนังเรื่องมหาชนกชาดกตอนเรือสำเภائب้างท่ามกลางพายุ ในภาพลูกเรือซึ่งเป็นแขกมลายูกำลังหนีตายโดยการปีนเสากระโดงเรือบ้าง ถูกปลายักษ์กัดกิน ด้านซ้ายเป็นเทพธิดาเมขลากำลังเหาะมาช่วยมหาชนกโพธิสัตว์ซึ่งเพียรพยายามว่ายน้ำอยู่ถึงเจ็ดวันเจ็ดคืน

15.-16. ภาพพระมาลัยโปรดสัตว์นรก

ซึ่งสัตว์นรกเหล่านี้ต่างทนทุกข์ทรมานจากวิบากกรรมที่ตนก่อขึ้น

17. ภาพสังคมชนบทที่สัมพันธ์กับวัด

โดยมีคำบรรยายส่งท้ายว่า “ขอให้ภาพอย่างเป็นจริงกับลูกหลานไทยตลอดไปด้วยเทอญ...(ไปทำบุญที่วัด)” ที่สื่อถึงสังคมชนบทไทยที่ยังคงผูกพันกับพระพุทธศาสนาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งอาจเป็นวันสำคัญทางศาสนา มีภาพเรือนอีสาน วิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นที่อยู่ร่วมกันอย่างเป็นปกติสุข โดยเฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ลาวที่มาตั้งถิ่นฐานรายรอบวัด โดยกำลังเตรียมข้าวของเพื่อใส่บาตรในตอนเช้า

ภาพที่ 15-16 บางส่วนของภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในพระอุโบสถ

ที่มา : ธัญพงศ์ สารรัตน์, 13 กันยายน 2562

สรุปและอภิปรายผล

จากการพยายามศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทางสถาปัตยกรรมและจิตรกรรมของ พระอุโบสถโคเทียมเกวียน วัดบ้านสร้างเรือง ในฐานะหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ทำให้ทราบว่าพระอุโบสถและอาวาสรวมถึงวัดบ้านสร้างเรืองแห่งนี้ได้สร้างขึ้นภายหลัง พ.ศ. 2511 เป็นต้นมา สังเกตได้จากรูปแบบศิลปะอีสานประยุกต์ มีลักษณะเป็นรูปปั้นโค 2 ตัว ขนาดใหญ่ ที่สื่อถึงวิถีชีวิตของชาวอีสานในอดีต ผสมกับลักษณะลายปูนปั้นใบไม้ อย่างฝรั่ง รวมถึงคติการประดับรูปเทวดาถือพระขรรค์นั่งแท่น ที่สะท้อนให้เห็นถึงการรับเอารูปแบบทางจิตรกรรมและสถาปัตยกรรมอย่างใหม่มาปรับใช้ และสำหรับภาพจิตรกรรมฝาผนังเกี่ยวกับกลุ่มคนหลากหลายชาติพันธุ์ที่ดำเนินท่ามกลางการดำรงอยู่ของ วัฒนธรรมท้องถิ่นอีสานและความเชื่อต่าง ๆ ในคติพุทธศาสนา และการศึกษาครั้งนี้ได้รับ อิทธิพลจากแนวคิดทางประวัติศาสตร์ศิลปะที่สัมพันธ์กับอิทธิพลทางพระพุทธศาสนา และคติชนวิทยาในท้องถิ่น ซึ่งภาพจิตรกรรมดังกล่าว นอกจากจะสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนบริเวณบ้านเมืองในท้องถิ่นศรีสะเกษแล้ว ยังเป็นหลักฐานสำคัญที่สนับสนุนการมีอยู่ของกลุ่มคนเหล่านี้ที่พบในเอกสารโบราณ จดหมายเหตุ พระราชพงศาวดาร และพงศาวดารเมืองที่มีอยู่น้อยชิ้น โดยสัมพันธ์กับบริบททางประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นศรีสะเกษที่เชื่อมโยงกับชุมชนภายนอกอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- เจริญ ภัทรพิทักษ์. (2561). วัดพระธาตุเรืองรอง. เข้าถึงเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2561
 สืบค้นจาก <http://www.phototechthailand.com/articles/484>
 ชาตรี ประกิตนทการ. (2551). พระพุทธชินราชในประวัติศาสตร์สมบูรณาญาสิทธิราชย์.
 กรุงเทพฯ: มติชน.

ทวีศิลป์ สืบวัฒนะ. (2521). การผลิตและการค้าข้าวในภาคกลางตั้งแต่รัชสมัย

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 จนถึงรัชสมัย

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 (พ.ศ.2411-2475).

(วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: ภาควิชา
ประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉันทพงศ์ สารรัตน์ และคณะ. (2561). การจัดการพิพิธภัณฑ์วัดบ้านสร้างเรื่องอำเภอ
เมืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ. วารสารโพธิวิชัย วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม.
หน้าที่ 91 - 123.

_____ และคณะ. (2562). การจัดการพิพิธภัณฑ์อย่างสร้างสรรค์เพื่อการ
ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในจังหวัดศรีสะเกษ. ร้อยเอ็ด: การประชุมวิชาการ
และแสดงผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 2 : ระเบียบ สามัคคี บำเพ็ญประโยชน์
ตามหลักพุทธศาสตร์ พัฒนาชาติอย่างมั่นคง ณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด อำเภอเมืองฯ จังหวัดร้อยเอ็ด วันเสาร์ที่ 24
สิงหาคม 2562.

_____ และคณะ. (2562). ภาพสะท้อนสังคมท้องถิ่น : กรณีศึกษาภาพเขียน
ฝาผนังภายในองค์พระธาตุเรืองรอง จังหวัดศรีสะเกษ. สุรินทร์: การประชุม
วิชาการระดับชาติ “ราชมงคลสุรินทร์ ครั้งที่ 10”: วิจัยและนวัตกรรม นำสู่
การพัฒนาอย่างยั่งยืน ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขต
สุรินทร์ อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุรินทร์ วันที่ 19 – 20 กันยายน 2562.

ฉันทพงศ์ สารรัตน์ และชำนาญ โสตา. (2561). การสื่อความหมายพระธาตุเรืองรอง
เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม. นครปฐม: รวมบทคัดย่อการประชุมวิชาการ
ระดับชาติ SMARTS ครั้งที่ 8 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม อำเภอเมืองฯ
จังหวัดนครปฐม วันศุกร์ที่ 22 มิถุนายน 2561.

- พรศิริ วิรุณพันธ์. (2550). รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ : การศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษา วัดพระธาตุเรืองรอง อำเภอเมืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ. ศรีสะเกษ: กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- ภราดร ศรีปัญญา และคณะ. (2557). บทกวีนิพนธ์แผ่นดินศรีสะเกษ. อุบลราชธานี: ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป.
- วงเดือน นาราสัจ. (2518). การดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยต่อมหาอำนาจตะวันตกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ.2387 – 2394). (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วุฒิชัย นาคเขียว. (2562). “พระธาตุเรืองรอง” : พุทธสถานที่รัฐไทยเผยแพร่อุดมคติชาตินิยมแก่คนท้องถิ่นหลายชาติพันธุ์ในอีสานใต้” เข้าถึงเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2566. สืบค้นจาก <http://issaanrecord.com>
- วุฒิชัย นาคเขียว และศิริวุฒิ วรรณทอง. (2562). วัดพระธาตุเรืองรองกับการเผยแพร่แนวคิดชาตินิยมในอีสานใต้ พ.ศ.2510 จนถึงปัจจุบัน. สุรินทร์: การประชุมวิชาการระดับชาติมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2 จัดโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ วันที่ 22-23 สิงหาคม 2562.
- วิภาทิพย์ บุตรศรีมาศ. (2552). การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษา : วัดพระธาตุเรืองรอง จังหวัดศรีสะเกษ. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต). อุบลราชธานี: หลักสูตรประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- สันติ เล็กสุขุม. (2545). กระหนกในดินแดนไทย. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- _____. (2548). จิตรกรรมไทยสมัยรัชกาลที่ 3: ความคิดเปลี่ยนแปลงการแสดงออกก็เปลี่ยนตาม. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.

สุวิทย์ ชีรสาดวัต. (2557). **ประวัติศาสตร์อีสาน 2322 – 2488 เล่มที่ 2**. ขอนแก่น:

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุวิทย์ ชีรสาดวัต และคณะ. (2558). **ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจและการเงินอีสาน**.

ขอนแก่น: ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

สุวิทย์ ชีรสาดวัต และดารารัตน์ เมตตาริกานนท์. (2541). **ประวัติศาสตร์อีสาน**

หลังสงครามโลกครั้งที่สองถึงปัจจุบัน. ขอนแก่น: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครราชสีมา. (2561). **ท่องเที่ยววัดเก่าแก่ของจังหวัดที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์**. นครราชสีมา: สำนักงานฯ.

หลวงปู่ธัมมา พิทักษา. วัดบ้านสร้างเรือง อำเภอมือเืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ. (วันที่ 13 กันยายน 2562). สัมภาษณ์.

หลวงปู่ธัมมา พิทักษา. วัดบ้านสร้างเรือง อำเภอมือเืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ. (วันที่ 24 ตุลาคม 2562). สัมภาษณ์.

อรทัย อัยยาพงษ์. (2554). **การศึกษารูปแบบการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์พระธาตุเรืองรอง ตำบลห้วยปลอึง อำเภอมือเืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ**. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต). อุบลราชธานี: หลักสูตรประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

เอเจียน แอมอนิเย. (2535). **บันทึกการเดินทางในลาวภาค 1 พ.ศ.2443**. แปลโดยทองสมุทร โดเร; และสมหมาย เปรมจิตต์. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

การสร้างสื่อท่องจำคำศัพท์ภาษาจีนคล้องจองเพื่อพัฒนาทักษะของ
นักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีน ชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

The Creation of Teaching Materials on Chinese Rhyme Vocabularies
to Improve Memorization Skills for the First Year students,
Chinese Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Sisaket Rajabhat University

วีระชาติ ดวงมาลา *

Veerachat Duangmala

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างสื่อการท่องจำคำศัพท์คล้องจองภาษาจีน เพื่อพัฒนาการท่องจำภาษาจีนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาจีน ในรายวิชาภาษาจีนระดับต้น 2 รหัสวิชา 1571108 2) เพื่อผลิตสื่อการเรียนการสอนภาษาจีน ในรายวิชาภาษาจีนระดับต้น 2 รหัสวิชา 1571108 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการผลิตสื่อคำศัพท์คล้องจองในภาษาจีน โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาจีนคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 39 คน ในการวิจัยผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการทำวิจัย 3 ส่วนด้วยกัน ได้แก่

* อาจารย์สาขาวิชาภาษาจีนคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

แบบสำรวจสภาพการเรียนรู้การสอนในรายวิชาภาษาจีนต้น 2 แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน การท่องจำคำคล้องจอง และแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้สื่อการท่องจำคำคล้องจอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่เรียนภาษาจีนมาแล้ว 6 เดือน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 46.16 ได้สอบผ่านภาษาจีนระดับ 2 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 51.28 ในการวัดระดับความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน หลังจากใช้สื่อการเรียนรู้ กลุ่มประชากรมีระดับคำศัพท์ที่เพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และค่าความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสื่อการท่องจำคำศัพท์ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.33 ความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก นอกจากนี้สื่อการท่องจำคำศัพท์ยังกระตุ้นการเรียนรู้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนและชีวิตประจำวันได้ ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.42 จากตารางสรุปคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้ตอบแบบทดสอบพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้สื่อการท่องจำคำศัพท์นักศึกษาได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 38.36 หลังจากนักศึกษาได้ใช้สื่อการท่องจำคำศัพท์ได้มีผลสัมฤทธิ์ของคะแนนหลังเรียนเพิ่มขึ้นได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 47.77 ซึ่งมีระยะห่างของค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน คือ 10.51

คำสำคัญ: สื่อท่องจำคำศัพท์ คำศัพท์คล้องจอง ภาษาจีน

Abstract

The research title is “The creation of teaching materials on Chinese rhyme vocabularies to Improve memorization skills for the First Year students, Chinese program, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Sisaket Rajabhat University” The research aimed to 1) study the conditions of Chinese language teaching of the first-year Chinese Program students in Basic Chinese Language 2, course code 1571108, 2) to produce teaching material in Basic Chinese Language 2, course code 1571108 and 3) to study the satisfaction of teaching material production on Chinese rhyme vocabularies. The samples were 39 first-year Chinese Program students in the Faculty of Humanities and Social Sciences, Sisaket Rajabhat University. The three parts of research tools consisted of the survey form of teaching conditions in Basic Chinese Language 2, pre-test and post-test of rhyme vocabularies memorization and satisfaction evaluation form on using teaching material of rhyme vocabularies memorization. The statistics used in data analysis were percentage, mean and standard deviation.

The research findings found that most of the samples had learned the Chinese language for 6 months amount of 18 students or 46.16%. 20 students passed the Basic Chinese Language 2 or 51.28%. The measurement of pre-test and post-test revealed that the samples had increased vocabulary levels after using teaching material at an average of 3.90. Besides, the average satisfaction of the students on teaching material of rhyme vocabularies memorization was 4.33 at an excellent level. Moreover, teaching material of rhyme vocabularies memorization also stimulated learning and be able to use in learning and daily life with a total average of 4.42. According to the score summary table of pre-test and post-test of the respondents, found that the average learning achievement was 38.36 before using the teaching material of rhyme vocabulary memorization. In contrast, the average of the score was increasing at 47.77 after using the teaching

material of rhyme vocabularies memorization with the different average scores between before and after learning at 10.51.

Keywords: vocabulary memorization, rhyme vocabulary, Chinese language

บทนำ

ปัจจุบันสาธารณรัฐประชาชนจีนมีบทบาทสูงในการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียนและในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก และมีแนวโน้มที่จะขยายบทบาทในประชาคมโลกอย่างต่อเนื่องภาษาจีนจึงนับเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งมีผู้ใช้มากเกือบ 2,000 ล้านคนทั่วโลก เป็นอันดับสองรองจากภาษาอังกฤษ และเป็น 1 ใน 6 ภาษาขององค์การสหประชาชาติ (เขียน วีระวิทย์ และคณะ, 2551: 13) ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ติดต่อค้าขายและมีความสัมพันธ์ทางการทูตมากกว่า 30 ปี ประชาชนของทั้งสองประเทศมีความใกล้ชิดสนิทสนม มีการไปมาหาสู่กันตลอดเวลา ดังนั้นเพื่อส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ชาวไทยได้ศึกษาภาษาจีน มีความสามารถในการใช้ภาษาจีนสื่อสารกับชาวจีนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนให้แพร่หลายในประเทศไทย และเพื่อใช้ภาษาจีนเป็นสะพานเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ ตลอดจนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย รัฐบาลไทยจึงได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนขึ้น เพื่อมุ่งส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลสอดคล้องกับความต้องการและก้าวสู่มาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล (สำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ, 2553: 1)

ภาษาจีนถือได้ว่าเป็นภาษาที่เรียนยากในอันดับภาษาต้น ๆ ของโลก เนื่องจากตัวอักษรภาษาจีนมีวิวัฒนาการมาจากรูปภาพและพัฒนาจนเป็นตัวอักษรจีนในปัจจุบันยาวนานถึงพันกว่าปี ตัวอักษรจีนไม่ได้เกิดจากการประสมพยัญชนะสระ แต่เป็นตัวอักษรที่มีความหมายในตัวของมันเองอยู่แล้ว ดังนั้นในการเรียนภาษาจีนจึงต้องใช้ความจำ การจดจำในการเรียนภาษาจีนอย่างมาก ซึ่งการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนได้นับว่าเป็นทักษะขั้นพื้นฐานที่สำคัญมากอย่างหนึ่งที่จะทำให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ภาษาจีนได้ดี และเป็นพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้ในขั้นสูงขึ้นไปอีกด้วยเป็นอย่างมาก

ซึ่งปัจจุบันนี้มีการเรียนการสอนภาษาจีนในแทบทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา หากแต่การเรียนการสอนภาษาจีนนั้นยังคงมีปัญหาต่าง ๆ มากมาย ทั้งปัญหาที่เกิดจากตัวผู้เรียน ผู้สอน โดยมีงานวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาจีนออกมาเพื่อที่จะแก้ปัญหาเหล่านี้ ในงานวิจัยเหล่านั้นจะเน้นไปที่ผู้สอนในฐานะผู้ส่งสาร ผู้เรียนในฐานะผู้รับสาร และสารที่นำเสนอซึ่งก็คือตัวภาษาจีนเป็นหลัก ยังขาดงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งเป็นตัวกลางหรือพาหนะนำความรู้ไปสู่ผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ (ธนาพร ปัญญอมรรวัฒน์และอนุช สุทธิธนกุล, 2557: 35)

จากการสังเกตการเรียนของนักศึกษา การร่วมกิจกรรมในห้องเรียนตลอดจนการทดสอบระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียนใน 1 ภาคการศึกษาที่ผ่านมา พบว่านักศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนวิชาภาษาจีนตามเกณฑ์ เนื่องจากนักเรียนจำคำศัพท์ได้น้อย ส่งผลให้เกิดความเครียดและความกดดันในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาที่ไม่มีพื้นฐานภาษาจีนมาก่อน ผู้วิจัยจึงสำรวจหากวิธีที่จะทำให้ นักศึกษาสามารถจดจำคำศัพท์ได้อย่างแม่นยำและสนใจในการจดจำคำศัพท์มากยิ่งขึ้น การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะช่วยเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ในงานวิจัยครั้งนี้เกิดจากสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาจีน ในรายวิชาภาษาจีนระดับต้น 2 รหัสวิชา 1571108 และทำความเข้าใจถึงความต้องการ วิเคราะห์ปัญหาเพื่อจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างสื่อการเรียนการสอนภาษาจีน

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างสื่อตามขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เอกสารการเรียนในรายวิชาภาษาจีนต้น 2
2. สร้างสื่อในการจดจำคำศัพท์ขึ้นโดยการใช้เนื้อหาคำศัพท์ที่มีอยู่ในหนังสือเรียนภาษาจีนต้น 2 จำนวน 5 บทเรียน คำศัพท์จำนวน 172 คำ มาเรียงต่อกันโดยใช้วิธีการเทียบเสียง คำที่มีเสียงพยัญชนะหรือเสียงสระที่เหมือนกันจึงจะสามารถนำมาเรียงต่อกันได้

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบคุณภาพสื่อโดยผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพของสื่อการจดจำคำศัพท์นี้ เป็นการตรวจสอบโดยการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความถูกต้องแม่นยำของเนื้อหา เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขสื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญจะตรวจสอบจากเนื้อหาและข้อมูลการสร้างสื่อการจดจำคำศัพท์โดยขั้นตอนการดำเนินการตรวจสอบมีดังต่อไปนี้

1. กำหนดผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง จำนวน 5 ท่าน โดยมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1.1 เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านภาษาจีนหรือ

เจ้าของภาษา

1.2 เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญา

โทด้านสาขาภาษาศาสตร์ภาษาจีน สาขาภาษาศาสตร์และนิรุกติศาสตร์ภาษาจีน สาขา
การสอนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศ หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2. การตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและเครื่องมือ โดยส่ง
เครื่องมือและแบบสอบถาม แบบสำรวจในการทำวิจัยให้กับผู้เชี่ยวชาญ โดยพิจารณา
และตรวจสอบเนื้อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้เชี่ยวชาญหรือค่า IOC (Index
of Item Objective Congruence) ถ้าได้ค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป
ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงสื่อ (ก่อนใช้)

นำผลการตรวจสอบคุณภาพความถูกต้องและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมา
ปรับปรุงแก้ไขสื่อก่อนนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 5 ทดลองใช้สื่อ

ทดลองสื่อโดยให้นักศึกษากลุ่มเป้าหมายใช้สื่อในการจดจำคำศัพท์เป็น
ระยะเวลา 1 สัปดาห์ หลังจากนั้นให้นักศึกษาทำแบบทดสอบพร้อมตรวจเช็คคะแนนที่
ได้รับ

ขั้นตอนที่ 6 การปรับปรุงสื่อ (หลังใช้)

หลังจากให้ทดลองใช้สื่อกับกลุ่มเป้าหมายแล้ว นำผลการทดสอบและ
ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขเปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนและหลังใช้สื่อจดจำ
คำศัพท์ พร้อมทั้งให้นักศึกษากลุ่มเป้าหมายเสนอข้อเสนอแนะและนำไปปรับปรุงแก้ไข
ในโอกาสต่อไป

ขั้นตอนที่ 7 นำสื่อที่ปรับปรุงไปใช้

ทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย และนำผลการทดลองที่ได้มาวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 8 ประเมินผล

ในขั้นตอนนี้จะนำข้อมูลที่ได้มาพรรณนาวิเคราะห์ โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยกำหนดค่าประเมินดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง มาก กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง น้อย กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด กำหนดให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่ได้กำหนดเป็น 5 ระดับดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ปฏิบัติมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ปฏิบัติน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

วิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ และ ประมวลผล

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบ สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) การวิเคราะห์ข้อมูลค่าทางสถิติที่เกี่ยวกับข้อมูลเฉพาะบุคคล ของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ทราบลักษณะของ

การแจกแจงตัวแปรแต่ละตัวเป็นการวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของตัวแปรแต่ละตัวที่ใช้ในการศึกษา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจสภาพการเรียนรู้การสอนภาษาจีนในรายวิชาภาษาจีนระดับต้น 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มประชากรที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาจีนคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 39 คน กลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 2.54 และ เป็นเพศชายจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 97.43

ผลการตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มประชากรในการจำแนกระยะเวลาในการเรียนภาษาจีนของกลุ่มประชากร จำนวน 39 คน จำแนกตามหลักความเป็นจริงที่เลือกมา กลุ่มประชากรส่วนใหญ่เลือกเรียนภาษาจีนมาแล้ว 6 เดือน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 46.16 เลือกระยะเวลาในการเรียนภาษาจีน 1 – 2 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 23.07 เลือกระยะเวลาในการเรียนภาษาจีน 3 – 4 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 17.94 เลือกระยะเวลาในการเรียนภาษาจีน 5 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.82 และอื่น ๆ ตามลำดับ

ผลการตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มประชากรที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาจีนคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 39 คน ผลการตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน

ของกลุ่มประชากรในการจำแนกตามผลการสอบวัดระดับภาษาจีน (HSK) ของกลุ่มประชากร จำนวน 39 คน จำแนกตามหลักความเป็นจริงที่เลือกมา กลุ่มประชากรส่วนใหญ่เลือกสอบผ่านภาษาจีนระดับ 2 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 51.28 ไม่เคยสอบ HSK หรือ สอบไม่ผ่านจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 41.02 และสอบผ่าน HSK ระดับ 3 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.64

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 39 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมของการปฏิบัติงานทั้งหมด มีค่าการปฏิบัติในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 โดยพบว่าความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ 1) อาจารย์ชี้แจงรายละเอียดของรายวิชาและแผนการสอน นักศึกษาทราบ ค่ะแน่นอนเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 2) อาจารย์ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย เปิดโอกาสให้ซักถามและตอบคำถามได้ชัดเจนและตรงประเด็น ค่ะแน่นอนเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 3) อาจารย์เข้าสอนสม่ำเสมอ และตรงต่อเวลา ค่ะแน่นอนเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ตามลำดับ

ผลการศึกษาสภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชาภาษาจีนระดับต้น 2 รหัสวิชา 1571108

ผลการตอบแบบสอบถามสภาพการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชาภาษาจีนต้น 2 โดยจำแนกออกเป็น 3 หัวข้อ คือ 1) คุณมีวิธีการเรียนรายวิชานี้อย่างไร โดยจำแนกตามหัวข้อที่กลุ่มประชากรตอบคำถามมาได้ดังนี้ ตั้งใจฟังเวลาอาจารย์สอนและจดบันทึก จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 71.79 อ่านทบทวนด้วยตนเอง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 28.20 2) ปัญหาหรืออุปสรรคในการเรียนวิชานี้ จำแนกปัญหา

ในการเรียนจากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การท่องหรือจดจำคำศัพท์ เนื้อหาในบทเรียน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 48.71 การอ่านออกเสียงและการพูดภาษาจีน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.76 ปัญหาการเขียนอักษรจีน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20.51 3) ผู้เรียนต้องการสื่อในรูปแบบใด จำแนกจำนวนการตอบแบบสอบถามจากมากไปน้อยได้ดังนี้ สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ แบบเรียน บัตรคำ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น รูปภาพและเสียงภาพยนตร์ VCD/CD จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.76

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้สื่อการท่องจำคำศัพท์คลังจอง รายวิชาภาษาจีนระดับต้น 2

ผลการประเมินความพึงพอใจในการใช้สื่อการท่องจำคำศัพท์คลังจองของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 39 คน ในรายวิชาภาษาจีนระดับต้น 2 พบว่า ส่วนที่ 1 การวัดระดับความรู้ก่อนเรียน - หลังเรียน หลังจากใช้สื่อการเรียนรู้ มีระดับคำศัพท์ที่เพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และได้ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.21 ระดับความพึงพอใจมาก ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสื่อการท่องจำคำศัพท์ มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.33 ระดับความพึงพอใจมาก สามารถเรียงลำดับจากความพึงพอใจของนักศึกษาในระดับมากที่สุด 3 ลำดับ นั่นคือ 1) สื่อการท่องจำคำศัพท์กระตุ้นการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนและชีวิตประจำวันได้ ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.42 2) สื่อการท่องจำคำศัพท์มีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.38 3) ใช้งาน สะดวกต่อการจดจำคำศัพท์ ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.33 ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน การท่องจำคำศัพท์คลังจอง รายวิชาภาษาจีนระดับต้น 2

ผลการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบฝึกแปลคำศัพท์จากภาษาจีนเป็นภาษาไทย จากแบบทดสอบชุดเดียวกัน

จำนวน 100 ข้อที่ผ่านการประเมินค่าความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว จากตารางสรุปคะแนนของนักศึกษาผู้ทำแบบทดสอบพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้สื่อการท่องจำคำศัพท์นักศึกษาได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 38.36 หลังจากนักศึกษาได้ใช้สื่อการท่องจำคำศัพท์ได้มีผลสัมฤทธิ์ของคะแนนหลังเรียนเพิ่มขึ้นได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 47.77 ซึ่งมีระยะห่างของค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน คือ 10.51

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพปัญหาในการเรียนในรายวิชาภาษาจีนระดับต้น 2 รหัสวิชา 1571108 จำนวน 39 คน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรหลักที่ส่งผลต่อการเรียนรู้การท่องจำคำศัพท์ภาษาจีนในรายวิชานี้เกิดจากหลายปัจจัย เช่น นักศึกษาไม่มีพื้นฐานในการเรียนภาษาจีนหรือมีพื้นฐานในการเรียนภาษาจีนในระยะเวลาที่แตกต่างกัน สำหรับนักศึกษาที่มีพื้นฐานภาษาจีนในระยะเวลาที่นาน จะมีประสบการณ์และรูปแบบวิธีการในการจดจำคำศัพท์ และจะสามารถจดจำคำศัพท์ได้เร็วยิ่งขึ้น รวมไปถึงสามารถเข้าใจบทเรียนได้อย่างรวดเร็ว จากแบบสอบถามในการวิจัยในช่วงต้นนี้พบว่า มีนักศึกษาจำนวนหนึ่งที่มีพื้นฐานภาษาจีนอยู่ในระดับดี เนื่องจากได้เรียนในระดับมัธยมศึกษา หลังจากมาเรียนในสาขาภาษาจีนได้มีการเข้าร่วมสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาจีน (HSK) และได้ผ่านการสอบในระดับ HSK 2 และ HSK 3

จากการศึกษาสภาพปัญหาในการเรียนภาษาจีนในรายวิชาภาษาจีนระดับต้น 2 รหัสวิชา 1571108 พบว่าวิธีการท่องจำคำศัพท์ในภาษาจีนควรจะเป็นวิธีที่สนุกและสามารถจดจำได้รวดเร็ว ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้ได้สื่อการท่องจำคำศัพท์คล้องจองภาษาจีนที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอน และให้นักศึกษาสามารถใช้ได้งานมีประสิทธิภาพ รวมทั้งให้สอดคล้องต่อความต้องการในด้านสื่อการสอนของนักศึกษา จึงมี

การผลิตสื่อการท่องจำคำศัพท์ภาษาจีนขึ้นมา ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ กิพลี วรรณจิต (2535: 4) ให้ความหมายว่า คำคล้องจองเป็นคำที่มีเสียงสัมผัสสระ ทำให้ง่ายต่อการออกเสียง ง่ายต่อการจดจำและหากนำเรียงเป็นเรื่องเป็นราวต่าง ๆ ก็จะเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และงานวิจัยของ พัฒนา ชัชพงศ์ (2535: 8 อ้างถึงใน ปานใจ จารุณนิช, 2548: 36) กล่าวว่า ประโยชน์ของการท่องคำคล้องจองว่าทำให้เกิดความสนุก เพลิดเพลิน มีการพัฒนาภาษาเนื่องจากเด็กได้ฝึกการออกเสียง การเลียนเสียงซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ทำให้เกิดความจำและเข้าใจความหมายของคำศัพท์และเนื้อหาในคำคล้องจอง ที่ท่องได้จากการทบทวนเอกสารดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้มีการพัฒนาและสร้างสื่อการท่องจำภาษาจีนขึ้นมา โดยใช้วิธีการสร้างเนื้อหาคำคล้องจองจากภาษาจีน และภาษาไทย โดยมีการจัดเรียงคำในภาษาไทยและจีนให้มีการสัมผัสกันด้วยรูปสระ พยัญชนะ ด้วยสะกด ซึ่งจะสามารถสร้างความเพลิดเพลินในการท่องจำแก่นักศึกษา หลังจากที่ได้ใช้สื่อการท่องจำภาษาจีนและได้ประเมินความพึงพอใจต่อสื่อการท่องจำคำศัพท์ภาษาจีน ผลการประเมินความพึงพอใจสามารถเรียงลำดับจากความพึงพอใจ ของนักศึกษาในระดับมากที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ 1) สื่อการท่องจำคำศัพท์กระตุ้นการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนและชีวิตประจำวันได้ ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.42 2) สื่อการท่องจำคำศัพท์มีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.38 3) ใช้ง่าย สะดวกต่อการจดจำคำศัพท์ ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.33 ตามลำดับ หลังจากการนำสื่อการท่องจำคำศัพท์มาใช้ในรายวิชา ทำให้นักศึกษาสามารถจดจำคำศัพท์ได้อย่างรวดเร็ว และสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- คณิศร ตรีผล. (2550). การใช้คำคล้องจองเพื่อพัฒนาความสามารถทางการพูดของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- น้องนุช บุญชื่น. (2546). สภาพปัญหาและความต้องการใช้สื่อการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนนาร่อง การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรมสามัญศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต). สาขาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พงษ์ศักดิ์ นวลศรี. (2536). การเปรียบเทียบปริมาณความจำระยะสั้นเมื่อเสนอสิ่งเร้าด้วยคำคล้องจองและคำปกติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนห้วยเก็งพิทยาคาร จังหวัดอุดรธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิมพ์ภา ภิระบัน. (2552). การสร้างสื่อประสมคำคล้องจอง 2 ภาษาประกอบภาพสำหรับเด็กปฐมวัยชนเผ่าอาข่า. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาเทคโนโลยีการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ศยามล วิริยะรักษ์. (2555). การพัฒนาชุดสื่อประสมเรื่องคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

Shi, L. (2554). การออกแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการออกเสียงภาษาจีน
สำหรับนักเรียนไทย ที่เรียนภาษาจีนเบื้องต้น. (วิทยานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต). สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์.
มหาวิทยาลัยบูรพา.

Xiao, Y. (2013). The research of the vocabulary errors when senior
Thailand student Learning chinese. Master's Thesis Teaching to
Speaker of Other Languages. College of Liberal Arts. Chongqing
Normal University.

Zhao, M. (2012). Chinese Vocabulary of Thai College Students based on
Memory Strategies. Master's Thesis Teaching to Speaker of
Other Languages. College of international education. Shandong
University.

ปัญหาของการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในที่ชุมชนของนักศึกษา
ชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Problems in Public Speaking in English of Business English
3rd Year Students, Faculty of Humanities and Social
Sciences, Sisaket Rajabhat University

ธัญทิพ บุญเยี่ยม*

Thanyathip Boonyiam

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัญหาของการพูดภาษาอังกฤษในที่ชุมชนของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ 2) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหานี้ด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ประชากรจำนวน 95 คน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาสาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 23 คน ได้จากการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม แบบสอบถามแบบประเมินค่า แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้เป็นสถิติเชิงพรรณนาซึ่งวิเคราะห์โดยโปรแกรม SPSS คือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

* อาจารย์สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

การวิจัยพบว่า ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษในที่ชุมชนของนักศึกษา คือ

1) การขาดความมั่นใจในตนเอง สืบเนื่องมาจากมีความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษไม่เพียงพอสำหรับการสื่อสาร มีจำนวนคำศัพท์น้อย ขาดทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารในสภาพจริง

2) การขาดทักษะการคิดวิเคราะห์และการให้เหตุผลสนับสนุนความคิด นอกจากนี้การวิจัยพบว่าการเรียนที่มีการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื่องและสม่ำเสมอภายใต้การให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องเป็นรายบุคคลช่วยให้มีความมั่นใจ และพัฒนาความสามารถทางการพูด

คำสำคัญ: การพูดภาษาอังกฤษในที่ชุมชน

Abstract

This research has objective to 1) to study problems in public speaking in English of business English 3rd year students, Faculty of Humanities and Social Sciences, Sisaket Rajabhat University 2) to study the ways to solve problems in learning English of Sisaket Rajabhat University students majoring in business English were chosen in number of 23 peoples based on purposive sampling technique. Semi-structured interview, participatory observation and satisfaction questionnaire were used as tools in this inquiry.

The results showed as follow:

1) a lack of self-confidence which was resulted from their inadequate knowledge of English language, insufficient amount of vocabulary, and a lack of English communicative skills in real world communication.

2) a lack of critical thinking skills and giving a supported logical reason. In addition, it was found that the students' serious and persistent practices under feedback given and supervised individually made the students have confidence and improve their speaking performance.

Keyword: Public Speaking in English

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล และเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการสื่อสารกับประชาคมโลกได้อย่างไร้ขีดจำกัด ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและความรู้ในแขนงต่าง ๆ ดังนั้นการพัฒนาประเทศในทุกด้านให้มีความเจริญก้าวหน้า และทัดเทียมกับนานาประเทศในโลก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาศักยภาพของประชากรของประเทศ ให้มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ประเทศไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษมาโดยตลอด ดังจะเห็นได้จากการจัดการศึกษาของชาติ กำหนดให้มีการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับต่าง ๆ มาเป็นเวลานาน เพื่อให้ประชากรของชาติ สามารถสื่อสารกับนานาชาติด้วยภาษาอังกฤษทั้งทางด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เป็นที่น่าสังเกตว่า มีนักเรียน นักศึกษา ตลอดจนประชาชนที่มีการศึกษายังคงแสวงหาสถาบันสำหรับสอนพิเศษภาษาอังกฤษอยู่เนื่อง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีผู้เรียนจำนวนมากที่ต้องการเรียนการพูดภาษาอังกฤษ ปรากฏการณ์เช่นนี้สะท้อนถึงปัญหาของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในหลายสถาบันการศึกษา สถานศึกษาที่ผ่านมา ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่ตั้งไว้ ตลอดจนมีข้อมูลที่น่าเสนอต่อสังคมไทยและทั่วโลกถึงความล้มเหลวของการพูดภาษาอังกฤษของคนไทย มีมากถึงร้อยละ 99

(Piset Wattanavitukul, September 2006) ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือ ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีจำนวนผลงานที่นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้คิดค้นสิ่งประดิษฐ์นำเสนอและเผยแพร่สู่สังคมโลกจำนวนน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าร่วมนำเสนอผลงานปากเปล่า ในการประชุมสัมมนาวิชาการในระดับนานาชาติ การพูดภาษาอังกฤษ เป็นอุปสรรคอย่างยิ่ง ที่ทำให้คนไทยเสียโอกาสในการแข่งขัน เผยแพร่ความรู้ ความสามารถ และผลงานการคิดค้นสู่เวทีโลก ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาการพูดภาษาอังกฤษของคนไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาปัญหาของการพูดภาษาอังกฤษในที่ชุมชนของนักศึกษา และศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหานี้ในด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อให้นักศึกษาเหล่านี้สำเร็จการศึกษาออกไปรับใช้สังคม และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ให้กับภาครัฐและส่วนต่าง ๆ ของประเทศในอนาคต ผลของการศึกษาวินิจฉัยนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยยึดกระบวนการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed method) ระหว่างวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในการสำรวจปัญหาการพูดภาษาอังกฤษในที่ชุมชนของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ รายละเอียดของรูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานในครั้งนี้ ยึดกรอบการดำเนินงานของกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) ในขั้นตอนการเลือกเครื่องมือการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ การวิเคราะห์ข้อมูล และใช้กรอบการดำเนินงานของกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ในขั้นตอนของการเลือกประชากรกลุ่มตัวอย่าง การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาระดับ

ปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ที่เรียนวิชาการพูดภาษาอังกฤษในที่ชุมชน จำนวน 23 คน เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Observation) การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) และแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกระบวนการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม และบันทึกพฤติกรรมและการพูดของกลุ่มตัวอย่างทุกสัปดาห์รวมระยะเวลา 15 สัปดาห์ สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) และสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้กระบวนการอิงตามประเภทของข้อมูลที่เก็บ คือข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งใช้สถิติในการวิเคราะห์เป็นสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) การวิเคราะห์ข้อมูลเริ่มทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บข้อมูล เป็นการนำข้อมูลค้นหาประเด็นที่ทำการวิจัยมาวิเคราะห์ ตีความ สรุปเบื้องต้นเพื่อตรวจสอบและตรวจสอบอีกครั้งเพื่อให้ได้ความแน่ชัดของข้อมูลที่ได้มา อีกทั้งยังตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลอื่น อาทิ บทความ เอกสารอ้างอิง และอื่น ๆ เป็นต้น กล่าวโดยสรุปคือตรวจสอบ 3 ด้านดังนี้

1. ด้านข้อมูล เพื่อดูความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด
2. ด้านผู้วิจัย เพื่อดูความเป็นกลางไม่ลำเอียงดูจากนักวิจัยอื่น ๆ ที่ทำร่วมกัน
ตรวจสอบข้อมูล
3. ด้านทฤษฎี เพื่อยืนยันว่าแนวคิดทฤษฎีใดถูกต้องบ้าง

การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ในส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ร้อยละ (Percentage) ในการเรียงลำดับจากการวิเคราะห์ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษในที่ชุมชนของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ

ผลการศึกษา

การวิจัยพบว่า ปัญหาการพูดภาษาอังกฤษในที่ชุมชนของนักศึกษา คือ

1) การขาดความมั่นใจในตนเอง สืบเนื่องมาจากมีความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาอังกฤษไม่เพียงพอสำหรับการสื่อสาร มีจำนวนคำศัพท์น้อย ขาดทักษะการใช้ภาษาในการสื่อสารในสภาพจริง

2) การขาดทักษะการคิดวิเคราะห์และการให้เหตุผลสนับสนุนความคิด นอกจากนี้การวิจัยพบว่าการเรียนที่มีการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื่องและสม่ำเสมอภายใต้การให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องเป็นรายบุคคลช่วยให้มีความมั่นใจ และพัฒนาความสามารถทางการพูด

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาทั้ง 3 ส่วนคือ แบบสอบถาม การสังเกตพฤติกรรมในห้องเรียน และการสัมภาษณ์ในเชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง พบว่าปัญหาการพูดภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการในที่ชุมชน ได้แก่ กลัวพูดไม่ได้ กลัวออกเสียงผิด กระทบกระวายเมื่อต้องพูดภาษาอังกฤษในที่ชุมชน ขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และขาดทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ปัญหาเหล่านี้ทำให้ประชากรกลุ่มตัวอย่างรู้สึกขาดความมั่นใจ เช่น เมื่อถูกถามว่าได้อะไรจากการเรียนวิชาการพูดภาษาอังกฤษในที่ชุมชน เป็นที่น่าสังเกตว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากตอบว่า มีความกล้า มีความมั่นใจมากขึ้น บุคลิกภาพดีขึ้น และสามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ได้จริง เลขา ปิยะอัจฉริยะ (2524: 237-279) ให้ความหมายของความมั่นใจในตัวเองว่าเป็นความนึกคิดเกี่ยวกับบุคคลที่เชื่อว่าตนมีความสามารถมีคุณค่ายอมรับและพอใจในความเป็นตนเองแล้วย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นได้ จากคำจำกัดความดังกล่าวจะเห็นว่าผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะคิดว่า

ตนเองขาดความรู้ความสามารถและทักษะการพูด พูดภาษาอังกฤษไม่เก่ง รู้ศัพท์น้อย และรู้สึกไม่พอใจกับระดับความรู้ด้านภาษาอังกฤษของตนเอง ความนึกคิดเช่นนี้ส่งผลให้ขาดความเชื่อมั่นในการพูด ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยทั้งในส่วนของการแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างระบุว่ามีปัญหาการพูดติดขัด คิดคำศัพท์ไม่ออก ออกเสียงไม่ถูก ตื่นเต้นกังวล ซึ่งสอดคล้องกับผลจากการสังเกตพฤติกรรม การพูดแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างพูดติดขัด มีข้อผิดพลาดในการใช้ภาษา ออกเสียงไม่ถูกต้องทำให้เกิดอุปสรรคในการสื่อสาร นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวยังสอดคล้องกับผลของการสัมภาษณ์ ที่มีประชากรของกลุ่มตัวอย่างหลายคน ได้พูดถึงปัญหาในการพูดภาษาอังกฤษของตนเอง ได้แก่ เรื่องคำศัพท์ ไวยากรณ์ การเรียงประโยค การออกเสียง ผลของการวิจัยดังกล่าวสามารถอนุมานปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนขาดความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษในที่ชุมชนได้ ดังนี้

1. การขาดเจตคติที่ดีต่อการพูดภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการ

จากผลการสัมภาษณ์ในเชิงลึกด้านการแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับการพูดภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการ พบว่าประชากรที่รู้สึกชอบและประชากรที่ไม่ชอบการพูดภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการ มีจำนวนเท่ากันคือร้อยละ 50 ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของผู้เรียนเป็นเรื่องเจตคติในตัวผู้เรียนที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาหรือต่อต้านการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เจตคติเป็นผลสืบเนื่องมาจากการประสบการณ์การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในห้องเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับเจตคตินี้ Gardner (1985: 7-8) กล่าวว่า เมื่ออยู่ในห้องเรียน ตัวผู้สอนและวิธีการสอนจะมีบทบาทสำคัญ (Important Role) ในการก่อให้เกิดเจตคติต่าง ๆ ในตัวผู้เรียน ถ้าผู้สอนมีทักษะการสอนภาษาที่เก่ง และสามารถกระตุ้นนักเรียนให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกอยากเรียน ตลอดจนมีวิธีการสอนที่น่าสนใจ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน (Positive Attitudes) ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกประชากรร้อยละ 90 มีความเห็นว่าผู้สอนและลักษณะการสอนมีผลต่อเจตคติและการพัฒนาทักษะด้านการพูดของตน ซึ่งเป็นผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกัน จากการวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนใหญ่มักจะมีความคิดเห็นว่าผู้สอนที่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้เก่ง สำเนียงดี มีความมั่นใจบุคลิกภาพดีเยี่ยมแจ่มใส ให้กำลังใจผู้เรียนเป็นสิ่งที่สร้างความกล้า ในการออกไปพูดภาษาอังกฤษในที่ชุมชน ทั้งนี้เพราะผู้เรียนภาษาต่างประเทศจะสามารถพัฒนาความรู้ความสามารถทางภาษาใหม่ของตนได้ก็ต่อเมื่อเรียนรู้ภายใต้ สภาพที่มีความกลัวน้อยที่สุด (Curran: 1962: 92 cited in Stevick: 1976: 98) ซึ่งผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นและผลักดันให้ผู้เรียนสร้างพฤติกรรม ตอบสนอง นอกจากนี้การปฏิบัติตัวของผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีต่อผู้เรียนภาษาอังกฤษ ระหว่างการเรียนการสอนเช่น การให้คำชมหรือคำตำหนิส่งผลต่อเจตคติและการพัฒนา ความสามารถทางด้านภาษาและการใช้ภาษา ดังจะเห็นได้จากผลจากการสัมภาษณ์ ที่ว่า “การที่ผู้สอนไม่เปรียบเทียบความสามารถของผู้เรียนกับผู้อื่นทำให้ผู้เรียน มีกำลังใจ” ดังนั้นในการเรียนการสอน ผู้สอนจึงเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในความสำเร็จและ ความล้มเหลวในการใช้ภาษาของผู้เรียน ผู้สอนต้องให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียนเป็น ลำดับแรก ความรู้สึกของผู้เรียน (Attitudes) ความต้องการจำเป็น (Needs) ความรู้ ความสามารถขณะที่เข้ามาเรียน (Language Competence) และประสบการณ์เดิม ของผู้เรียนที่มีติดตัวมา เช่น ประสบการณ์การเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนเดิม สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพสังคม สิ่งแวดล้อม ค่านิยม ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ ผู้เรียนได้ปรับเจตคติควบคู่ไปกับการเรียนการสอน นอกจากนี้เพื่อให้การพัฒนาทักษะ การพูดภาษาอังกฤษเกิด ผลสัมฤทธิ์ในการสอนมากขึ้น ผู้สอนต้องเป็นผู้มีความรู้สักรัก ในการที่จะช่วยทำให้ผู้เรียนของตนสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้

2. การขาดความรู้และทักษะพื้นฐานที่เป็นองค์ประกอบในการพูดภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร

อัจฉรา วงศ์โสธร (2527: 127) กล่าวว่า ผู้เรียนจะมีความสามารถในการสื่อสารนั้น จะต้องมีความสามารถในการใช้ภาษา 3 ด้าน หนึ่งในนั้น คือ สมรรถภาพด้านกฎเกณฑ์ ภาษา (Linguistic Competence) หมายถึง ความสามารถในการสื่อสาร โดยอาศัย พื้นฐานทางภาษาศาสตร์ประกอบด้วย เสียง (Phonology) ศัพท์ (Vocabulary) ไวยากรณ์

(Grammar) และ Mackey (1965: 266 cited in Bygate, 1991: 5) กล่าวว่า การพูดภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้นั้น ผู้พูดจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ ต้องมีความเข้าใจจดจำคำศัพท์รูปแบบกฎเกณฑ์ของไวยากรณ์เพื่อสามารถนำความรู้ที่นำมาผูกร้อยเรียงให้เป็นข้อความและเปล่งเสียงออกมาเป็นภาษาพูดที่มีลักษณะใกล้เคียงการพูดของเจ้าของภาษาให้มากที่สุดเพื่อขจัดปัญหาในการสื่อสารข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความรู้พื้นฐานเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างและพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียน

3. การขาดการฝึกฝนและประสบการณ์ในการพูดเพื่อการสื่อสาร

ผลการวิจัยจากการสังเกตพฤติกรรมการพูดภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการในห้องเรียนและจากข้อมูลการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่าปัญหามีลักษณะเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ไม่มีความกล้าและขาดความมั่นใจในการพูดหรือจากการสังเกตพฤติกรรมการพูดภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการในห้องเรียนก็พบว่าในการเรียนชั่วโมงแรกผู้เรียนไม่สามารถพูดสื่อสารความคิดของตนเองให้กับผู้ฟังได้อย่างทันท่วงที โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพูดภายใต้สถานการณ์ที่กดดันยิ่งทำให้ผู้เรียนพูดด้วยความลำบาก การพูดภาษาอังกฤษเป็นการสื่อสารที่ต้องผสมผสานความรู้ความสามารถทางด้านภาษาและความคิด Bygate (1991: 3) กล่าวว่าผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการฝึกฟังและฝึกพูดภาษาอังกฤษจากห้องเรียน ความสามารถทางด้านการพูดภาษาอังกฤษของผู้สอนจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษ และเป็นแบบอย่างสำหรับการลอกเลียนแบบของผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนภาษาอังกฤษต้องเป็นผู้มีความรู้ทางด้านภาษาโดยทั่วไปเป็นอย่างดี มีความสามารถในการใช้ภาษา ยิ่งไปกว่านั้นผู้สอนต้องเป็นผู้มีความสามารถในการที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในทางด้านการปฏิบัติโดยใช้เทคนิคและวิธีสอนมาเป็นตัวกลางในการทำให้เกิดผลเชิงประจักษ์ แต่ถ้าผู้สอนภาษาอังกฤษไม่มีคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น ก็เป็นการยากที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการพูดสื่อสารด้วยวาจาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพูดภาษาอังกฤษในการสื่อสารอย่างมี

ประสิทธิภาพนั้นมีได้มีแต่ การออกเสียงสำเนียงที่ถูกต้องในรูปแบบที่เหมาะสมดัง เช่น เจ้าของภาษาแต่การพูดต้องใช้คำศัพท์การเรียงคำและไวยากรณ์ของภาษานั้นมาผูกเป็นวลีและประโยคเพื่อให้เกิดความหมายที่ต้องการจะสื่อ Bygate (1991: 10) กล่าวว่า การพูดมิได้เป็นการเอาภาษาเขียนออกมาพูด ภาษาพูดจะเป็นข้อความสั้น ๆ บางข้อความอาจจะขาดความสมบูรณ์ของไวยากรณ์ ไม่เป็นประโยค แต่ต้องเป็นภาษาที่ผู้ฟังเข้าใจง่าย นอกจากนี้การพูดภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการในที่ชุมชนเป็นการพูดนำเสนอและเป็นการพูดแสดงความคิดเห็นซึ่งผู้พูดต้องมีความคิดวิเคราะห์ภายใต้มุมมองของตนเองถ้าประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านมาไม่เคยฝึกนำเสนอความคิดก็จะทำให้สื่อสารเป็นภาษาอังกฤษยากยิ่งขึ้น การที่ผู้เรียนจะมีโอกาสได้รับประสบการณ์ในลักษณะใด มากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับหลักสูตรภาษาอังกฤษที่กำหนดเนื้อหาให้เรียน และฝึกปฏิบัติ และสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์มีากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับวิธีการวัดผลการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่ผ่านมา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน เป็นที่น่าสังเกตข้อสอบในการศึกษาต่อในระดับต่าง ๆ ของการศึกษาไทย จะเป็นข้อสอบวัดผลทางด้านความรู้ภาษาอังกฤษที่ประกอบไปด้วยคำศัพท์ไวยากรณ์ การอ่าน การเขียน ไม่มีการพูด และการฟัง ด้วยเหตุนี้ทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ผ่านมา ไม่เกื้อหนุนกิจกรรมการพูดและฟังดังปรากฏผลในการให้คำสัมภาษณ์ และพฤติกรรมพูดของกลุ่มตัวอย่าง เป็นที่น่าสังเกตว่าพฤติกรรมและความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่าง มีการเปลี่ยนแปลงเมื่อได้ผ่านการฝึกฝนไปสักระยะหนึ่ง ประชากรกลุ่มตัวอย่างสามารถพูดสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการได้ดีขึ้นตามลำดับปรากฏการณ์เช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่าการฝึกฝนเป็นประจำอย่างต่อเนื่องภายใต้คำแนะนำ การสาธิตให้ดูเป็นตัวอย่าง ทำให้กล้าพูดกล้าออกเสียง กล้าคิด สามารถคิดหาคำศัพท์ที่จะใช้งานได้เร็วขึ้น มีทักษะในการใช้ภาษาที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น มีความคล่องในการพูด สามารถนำคำศัพท์มาเรียบเรียงเป็นข้อความสำหรับพูดได้ดีขึ้นทั้งการพูดที่มีการเตรียมตัว และไม่มีการเตรียมตัว พฤติกรรมดังกล่าวสามารถพิสูจน์ให้เห็นว่า

การลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ในหลากหลายสถานการณ์ภายใต้การให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา สามารถพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการพูดภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการในที่ชุมชนของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างเห็นได้ชัด ถึงแม้ว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างจะมีระดับความรู้ภาษาอังกฤษแตกต่างกัน

4. ขาดทักษะการเรียบเรียงความคิดในการนำเสนอ

Finocchiario and Sako (1983: 54) กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการพูดเพื่อการสื่อสารว่า นอกจากผู้พูดจะต้องมีความรู้ในเรื่องของการออกเสียง คำศัพท์ ตลอดจนวัฒนธรรมของภาษาแล้ว ผู้พูดควรคำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ โดยหนึ่งในนั้นคือ การคำนึงถึงความคิดที่ผู้พูดต้องการจะสื่อความหมาย ซึ่งสอดคล้องกับสังเกตพฤติกรรมของประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ออกมา พฤติกรรมดังกล่าวสะท้อนถึงการขาดทักษะในการแสดงความคิดเห็นในการเรียนการสอนที่ผ่านมา

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. การสอนการพูดภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสาร ควรตั้งอยู่บนรากฐานความต้องการ (Needs) ของผู้เรียน ความรู้ความสามารถของผู้เรียนที่มีอยู่ (Language Competence and Performance) และความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีการฝึกพูดภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาใช้ความรู้ความสามารถทางด้านภาษาของตนเองในการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ฝึกคิด ฝึกการให้เหตุผล เพื่อเกิดทักษะและความมั่นใจในการใช้ภาษาพูดเพื่อการสื่อสาร

3. ผู้สอนการพูดควรเป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการใช้ภาษา การแสดงความคิดเห็น การให้เหตุผลที่มีน้ำหนัก และสามารถชี้แนะแนวทางการแก้ปัญหการพูดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

เอกสารอ้างอิง

- เลขา ปิยะอัจฉริยะ. (2524). **การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง**. ในเอกสารการสอน
ชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็กหน่วยที่ 1-7 หน้า 237-265. นนทบุรี:
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อัจฉรา วงศ์โสธร. (2527). **การสร้างข้อสอบวัดความสามารถในการสื่อความหมาย
ทางภาษา (Pragmatic Communicative) กับการทดลองทางภาษาระดับ
Advanced, ความสอดคล้องระหว่างข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยกับหลักสูตร
ภาษาอังกฤษและแนวโน้มในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bygate, M. (1991). **Speaking: Language Teaching, a Scheme for
Teacher Education**. Oxford: Oxford University Press.
- Gardner, R. C. (1985). **Social Psycholog and Second Language Learning:
The Role of Attitudes and Motivation**. London, GB: Edward
Arnold.
- Stevick, E. W. (1976). **Memory Meaning & Method**. Massachusetts:
Newbury House.

การพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรม
บทบาทสมมติ ของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
The Speaking Ability Development by Using the Role Play
Situation Activities of the 3rd Year Students of
Business English at Sisaket Rajabhat University

วศณ มังชาดา*

Vasana Mangchada

บทคัดย่อ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่มีความสำคัญ ทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อเป็นพื้นฐาน ในการติดต่อกับสังคมภายนอกให้เกิดผลในระดับที่ผู้ต้องการ ปัจจุบันการสอนภาษาอังกฤษ จำเป็นต้องใช้เทคนิคกระบวนการเรียนให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้เรียน การสอนทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มุ่งเน้นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยการใช้สถานการณ์จำลอง เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่น่าสนใจและมุ่งให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในชีวิตประจำวันให้บรรลุผล การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงมีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถานการณ์จำลองและเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ โดยใช้สถานการณ์จำลอง กลุ่มตัวอย่าง

* อาจารย์สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 28 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน ใช้เวลาเรียน แผนละ 4 ชั่วโมง รวม 32 ชั่วโมง และแบบทดสอบวัดทักษะการพูดภาษาอังกฤษเป็นแบบอัตนัยจำนวน 4 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.29 และค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.80 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยใช้ t-test (Dependent Samples) ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏดังนี้

1. แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 โดยใช้สถานการณ์จำลองมีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.23/79.66 แสดงว่า แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูง กว่าเกณฑ์ 75/75

2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 โดยใช้สถานการณ์จำลอง เท่ากับ 0.66 แสดงว่า นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะการพูด ภาษาอังกฤษตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ภาษาไทยร้อยละ 66

3. นักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้สถานการณ์จำลอง มีทักษะการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

โดยสรุป การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 โดยใช้สถานการณ์จำลอง ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่ดีขึ้น สามารถนำไปใช้ เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ ซึ่งเป็นการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่มีคุณค่าต่อผู้เรียน ช่วยเสริมสร้างการกล้าพูด

และกล้าแสดงออกในการสื่อสารและการนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย

คำสำคัญ: การพัฒนาความสามารถในการพูด ภาษาอังกฤษ กิจกรรมบทบาทสมมติ

Abstract

English is the important international language. Everyone needs to learn to be the basic for dealing with societies to the extent that users want. In present, teaching English is necessary to use techniques learning process in accordance with the problems and needs by the learners. Teaching English speaking skill that focus on the English communication by using the role play situations is an interesting approach and focus on the students to achieve in using English in daily life. The purpose of this study is to compare the English speaking skills of the 3rd year students of the business English program, during, before and after study by using the role play situations and to study the effectiveness of the English language learning activity plan by using the role play situations. The sample group of this study is the 28 students of the 3rd year students of business English program from the Faculty of Humanities and Social Sciences, selected by purposive Sampling. The researching tool is a learning activity plan consisting of 8 plans, taking 4 hours per lesson, totality 32 hours and the 4 items subjective consisting test of English speaking skills with individual power classified between 0.20 to 0.29 and confidence values. The whole version is 0.805. The

statistics used in data analysis are percentage, mean, standard deviation. Statistics for research test hypothesis is using t-test (Dependent Samples). The results of the study are as follows

1. The teaching plan for learning English activities of the 3rd year students of business English program by using the situation. The model is as effective as 78.23 / 79.66, indicating that the learning activities plan is more effective than the 75/75 criteria.

2. The effectiveness index of the English learning activities of the 3rd year students of business English program by using the role play situation is equal to 0.66. It shows that the students have learned and developed the English speaking skills as the learning purposes. So as, 66 percent of them were learning achievement in Thai.

3. The 3rd year students of business English program who were organized the learning activities by using the role play situation have increased the English speaking skill after studying, significantly higher than before studying at the level of .05

In summary, the development of English speaking skills The 3rd year students of business English program by using the role play situations helps the students to improve their English speaking skills. It can be used to develop the English speaking skills in a foreign language learning objective which is a development of English speaking skills are valuable to help the learners strengthen. They are able to speak and express themselves in communication and can be used to solve the problems of using English in daily life.

Keyword: The Speaking Ability Development, English, Using the Role Play Situation Activities

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 28 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

1.ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานบริการและภัตตาคาร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 102 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ มีดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลองเรื่อง Places โดยใช้สถานการณ์จำลอง เนื้อหา 1 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง จำนวน 4 สัปดาห์รวม 16 ชั่วโมง ซึ่งประกอบด้วย

1. At the Hotel (โรงแรม) เวลา 4 ชั่วโมง

1.1 Check-in (การลงทะเบียนเข้าพัก) จำนวน 1 แผน เวลา 2 ชั่วโมง

1.2 Check out (การชำระเงินและคืนห้องพัก) จำนวน 1 แผน เวลา

2 ชั่วโมง

2. Restaurant (ห้องอาหาร) เวลา 4 ชั่วโมง

2.1 การจองโต๊ะและการสั่งอาหาร จำนวน 1 แผน เวลา 2 ชั่วโมง

2.2 การชำระเงิน จำนวน 1 แผน เวลา 2 ชั่วโมง

3. Shopping (การซื้อของ) เวลา 4 ชั่วโมง

3.1 Cloth Shop (ร้านเสื้อผ้า) จำนวน 1 แผน เวลา 2 ชั่วโมง

3.2 Book Shop (ร้านขายหนังสือ) จำนวน 1 แผน เวลา 2 ชั่วโมง

4. Telephone Call (การพูดโทรศัพท์) เวลา 4 ชั่วโมง

4.1 โทรศัพท์ภายในประเทศ จำนวน 1 แผน เวลา 2 ชั่วโมง

4.2 โทรศัพท์ระหว่างประเทศ จำนวน 1 แผน เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละแผน ประกอบด้วย แบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษ แบบประเมินพฤติกรรมการเรียน และกิจกรรมใบงาน ดังนี้

1. แบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษ โดยใช้รายละเอียดเนื้อหาและพฤติกรรมที่จะสังเกต 4 รายการ รวม 12 คะแนน ดังนี้

1.1 การพูดด้านการออกเสียง พยัญชนะ ได้ชัดเจนถูกต้องในคำศัพท์หรือข้อความ หมายถึง การพูดออกเสียงท้ายคำศัพท์หรือข้อความในภาษาอังกฤษ ตามลักษณะการออกเสียงที่ถูกต้อง จำนวน 3 คะแนน

1.2 การออกเสียงหนักเบาใช้ระดับเสียงสูง ต่ำได้ถูกต้อง หมายถึง การพูดลงน้ำเสียงหนักเบา (Intonation) ในภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง จำนวน 3 คะแนน

1.3 พูดได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ หมายถึง การพูดที่มีการเรียงคำเป็นประโยคสื่อสารได้ถูกต้องตามโครงสร้างทางภาษา จำนวน 3 คะแนน

1.4 ความคล่องในการพูด หมายถึง การพูดสื่อสาร ได้ตอบได้อย่างรวดเร็วสื่อสารได้ถูกต้อง จำนวน 3 คะแนน

2. แบบประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยใช้พฤติกรรมที่จะสังเกต 4 รายการ รวม 12 คะแนน ดังนี้

2.1 ความกระตือรือร้น ประกอบด้วย อาสาทำงานในการร่วมกิจกรรม กระตุ้นเพื่อนให้ปฏิบัติงาน ช่วยเหลือเพื่อนในการปฏิบัติงาน จำนวน 3 คะแนน

2.2 ความสนใจในการเรียน ประกอบด้วย เต็มใจเข้าร่วมปฏิบัติงาน ไม่รบกวนผู้อื่นในเวลาทำงาน ตั้งใจทำงานที่กำหนดให้จนเสร็จ จำนวน 3 คะแนน

2.3 ความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออก ประกอบด้วย กล้าถาม-ตอบ เป็นภาษาอังกฤษอาสาเป็นตัวแทนแสดงกิจกรรม กล้าพูด กล้าทำ ไม่อาย จำนวน 3 คะแนน

2.4 ความสนุกสนาน ประกอบด้วย ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ร่วมกิจกรรมอย่างไม่เบื่อหน่าย สนุกสนาน ร่าเริง จำนวน 3 คะแนน

3. กิจกรรมใบงาน โดยใช้รายละเอียดเนื้อหาและจุดประสงค์เป็นตัวกำหนดกิจกรรมใบงาน ดังนี้

3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 ประกอบด้วย ใบงานที่ 1 จำนวน 5 คะแนน ใบงานที่ 2 จำนวน 5 คะแนน

3.2 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 ประกอบด้วย ใบงานที่ 1 จำนวน 5 คะแนน ใบงานที่ 2 จำนวน 5 คะแนน

3.3 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 ประกอบด้วย ใบงานที่ 1 จำนวน 5 คะแนน ใบงานที่ 2 จำนวน 5 คะแนน

3.4 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 ประกอบด้วย ใบงานที่ 1 จำนวน 5 คะแนน

3.5 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 ประกอบด้วย ใบงานที่ 1 จำนวน 5 คะแนน

3.6 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6 ประกอบด้วย ใบงานที่ 1 จำนวน 5 คะแนน

3.7 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7 ประกอบด้วย ใบงานที่ 1 จำนวน 5 คะแนน ใบงานที่ 2 จำนวน 5 คะแนน

3.8 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 8 ประกอบด้วย ใบงานที่ 1 จำนวน 5 คะแนน

4. แบบทดสอบวัดทักษะการพูด จำนวน 4 ข้อ ข้อละ 20 คะแนน โดยใช้แบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ใช้รายละเอียดเนื้อหาและพฤติกรรมที่จะสังเกต 5 รายการ รวม 20 คะแนน ดังนี้

4.1 ความคล่องในการพูด หมายถึง การพูดสื่อสาร ได้ตอบได้อย่างรวดเร็วสื่อสารได้ถูกต้อง จำนวน 4 คะแนน

4.2 การออกเสียง พยัญชนะได้ชัดเจนถูกต้องในคำศัพท์หรือข้อความ หมายถึง การพูดออกเสียงท้ายคำศัพท์หรือข้อความในภาษาอังกฤษ ตามลักษณะการออกเสียงที่ถูกต้อง จำนวน 4 คะแนน

4.3 พูดย่อได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ หมายถึง การพูดที่มีการเรียงคำเป็นประโยคสื่อสารได้ถูกต้องตามโครงสร้างทางภาษา จำนวน 4 คะแนน

4.4 การออกเสียงหนัก เบา ใช้ระดับเสียง สูง ต่ำ ได้ถูกต้อง หมายถึง การพูดลงน้ำเสียงหนักเบา (Intonation) ในภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง จำนวน 4 คะแนน

4.5 การพูดสื่อความหมาย หมายถึง การพูดสนทนาโต้ตอบ และพูดอภิปรายได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน สื่อความหมายได้ตรงประเด็น ซึ่งรวมถึงความถูกต้องด้านการออกเสียงคำศัพท์ ไวยากรณ์ ความมั่นใจ และความคล่องแคล่วในการพูด จำนวน 4 คะแนนในขณะทำการทดสอบแบบวัดทักษะการพูดผู้ศึกษาค้นคว้าจะสังเกตพฤติกรรมการพูดของนักเรียนในด้านการพูดและบันทึกผลการสังเกต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการทดลองสอน นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 ที่ศึกษาวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานบริการและภัตตาคาร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ โดยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อธิบายและชี้แจงกิจกรรมการเรียนให้ผู้เรียนเข้าใจ
2. ผู้ศึกษาค้นคว้าทำการสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้สถานการณ์จำลอง จำนวน 8 แผน ใช้เวลาในการทำการสอน 16 ชั่วโมง พร้อมทั้งประเมินความสามารถการพูด ประเมินกิจกรรมใบงาน และประเมินพฤติกรรมการเรียน ซึ่งแนบท้ายแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเริ่มดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ระหว่างเดือนมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ 2561

3. หลังจากทำการสอนจนครบทั้ง 8 แผน ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทำการทดสอบวัดทักษะการพูดภาษาอังกฤษ จำนวน 4 ข้อ ข้อละ 20 คะแนน โดยใช้แบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 28 คน ในขณะทำการทดสอบวัดทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ผู้ศึกษาค้นคว้าจะสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านการพูดและบันทึกการสังเกตโดยผู้ให้คะแนน 2 คน เพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ โดยใช้สถานการณ์จำลอง
2. วิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการพูด ภาษาอังกฤษของสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ โดยใช้สถานการณ์จำลอง
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนทักษะการพูดระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ตามเกณฑ์ 75/75 โดยใช้ t-test (Dependent Samples)

ผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา กลุ่มเป้าหมาย โดยใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.23/79.66 แสดงว่า แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการพูดมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 75/75

2. ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ของนักศึกษากลุ่มเป้าหมาย โดยใช้สถานการณ์จำลอง มีค่าเท่ากับ 0.661 ซึ่งหมายความว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน ร้อยละ 66.10

3. ผู้เรียนที่เรียนโดยใช้สถานการณ์จำลองมีทักษะการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการทดลองพบว่า การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา กลุ่มเป้าหมาย โดยใช้สถานการณ์จำลอง มีประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เท่ากับ 78.23/79.66 หมายความว่า ผู้เรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินความสามารถการพูดภาษาอังกฤษระหว่างเรียนทั้ง 8 แผน คิดเป็นร้อยละ 78.23 และ คะแนนเฉลี่ยประเมินความสามารถการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 79.66 แสดงว่าแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ของนักศึกษา กลุ่มเป้าหมาย โดยใช้สถานการณ์จำลองมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ คือ 75/75 ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 เนื้อหาที่เลือกควรให้แตกต่างกัน โดยให้เหมาะสมกับระดับชั้น ให้มีหลายตัวเลือกเพื่อให้แสดงสถานการณ์จำลองที่หลากหลาย ในกรณีที่ผู้สอนมี

ข้อจำกัดในเรื่องเอกสาร และเวลาในการดำเนินกิจกรรม ผู้สอนควรเตรียมเนื้อหาให้มากและหลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกฝนการพูดภาษาอังกฤษที่หลากหลายและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.2 ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการพูดทุกขั้นตอนโดยใช้สถานการณ์จำลองโดยเฉพาะขั้นตอนที่ 1 คือ ขั้นเตรียมการสอน ซึ่งเป็นขั้นตอนการฝึกเพื่อที่จะแสดงสถานการณ์จำลอง และควรให้เวลานักเรียนในการฝึกซ้อมอย่างเต็มที่ เพื่อให้การพูดและการแสดงสถานการณ์จำลองมีประสิทธิภาพ มากขึ้น

1.3 เมื่อนักเรียนกลุ่มใดแสดงได้ดีเยี่ยมควรให้คำชมเชยหรือรางวัลเพื่อเป็นการเสริมแรงให้นักเรียน และเกิดความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม การเสริมแรงควรให้คำชมเชย นักเรียนทุกระดับความสามารถทั้งกลุ่มดีเยี่ยม กลุ่มปานกลาง และกลุ่มที่ควรปรับปรุง ควรหาวิธีกระตุ้นนักเรียนที่ยังไม่กล้าแสดงออก สร้างบรรยากาศให้เกิดความคุ้นเคยในกลุ่มสมาชิก

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์จำลองต่าง ๆ ในช่วงชั้นอื่น ๆ เพื่อนำไปทดลองและหาประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.2 ควรมีการศึกษาคความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์จำลองและตัวแปรตามอื่น เช่น ความฉลาดทางอารมณ์ ความสามารถด้านการคิด การเขียนเชิงสร้างสรรค์ และการยอมรับนับถือตนเองของผู้เรียน

2.3 ควรมีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการพูดภาษาอังกฤษโดยใช้สถานการณ์จำลองกับวิธีการเรียนรู้แบบอื่นๆ เช่น การประยุกต์ใช้ทฤษฎีปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ การจัดการเรียนรู้แบบสะหาความรู้

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). **การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ**.
กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กุศยา แสงเดช. (2543). **Mini English for Teachers**. กรุงเทพฯ: พัทธอักษร.
- จรัวรรณ วัฒนจันะพงษ์. (2537). **เปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและสถานการณ์จำลองที่มีต่อทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านไร่พัฒนา อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา**. (ปริญญาโททางการศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2550). **การประเมินการเรียนรู้ Learning Assessment**.
มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร. (2527). **ทักษะและเทคนิคการสอน**. กรุงเทพฯ: พัทธอักษร.
- ชัยชาญ วงศ์สามัญ. (2543). **การวางแผนการสอน**. ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.
- ณัฐพงศ์ เกตมาริช. (2544). **เทคนิคการนำเสนองานอย่างมืออาชีพ – Presentation Techniques**. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ดนตรี แสงกล้า. (2544). **การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้กลวิธีการทำให้สำเร็จประกอบสถานการณ์จำลอง**. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คลนภา มิลาลา. (2548). **การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้สถานการณ์จำลอง**. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ทวีศักดิ์ ไชยมาโย. (2537) **คู่มือปฏิบัติการจัดทำแผนการสอน** นครพนม: สวีณพา.
ทศนา แหมมณี. (2522). **กลุ่มสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
_____. (2522). **ทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์ในการสอน กลุ่มสัมพันธ์: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1**. กรุงเทพฯ: บุรพาศิลป์การพิมพ์.
- Chambers, J. G. (1980).**The Development of a Cost of Education Index: Some Empirical Estimates and Policy Issues**. Journal of Education Finance. 5(3): 262.
- Holden, S. (1981). **Drama in Language Teaching**. New York: Longman.
- Geller, D. M. (1978). **Involvement in Role Playing Simulation; A Demonstration With Studies on Obedience**. Journal of Personality and Social Psychology. 5(16): 219-235: November.
- Schwitzer, A. M. and other. (2001). **Preparing Students for Professional Roles by Simulating Work Setting in Counselor Education courses**. Counselor Education and Supervision. 40(4): 308 ; June.

ความพึงพอใจของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลขุนหาญ (ลิ) ต่อการรับชม
ภาพยนตร์สั้นเรื่องอะไรดีและพอดีคำ

The Satisfaction of Students from Khunhan (Si)
Kindergarten School after Watching Short Films:
A-Rai D and Por D Kam

อัจฉริยะ ศรีทา*

Archariya Sritha

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลขุนหาญ (ลิ) ต่อการรับชมภาพยนตร์สั้นเรื่องอะไรดี และพอดีคำ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่เข้ารับการศึกษในช่วงชั้นการเรียนรู้ที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน อายุ 11 – 12 ปี ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนอนุบาลขุนหาญ (ลิ) อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 100 คน และได้ทำการศึกษาดังแต่วันที่ 10 มกราคม - 10 กุมภาพันธ์ 2561 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ด้านที่ 1 ความพอเพียงพบว่า 1) ภาพยนตร์มีเนื้อหาเรื่องความพอเพียง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด 2) ภาพยนตร์สามารถถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องความพอเพียง ได้อย่างน่าสนใจและเหมาะสม ระดับความพึงพอใจมากที่สุด 3) นักเรียนเข้าใจความหมายของ

* อาจารย์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ความพอเพียง จากการชมภาพยนตร์ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด 4) นักเรียนสามารถนำข้อคิดเรื่องความพอเพียง ประหยัดอดออม และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น จากการรับชมภาพยนตร์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด และ 5) นักเรียนสามารถนำข้อคิดเรื่องความพอเพียง จากการรับชมภาพยนตร์ไปถ่ายทอดให้กับเพื่อน ผู้ปกครอง และชุมชน อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก

ด้านที่ 2 การประหยัดอดออมได้แก่ 1) ภาพยนตร์มีเนื้อหาเรื่องการประหยัดอดออม ระดับความพึงพอใจมากที่สุด 2) ภาพยนตร์สามารถถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องการประหยัดอดออม ได้อย่างน่าสนใจและเหมาะสม ระดับความพึงพอใจมากที่สุด 3) นักเรียนเข้าใจความหมายของการประหยัดอดออม จากการชมภาพยนตร์ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด 4) นักเรียนสามารถนำข้อคิดเรื่องประหยัดอดออม จากการรับชมภาพยนตร์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด 5) นักเรียนสามารถนำข้อคิดเรื่องการประหยัดอดออม จากการรับชมภาพยนตร์ไปถ่ายทอดให้กับเพื่อน ผู้ปกครองและชุมชน ระดับความพึงพอใจมาก

ด้านที่ 3 การอยู่ร่วมกับผู้อื่นพบว่า 1) ภาพยนตร์มีเนื้อหาเรื่องการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นระดับความพึงพอใจมาก 2) ภาพยนตร์สามารถถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ได้อย่างน่าสนใจและเหมาะสม ระดับความพึงพอใจมาก 3) นักเรียนเข้าใจความหมายของการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น จากการชมภาพยนตร์ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด 4) นักเรียนสามารถนำข้อคิดเรื่องการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น จากการรับชมภาพยนตร์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด 5)นักเรียนสามารถนำข้อคิดเรื่องการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น จากการรับชมภาพยนตร์ไปถ่ายทอดให้กับเพื่อน ผู้ปกครองและชุมชน ระดับความพึงพอใจมาก

คำสำคัญ : ภาพยนตร์สั้น

Abstract

The purpose of this research was to study the satisfaction of the students from Khunhan (Si) Kindergarten School after watching the short films: What is good? (A-Rai D) and Fit (Por D Kam). The populations of this research were 100 students from age 11-12 years old which were in 2nd range of basic education in primary school: Khunhan (Si) Kindergarten School, Sisaket. The research was held during 10th January – 10th February 2018. The tool for gathering data was questionnaires. The author can summarize as follow ,The first dimension was sufficiency: 1) The sufficiency detail got highest satisfaction 2) The appropriate sufficiency explanation got highest satisfaction 3) The students' understanding after watching short films got highest satisfaction 4) The applying of the students to use the ideas of sufficient living, living with others, and reasonable thinking after watching the short films got highest satisfaction and 5) The applying of the students after watching the short films to transfer to friends, parents and community got high satisfaction.

The second dimension was economizing: 1) The economizing of the short films got highest satisfaction 2) The appropriate economizing explaining by the short films got highest satisfaction 3) The understanding economizing of the students after watching the short films got highest satisfaction 4) The applying of the students to use the idea of economizing got highest satisfaction and 5) The applying of the students about economizing after watching the short films to transfer to friends, parents and community got high satisfaction.

The third dimension was living with others: 1) The detail of living with others got high satisfaction 2) The appropriate method of telling detail of living with others got high satisfaction 3) The understanding living with others of students after watching the short films got high satisfaction 4) The applying of the students to use the idea of living with others got highest satisfaction and 5) The applying of the students about living with others after watching short films to transfer to friends, parents and community got high satisfaction .

The summary from questionnaires showed that after watching the short films: What is good? (A-Rai D) and Fit (Por D Kam), the populations expressed their satisfaction in high and highest levels. These 2 short films are the appropriate media to develop attitude and behavior about sufficiency, economizing, living with others which are easy to be understood. And, these can be applied to our daily life and transferred to others

Students is the students in Prathom 6 at Anuban Khunhan Si School , Khun Han District, Sisaket Province.

The short film media is to convey various stories in a way that is expressed as Animation for being a learning media for 2 researches were A-Rai D and Por D Kam.

Learning is a process that causes humans to change their behavior. Humans can learn from hearing, touch, reading, seeing, as well as through the use of media as tools.

Behavior is actions which are expressions of thoughts and needs of the mind that respond to stimuli. Which may be observed directly or indirectly Some features may be observed without tools or tools.

Keyword: Short Films

บทนำ

ปัจจุบัน ภาพยนตร์ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตคนในสังคม และเป็นส่วนประกอบหนึ่งในการโน้มน้าความคิด ทศนคติของคนผ่านทางเรื่องราว และการแสดงออกของตัวละครภาพยนตร์ที่เกิดขึ้นมากมายในปัจจุบันนั้น มีทั้งภาพยนตร์ที่ทำเพื่อตอบสนองสังคมในเชิงเสริมสร้าง และทำเพื่อตอบสนองสังคมในเชิงความต้องการ (Demand) จึงทำให้ภาพยนตร์มีความหลากหลายในด้านเนื้อหา สาร และจุดประสงค์ของภาพยนตร์ ซึ่งจากความคิดตรงนี้ ทำให้ภาพยนตร์ในแต่ละเรื่องนั้น มีความอ่อนโยน รุนแรง ให้ข้อคิด หรือให้ความสนุกแตกต่างกันไป

สภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้คนไทยตกอยู่ในสภาวะเดือดร้อน ทั้งปัญหาด้านเศรษฐกิจและปัญหาสังคม ซึ่งนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นจึงทำให้คนทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ต้องการ จนนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ ทางสังคม เช่น ปัญหาการขาดคุณธรรม จริยธรรม ปัญหาความรุนแรงต่าง ๆ ปัญหาการรับค่านิยมวัฒนธรรมต่างชาติที่ไม่เหมาะสมของเยาวชนไทย ซึ่งในปัจจุบันเยาวชนไทยได้รับการเลี้ยงดูที่แตกต่างจากอดีต ครอบครัวที่พ่อแม่เลี้ยงดูลูกแบบเอื้ออาทรให้ความรัก แต่ในครอบครัวของเยาวชนที่ขาดวุฒิภาวะอย่างแต่ความต้องการสิ่งนั้นมาอย่างง่าย ๆ จะทำให้เยาวชนขาดความยั้งคิด และหลงผิดได้โดยง่าย ในภาวะบริโภคนิยมซึ่งเต็มไปด้วยสิ่งร่ำมากมายนี้ หากเด็กขาดวุฒิภาวะ ขาดการนับถือตนเอง เยาวชนจะตกอยู่ในความเสี่ยงสูงเพราะเขาจะกล้าทำสิ่งผิด ๆ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันการดำเนินชีวิตของเยาวชนจะให้ความสำคัญกับวัตถุนิยม ความพึงพอใจ มีความต้องการที่ไม่รู้จักพอใช้จ่ายเงินเกินความจำเป็นก็จะทำให้สังคมไทยในอนาคตน่าเป็นห่วง เพราะเยาวชนถือเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดที่จะพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้าในอนาคต

ภาพยนตร์จึงเป็นอีกสื่อหนึ่งที่สามารถทำให้ผู้ที่รับชมเข้าใจเรื่องราวได้อย่างลึกซึ้ง ภาพยนตร์จึงถูกนำมาใช้เพื่อกิจการทางการศึกษาอย่างแพร่หลายทั้งในรูปการฝึกอบรมหรือการเรียนการสอน นอกจากนี้ภาพยนตร์ที่สร้างเพื่อจุดประสงค์ด้านการบันเทิงก็มีจำนวนไม่น้อยที่มีคุณค่าทางด้านการศึกษา แฝงข้อคิดต่าง ๆ อยู่ อาจมีมากบ้างมีน้อยบ้างแตกต่างกันออกไป สามารถเลือกมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษาได้อย่างกว้างขวาง

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลขุนหาญ (ลิ) ต่อการรับชมภาพยนตร์สั้นเรื่องอะไรดีและพอดีคำ

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การเก็บข้อมูลภาคสนามนี้ จะเป็นการสร้างกิจกรรมเพื่อเก็บข้อมูล โดยการฉายภาพยนตร์ 2 เรื่อง ได้แก่เรื่อง อะไรดี และ พอดีคำ ที่มีเนื้อหาสาระความรู้ในด้านความพอเพียง การประหยัดอดออม ภายในระยะเวลา 1 เดือน ซึ่งมีการเก็บข้อมูลผ่านการทำกิจกรรมหลังการชมภาพยนตร์ในแต่ละครั้งโดยการตอบแบบสอบถามจำนวน 15 ข้อ

โดยการศึกษาในครั้งนี้ประกอบไปด้วยกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ การเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนที่เข้ารับการศึกษในช่วงชั้นการเรียนรู้ที่ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน อายุ 11-12 ปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลขุนหาญ (ลิ) อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 100 คน ประชากรกลุ่มนี้อยู่ในช่วงอายุที่กำลังจะเปลี่ยนผ่านจาก

วัยเด็กสู่วัยรุ่น เนื่องจากวัยรุ่นเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเจริญเติบโต มีความเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ทำให้วัยรุ่นประสบปัญหามากมาย เช่น ปัญหาเรื่องของการต่อต้านผู้ใหญ่ ไม่ค่อยเชื่อฟังในสิ่งที่ผู้ปกครองบอก ส่วนใหญ่จะเชื่อเพื่อนและไปตามเพื่อน อารมณ์ความรุนแรงของวัยรุ่นทำให้เกิดผลกระทบและปัญหาต่าง ๆ ตามมา ดังเช่นเหตุการณ์ที่ปรากฏในเนื้อหาของภาพยนตร์สั้นทั้ง 2 เรื่อง

2. เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการชมภาพยนตร์และความรู้ความเข้าใจเรื่องความพอเพียง การประหยัดอดออม การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นหลังเข้าชมสื่อภาพยนตร์โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจมี 15 ข้อ การตอบคำถามมีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ คำระดับคะแนนเกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายสำหรับข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) คณะผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนของลิเคิร์ต (Likert, 1932) และ เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.20-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.40-4.19 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.60-3.39 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.80-2.59 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.79 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

เป็นคำถามแบบเปิด โดยเป็นข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น ในการปรับปรุงและพัฒนา

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม - 10 กุมภาพันธ์ 2561 เป็นเวลา 1 เดือน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการรับชมภาพยนตร์สำหรับเยาวชนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ ความพอเพียง การประหยัดอดออม การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ “อะไรดี” และ “พอดิคำ”

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้ส่งคืนกลับมาทั้งหมดจากจำนวน 100 ชุด ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ แล้วนำไปประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative data) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามปลายเปิด โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) แล้วสรุปผลเป็นความเรียงและจัดกลุ่ม และสรุปผลโดยใช้ตารางแจกแจงความถี่ (Frequency table)

5. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบประเมินจำนวน 100 คน พบว่า ผู้ตอบแบบประเมินส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 52 มากกว่าเพศชาย ร้อยละ 48 อายุที่ตอบแบบสอบถามคือ 12 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะได้รับชมภาพยนตร์สั้นเรื่อง “อะไรดี” และ “พอดีคำ” ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการรู้จักใช้ชีวิตอย่างความพอเพียงและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การคิดอย่างมีเหตุผล แต่ละด้านจะสอบถามทั้งสิ้นด้านละ 5 ประเด็น รวมทั้ง 3 ด้าน ทั้งหมด 15 ประเด็น ด้านที่ 1 ความพอเพียง ได้แก่ 1) ภาพยนตร์มีเนื้อหาเรื่องความพอเพียง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{x}=4.66$) 2) ภาพยนตร์สามารถถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องความพอเพียงได้อย่างน่าสนใจและเหมาะสม ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{x}=4.39$) 3) นักเรียนเข้าใจความหมายของความพอเพียง จากการชมภาพยนตร์ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{x}=4.48$) 4) นักเรียนสามารถนำข้อคิดเรื่องความพอเพียง ประหยัดอดออม และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น จากการรับชมภาพยนตร์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{x}=4.42$) และ 5) นักเรียนสามารถนำข้อคิดเรื่อง ความพอเพียง จากการรับชมภาพยนตร์ไปถ่ายทอดให้กับเพื่อน ผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{x}=4.03$)

ความพึงพอใจในด้านที่ 2 การประหยัดอดออมได้แก่ 1) ภาพยนตร์มีเนื้อหา เรื่องการประหยัดอดออม ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{x}=4.31$) 2) ภาพยนตร์ สามารถถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องการประหยัดอดออม ได้อย่างน่าสนใจและเหมาะสม ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{x}=4.27$) 3) นักเรียนเข้าใจความหมายของการประหยัด อดออม จากการชมภาพยนตร์ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{x}=4.28$) 4) นักเรียน สามารถนำข้อคิดเรื่องประหยัดอดออม จากการรับชมภาพยนตร์ไปประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{x}=4.3$) 5) นักเรียนสามารถ นำข้อคิดเรื่องการประหยัดอดออม จากการรับชมภาพยนตร์ไปถ่ายทอดให้กับเพื่อน ผู้ปกครองและชุมชน ระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{x}=4.05$)

ความพึงพอใจในด้านที่ 3 การอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้แก่ 1) ภาพยนตร์มีเนื้อหาเรื่อง การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{x}=4.01$) 2) ภาพยนตร์สามารถ ถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ได้อย่างน่าสนใจและเหมาะสม ระดับ ความพึงพอใจมาก ($\bar{x}=4.07$) 3) นักเรียนเข้าใจความหมายของการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น จากการชมภาพยนตร์ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{x}=4.38$) 4) นักเรียนสามารถนำ ข้อคิดเรื่องการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น จากการรับชมภาพยนตร์ไปประยุกต์ใช้ ใน ชีวิตประจำวันได้ ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{x}=4.28$) 5) นักเรียนสามารถนำข้อคิด เรื่องการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น จากการรับชมภาพยนตร์ไปถ่ายทอดให้กับเพื่อน ผู้ปกครอง และชุมชน ระดับความพึงพอใจมาก ($\bar{x}=4.11$)

สรุปและอภิปรายผล

วัยรุ่น เป็นวัยที่กำลังก้าวหรือเป็นวัยระหว่างรอยต่อระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ ฉะนั้นเรื่องของคุณวุฒิ หรือการตัดสินใจ ตลอดจนการควบคุมอารมณ์ จึงออกมาในลักษณะของการทำตามใจ ทำตามอารมณ์ หรือทำตามเพื่อน โดยขาดการไตร่ตรองและการยั้งคิดเป็นส่วนใหญ่ ดังจะเห็นได้จากปัญหาต่าง ๆ ของวัยรุ่นในสังคมยุคปัจจุบัน

การวิจัยเพื่อสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลขุนหาญ (ส) ต่อการรับชมภาพยนตร์สั้นเรื่องอะไรดีและพอดีคำ จากวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลขุนหาญ (ส) ต่อการรับชมภาพยนตร์สั้นเรื่องอะไรดีและพอดีคำ ทั้ง 3 ด้านได้แก่ ความพอเพียง การประหยัดอดออม และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น โดยวัดผลจากการทำแบบประเมิน ซึ่งผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ทั้ง 3 ด้าน ทั้งนี้เนื่องจาก ภาพยนตร์สั้นเรื่องอะไรดีและพอดีคำ มีเนื้อหาเรื่องความพอเพียง การประหยัดอดออม และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดเนื้อหาเรื่องความพอเพียง การประหยัดอดออม และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ได้อย่างน่าสนใจและเหมาะสม ทำให้เข้าใจความหมายของความพอเพียง การประหยัดอดออม และการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ความพึงพอใจหรือภาวะที่มีอารมณ์ในทางบวกที่เกิดขึ้น เนื่องจากการประเมินประสบการณ์ของคน ๆ หนึ่ง สิ่งที่เขาได้พบปะหรือการเสนอให้กับสิ่งที่ได้รับจะเป็นรากฐานของการพอใจและไม่พอใจได้ กลุ่มเป้าหมายสามารถนำเอาเหตุการณ์ในภาพยนตร์สั้นไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ปัญหาเรื่องความอยากได้ อยากมี ไม่มีความพอเพียง และไม่รู้จักประมาณตนของตัวละครในการใช้จ่าย ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและครอบครัว ปริญา จิตติรัตนกร (2539) ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์อเมริกัน (ฮอลลีวูด) ของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีฐานะ

ทางเศรษฐกิจดีเข้าชมภาพยนตร์บ่อยกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่น ส่วนความแตกต่างของสาขาที่เรียนไม่มีผลต่อการเลือกชม และ (สามารถ สนิทกุล, 2542) เทพนม เมืองแมน และ สวิง สุวรรณ. (2540: 12) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นภาวะของว่า คุณลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจชมภาพยนตร์ แต่ ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค (2531) วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ของเยาวชนไทย” พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับประเภทของภาพยนตร์ที่ตัดสินใจเลือกชม แผนกวิชาที่ศึกษา ภูมิลำเนาเดิม ไม่มีความสัมพันธ์กับประเภทของภาพยนตร์ หลังจากชมมักนำเรื่องราวเกี่ยวกับภาพยนตร์ที่ไปชมมาพูดคุยกันแม้จะไม่ทุกเรื่องก็ตาม แต่น้อยมากที่จะไม่คุยกันเลย กลุ่มตัวอย่างสามารถจดจำเนื้อหาของภาพยนตร์ได้เกือบทั้งเรื่องและนาน ๆ ครั้งจึงจะนำสิ่งที่ได้จากภาพยนตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน แต่อย่างไรก็ตาม เหตุผลในการชมภาพยนตร์ของกลุ่มตัวอย่างคือ เพื่อความบันเทิงและสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำได้ไม่มากนัก

เอกสารอ้างอิง

- เทพนม เมืองแมนและสวิง. (2540). ความพึงพอใจเป็นภาวะของความพึงพอใจหรือภาวะที่มีอารมณ์ในทางบวกที่เกิดขึ้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปริญา จิตติรัตนกร. (2539). ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์อเมริกัน (ฮอลลีวูด) ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค. (2531). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกชมภาพยนตร์ของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: (วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รักสานต์ วิวัฒน์สินอุดม. (2545). **นักสร้าง สร้างหนัง หนังสือ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สามารถ สนิทกุล. (2542). **การวิเคราะห์ปัจจัยทางการสื่อสารทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกชมภาพยนตร์ไทยและต่างประเทศของเยาวชนไทย**. กรุงเทพฯ: (วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

สุขุมล เกษมสุข. (2548). **การปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็ก**. กรุงเทพฯ: สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม). คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุเชษฐ์ มาห์หมัด. (2519). **อิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนไทย**. (ปริญญาานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต). สาขาจิตวิทยาสังคม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

การศึกษาเปรียบเทียบการออกเสียง ความหมาย และชนิดของ
คำอักษรพ้องรูป “多音字” ในภาษาจีน

The Study of Comparison of Pronunciation, Meaning and
Parts of Speech of Homonyms “多音字”
in Chinese Language

ธัชพร นามวัฒน์*

Tanutchaporn Namwat

บทคัดย่อ

บทความวิจัยการศึกษาเปรียบเทียบการออกเสียง ความหมาย และชนิดของคำอักษรพ้องรูป “多音字” ในภาษาจีน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการออกเสียงรูปแบบทางความหมายและชนิดของคำอักษรพ้องรูปในภาษาจีนโดยรวบรวมข้อมูลทั้งหมดจากพจนานุกรมภาษาไทย-จีน จำนวน 564 คำมาวิเคราะห์ พบว่า ส่วนใหญ่มีคำอักษรพ้องรูปอ่านได้ 2 เสียงมากที่สุด จำนวน 454 คำ คิดเป็นร้อยละ 80.50 คำ และคำอักษรพ้องรูปอ่านได้ 6 เสียงน้อยที่สุด จำนวน 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.18 คำ คำอักษรพ้องรูปมีการอ่านออกเสียงได้หลายเสียงทำให้รูปแบบทางความหมายและชนิด

* ธัชพร นามวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยนานาชาติศึกษาเซี่ยงไฮ้

Tanutchaporn Namwat, Ph.D, candidate (Teaching Chinese to Speakers of Other Languages), Shanghai International Studies University.

郑天漫，上海外国语大学汉语国际教育专业博士研究生。

ของคำเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ผลการวิจัยนี้สามารถเพิ่มความเข้าใจและลดความสับสนในการใช้คำอักษรพ้องรูปในภาษาจีน และเพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาระบบคำในภาษาจีนในอนาคตต่อไป

คำสำคัญ: คำอักษรพ้องรูปในภาษาจีน การออกเสียง รูปแบบทางความหมาย ชนิดคำ

Abstract

The purpose of studying of comparison of pronunciation, meaning and parts of speech of homonyms “多音字” in Chinese is to find the pattern of pronunciation, meaning, and the parts of speech of homonyms in Chinese. The research analyzed 564 words in Thai-Chinese dictionary and founded that most of homonyms could be pronounced in two tones of Chinese over 454 words which accounted for 80.50% of words while the least was founded to be six tones which had only one word and constituted 0.18% of words. Homonyms could pronounce in many tones which lead to a mismatch in meaning and parts of speech from the origin. The result of this study will enhance more understanding and reduce the confusion of using Chinese homonyms words. In addition, it could be a data for the future studying of systematic Chinese words.

Keyword: Homographs in Chinese, pronunciation, pattern of meaning, parts of speech

บทนำ

ในโลกยุคปัจจุบันภาษาจีนเป็นภาษาที่คนทั่วโลกนิยมใช้กันมาก จะเห็นได้จาก กระแสการเรียนภาษาจีนที่เพิ่มมากขึ้นในช่วงหลายปีมานี้ แต่เนื่องจากตัวอักษรจีนเป็น อักษรที่มีความเป็นเอกลักษณ์อยู่ในตัว โดยเฉพาะตัวอักษรหนึ่งตัวที่สามารถอ่านได้ หลายเสียงและมีความหมายที่ต่างกัน เรียกว่า “ตัวอักษรพ้องรูป” ซึ่งก่อให้เกิดความ สับสนและยากต่อการจดจำของผู้ที่เรียนภาษาจีนเป็นอย่างมาก สำหรับคำอักษร พ้องรูปในภาษาจีน 黄伯荣, 廖序东 (2011) ได้ให้คำนิยามในหนังสือหลักภาษาจีน ปัจจุบัน (现代汉语) ว่าคำที่ออกเสียงไม่เหมือนกันความหมายต่างกันั้นเรียกว่า “คำที่มีหลายเสียง” เช่น “长”^① อ่านว่า cháng เป็นคำคุณศัพท์ เช่น “长夜” “长空” เป็นต้น ^②อ่านว่า zhǎng เป็นคำคุณศัพท์ เช่น “生长” “成长” เป็นต้น นอกจากนี้ “长” ยังสามารถเป็นคำนามได้อีกด้วย เช่น “校长” “长子” ในที่นี้ผู้วิจัย ขอใช้คำว่า “คำอักษรพ้องรูป” ดังนั้นจากการให้คำนิยามในหนังสือหลักภาษาจีน สามารถสรุปได้ว่า “คำอักษรพ้องรูป” คือคำที่สามารถออกเสียงได้สองเสียงหรือ มากกว่าสองเสียงขึ้นไป เสียงที่แตกต่างกันสามารถบอกถึงความแตกต่างกันของ ความหมาย การใช้และชนิดของคำได้ เป็นต้น ดังนั้นคำพ้องรูปยังสามารถเรียกว่า คำหลายเสียงและหลายความหมายอีกด้วย (王海岑, 2015) ได้รวบรวมคำอักษรพ้อง รูปใน 现代汉语常用字表 พบว่าในอักษรจีนจำนวน 3500 คำ จะพบคำพ้องรูปมาก ถึง 13.65 % จากผลการวิจัยข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าคำอักษรพ้องรูปในภาษาจีน ไม่เพียงแต่มีการใช้อย่างกว้างขวางส่งผลให้มีความสำคัญอย่างมากต่อผู้ที่เรียนภาษาจีน ดังนั้นคำพ้องรูปจึงเป็นจุดสำคัญอีกจุดหนึ่งสำหรับผู้เรียนภาษาจีนเป็นภาษาที่สอง เช่น อักษร “了” อ่านว่า le หรือ liǎo และอักษร “好” อ่านว่า hǎo หรือ hào เป็นต้น ซึ่งอักษรสองตัวนี้จะปรากฏให้เห็นบ่อย ๆ ตั้งแต่การเรียนภาษาจีนระดับพื้นฐานจนถึง ระดับสูง แต่ก็ยังพบการใช้ผิดของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผู้ที่เรียนภาษาจีน จำเป็นต้องรู้ให้ลึกซึ้งและชัดเจน จึงจะช่วยให้การเรียนและการใช้คำอักษรพ้องรูปนั้น

เป็นไปด้วยความถูกต้อง ในด้านการเรียนการสอนผู้สอนจะต้องเป็นผู้กำหนดว่าจะใช้วิธีการใดในการถ่ายทอด เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจในคำอักษรพ้องรูปได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการที่มักพบมากที่สุดคือวิธีการวิเคราะห์และอธิบายการใช้ผู้สอนมักจะใช้วิธีการนี้ช่วยอธิบายให้นักเรียนสามารถเข้าใจในการแยกแยะคำพ้องรูปและคำพ้องเสียงได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น (林卫红:2016) ถึงแม้ผู้สอนจะพยายามใช้วิธีการในการอธิบายและวิเคราะห์การใช้คำอักษรพ้องรูปมากเพียงใดก็ตาม แต่เนื่องด้วยปัจจัยอีกหลายประการก็อาจส่งผลให้การเรียนการสอนไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร เช่น ระยะเวลาในการจัดเรียนการสอน ความน่าสนใจของเนื้อหาและการจัดกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการออกเสียง ความหมายและชนิดของคำอักษรพ้องรูป “多音字” ในภาษาจีนเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจเรียนภาษาจีนในอนาคตต่อไป

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การศึกษาเรื่องการใช้คำอักษรพ้องรูป “多音字” ในภาษาจีน ผู้วิจัยได้รวบรวมคำอักษรพ้องรูป “多音字” จากพจนานุกรมจีน-ไทย จำนวน 564 คำ เพื่อนำมาประมวลผลการวิเคราะห์โดยการหาคำร้อยละ รวมถึงการนำคำศัพท์ที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์การออกเสียง รูปแบบทางความหมายและชนิดคำของคำพ้องรูป “多音字” ในภาษาจีน โดยใช้แนวคิดของ 廖映红 (2018) ที่ศึกษาคำพ้องรูปจากมุมมองของการประยุกต์ใช้ภาษาจีนแนวใหม่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงพื้นฐานในการออกเสียงและการอ่านออกเสียงของคำอักษรพ้องรูปและรวบรวมไว้ดังต่อไปนี้

阿 把 薄 臂 别 泊 参 杈 屏 裳 少 食 削 咽 饮
挨 柏 堡 裨 瘕 簸 伦 查 禅 朝 蛇 属 吁 燕 应

唉 膀 背 辟 并 卜 藏 差 颤 嘲 舍 数 嘘 要 哟
 艾 蚌 奔 扁 剥 嚓 侧 刹 长 吵 莘 术 畜 叶 佣
 熬 磅 绷 便 伯 采 叉 拆 场 车 甚 刷 旋 掖 有
 拗 称 尺 处 幢 刺 打 担 当 得 省 衰 血 衣 予
 吧 澄 冲 欸 创 撮 大 单 铛 底 盛 率 熏 遗 雨
 扒 乘 仇 揣 绰 答 待 掸 挡 地 什 楯 哑 椅 语
 佃 匙 臭 传 啜 瘡 逮 弹 倒 的 石 说 轧 迤 与
 钿 铍 丁 酊 钉 垌 峒 斗 都 读 识 似 腌 殷 员
 肚 度 蹲 敦 顿 囤 垛 恶 欸 发 伺 嗒 约 扎 这
 番 繁 菲 分 佛 夫 服 父 咖 杆 俟 沓 钥 栅 堪
 蕃 坊 蜚 缝 否 苒 脯 嘎 盖 干 忪 台 熨 咋 症
 钢 个 骨 龟 号 横 浒 混 济 间 撒 苔 晕 炸 正
 膏 各 鹄 柜 喝 哄 哗 豁 芥 监 宿 谭 载 粘 挣
 搞 给 谷 过 纆 红 华 稽 夹 渐 遂 镗 攢 占 殖
 搁 更 呱 哈 合 虹 划 辑 家 见 将 挲 趟 脏 涨 只
 葛 供 观 汗 荷 候 还 亟 贾 将 莎 叨 择 爪 峙
 蛤 勾 冠 吭 和 湖 晃 几 假 降 缩 陶 曾 召 中
 革 估 莞 好 核 唬 会 纪 价 嚼 踏 忒 喳 折 种
 角 解 据 扛 潦 桀 钉 接 啰 冒 提 菟 重 仔 蹊
 剿 藉 卷 珂 烙 跖 咧 喽 咯 没 绀 屯 啁 訾 洗
 饶 矜 觉 咳 勒 哩 裂 陆 落 闷 体 褪 轴 综 戏
 脚 仅 倔 壳 乐 俩 淋 碌 络 氓 挑 驮 筑 卒 系
 缴 禁 蹶 可 擂 跟 令 露 蚂 蒙 调 拓 拽 钻 虾
 教 尽 菌 空 累 凉 溜 倭 吗 糜 帖 哇 转 觜 吓
 诘 劲 浚 括 肋 量 镏 绿 埋 眯 挺 瓦 赚 柞 鲜

节 颈 咯 拉 棱 撩 馏 纶 脉 靡 通 歲 椎 酢 铕
 结 沮 楷 腊 丽 燎 六 论 漫 泌 同 蔓 著 作 相
 桔 句 看 蜡 鬲 了 笼 捋 猫 秘 吐 万 兹 肖 巷
 浣 娜 弄 跑 朴 期 慊 伽 雀 臊 亡 校 尾 纹 刨
 缪 难 疟 泡 迫 奇 呛 茄 阙 扫 王 邪 委 涡 炮
 摩 囊 喔 喷 魄 歧 餂 且 嚷 色 为 兴 尉 扇 那
 模 囔 哦 劈 仆 契 强 起 娆 沙 圩 行 蔚 稍 拧
 磨 呢 沕 片 铺 卡 抢 亲 喏 煞 散 鞘 妻 撇 茜
 抹 泥 排 漂 埔 铅 镗 区 任 厦 丧 切 栖 屏 券
 牟 溺 扳 缥 曝 荨 翘 竣 撒 钐 圈 纤 宁 哪 苦
 姥 尿 胖 骠 暴 浅 悄 曲 赛

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับงานวิจัยเรื่องการศึกษาการใช้คำอักษรพ้องรูป “多音字” ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. วิเคราะห์การออกเสียงของคำอักษรพ้องรูป “多音字”

จากการวิเคราะห์การออกเสียงคำอักษรพ้องรูป “多音字” ในภาษาจีน มีการจำแนกการออกเสียงเป็น 5 แบบ ตัวอย่างดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละการออกเสียงของคำที่มีคำอักษรพ้องรูป

“多音字”

คำอักษรพ้องรูป	จำนวน(คำ)	ร้อยละ(%)
อ่านได้ 2 เสียง	454	80.50
อ่านได้ 3 เสียง	92	16.31
อ่านได้ 4 เสียง	13	2.30
อ่านได้ 5 เสียง	4	0.71
อ่านได้ 6 เสียง	1	0.18
รวม	564	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าการออกเสียงของคำอักษรพ้องรูปในภาษาจีนนั้น พบว่ามีคำอักษรพ้องรูปในภาษาจีนที่จำแนกตามการออกเสียงจำนวนทั้งสิ้น 564 คำ คำอักษรพ้องรูปอ่านได้ 2 เสียง จำนวน 454 คำ คิดเป็นร้อยละ 80.50 คำอักษรพ้องรูปอ่านได้ 3 เสียง จำนวน 92 คำ คิดเป็นร้อยละ 16.31 คำอักษรพ้องรูปอ่านได้ 4 เสียง จำนวน 13 คำ คิดเป็นร้อยละ 2.30 คำอักษรพ้องรูปอ่านได้ 5 เสียง จำนวน 4 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.71 คำอักษรพ้องรูปอ่านได้ 6 เสียง จำนวน 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.18 ตัวอย่างเช่น

1) คำอักษรพ้องรูป “多音字” ที่สามารถอ่านได้ 2 เสียง ตัวอย่างเช่น

“并” อ่านออกเสียงว่า “bìng” และ “bīng”

“阿” อ่านออกเสียงว่า “ā” และ “ē”

“长” อ่านออกเสียงว่า “cháng” และ “zhǎng”

“传” อ่านออกเสียงว่า “chuán” และ “zhuàn”

“弹” อ่านออกเสียงว่า “dàn” และ “tán”

2) คำอักษรพ้องรูป “多音字” ที่สามารถอ่านได้ 3 เสียง ตัวอย่างเช่น

“累” อ่านออกเสียงว่า “lěi” “lèi” “léi”

“哩” อ่านออกเสียงว่า “lǐ” “lǐ” “lǐ”

“啰” อ่านออกเสียงว่า “luó” “luo” “luō”

“蚂” อ่านออกเสียงว่า “mǎ” “mǎ” “mǎ”

“吗” อ่านออกเสียงว่า “ma” “má” “mǎ”

3) คำอักษรพ้องรูป “多音字” ที่สามารถอ่านได้ 4 เสียง ตัวอย่างเช่น

“咯” อ่านออกเสียงว่า “kǎ” “lō” “gē” “luò”

“潦” อ่านออกเสียงว่า “lǎo” “liáo” “lào” “láo”

“撩” อ่านออกเสียงว่า “liāo” “liáo” “liǎo” “liào”

“落” อ่านออกเสียงว่า “luò” “lào” “là” “luō”

“朴” อ่านออกเสียงว่า “pò” “pǔ” “pō” “piáo”

4) คำอักษรพ้องรูป “多音字” ที่สามารถอ่านได้ 5 เสียง ตัวอย่างเช่น

“差” อ่านออกเสียงว่า “chà” “chā” “chāi” “cī” “chài”

“哪” อ่านออกเสียงว่า “nǎ” “něi” “na” “ná” “nǎi”

“那” อ่านออกเสียงว่า “nà” “nèi” “nā” “nè” “nuó”

“欸” อ่านออกเสียงว่า “ǎi” “é” “ě” “è” “ǎi”

5) คำอักษรพ้องรูป “多音字” ที่สามารถอ่านได้ 6 เสียง ตัวอย่างเช่น

“和” อ่านออกเสียงว่า “hé” “huo” “hè” “huó” “huò” “hú”

จากตัวอย่างข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าของคำอักษรพ้องรูป “多音字” ส่วนใหญ่สามารถอ่านได้ 2 เสียง ส่วนอักษรที่สามารถอ่านออกเสียงมากที่สุดมีถึง 6 เสียง ซึ่งความแตกต่างของเสียงขึ้นอยู่กับความหมายที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อเพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจทั้งนี้สามารถจำแนกการอ่านออกเสียงได้ตามบริบทและสถานการณ์ที่ใช้

2. วิเคราะห์ความหมายของคำอักษรพ้องรูป “多音字”

คำอักษรพ้องรูป “多音字” ในภาษาจีนเมื่ออ่านออกเสียงสามารถจำแนกได้

2 ประเภท ตัวอย่างดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การจำแนกคำอักษรพ้องรูปในภาษาจีนตามความหมาย

ความหมาย	จำนวน(คำ)	ร้อยละ(%)
ความหมายคงเดิม	30	5.32
ความหมายเปลี่ยน	534	94.68
รวม	564	100.00

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าคำอักษรพ้องรูปในภาษาจีนตามความหมายสามารถจำแนกรูปแบบได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ความหมายคงเดิมและความหมายเปลี่ยน ซึ่งพบว่ารูปแบบความหมายเปลี่ยนจำนวน 30 คำ คิดเป็นร้อยละ 5.32 และรูปแบบอักษรความหมายเปลี่ยน จำนวน 534 คำ คิดเป็นร้อยละ 94.68 สามารถอธิบายได้ตามลำดับดังนี้

1) ความหมายคงเดิม

คำอักษรพ้องรูป “多音字” ในภาษาจีนเมื่ออ่านออกเสียงเปลี่ยนไป แต่ความหมายยังคงเหมือนเดิม นั้น ตัวอย่างเช่น

(1) คำว่า “惆” อ่านออกเสียง “zhōu” และ “zhāo” เป็นคำเลียนเสียง (象) มีความหมายว่า “คำศัพท์เลียนเสียงร้องของนก”

(2) คำว่า “刖” อ่านออกเสียง “yuè” และ “yào” เป็นคำนาม (名) มีความหมายว่า “ลูกกุญแจ”

(3) คำว่า “疰” อ่านออกเสียง “nù” และ “yào” เป็นคำนาม (名) มีความหมายว่า “โรคมาลาเรีย”

(4) คำว่า “壳” อ่านออกเสียง “ké” และ “qiào” เป็นคำนาม (名) มีความหมายว่า “เปลือก”

(5) คำว่า “臂” อ่านออกเสียง “bì” และ “bei” เป็นคำนาม (名) มีความหมายว่า “แขน”

จากตัวอย่างข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าของคำอักษรพ้องรูป “多音字” ภาษาจีนเมื่ออ่านออกเสียงได้หลายเสียงยังคงมีคำศัพท์บางคำยังคงมีความหมายคงเดิม แม้การออกเสียงจะเปลี่ยนไป

2) ความหมายเปลี่ยน

คำอักษรพ้องรูป “多音字” ในภาษาจีน เมื่ออ่านออกเสียงได้หลายเสียง ทำให้ความหมายของคำศัพท์นั้นเปลี่ยนแปลงไป ตัวอย่างเช่น

(1) คำว่า “炸” อ่านออกเสียง “zhà” เป็นคำกริยา (动) มีความหมายว่า “ระเบิด แตก ทั้งระเบิด เตือดพล่าน” และอ่านออกเสียงได้ว่า “zhá” เป็นคำกริยา (动) มีความหมายว่า “ทอด”

(2) คำว่า “予” อ่านออกเสียง “yú” เป็นคำบุรุษสรรพนาม (代) มีความหมายว่า “ข้าพเจ้า” และอ่านออกเสียงได้ว่า “Yǔ” เป็นคำกริยา (动) มีความหมายว่า “มอบให้”

(3) คำว่า “扁” อ่านออกเสียง “biǎn” เป็นคำคุณศัพท์ (形) มีความหมายว่า “แบน” และอ่านออกเสียงได้ว่า “piǎn” เป็นคำนาม (名) มีความหมายว่า “เรือลำเล็ก”

(4) คำว่า “匙” อ่านออกเสียง “chí” เป็นคำนาม (名) มีความหมายว่า “ช้อน” และอ่านออกเสียงได้ว่า “shí” เป็นคำนาม (名) มีความหมายว่า “ลูกกุญแจ”

(5) คำว่า “传” อ่านออกเสียง “chuán” เป็นคำกริยา (动) มีความหมายว่า “ถ่ายทอด แพร่กระจาย โฆษณา สื่อนำ ถ่ายทอด” และอ่านออกเสียงได้ว่า “zhuàn” เป็นคำนามและคำกริยา (名, 动) มีความหมายว่า “ชีวประวัติพงศาวดาร”

(6) คำว่า “查” อ่านออกเสียง “chá” เป็นคำนามและคำกริยา (名, 动) มีความหมายว่า “ตรวจสอบ” และอ่านออกเสียงได้ว่า “zhā” เป็นคำนามและคำกริยา (名, 动) มีความหมายว่า “แซ่”

(7) คำว่า “呱” อ่านออกเสียง “guā” เป็นคำเลียนเสียง (象) มีความหมายว่า “ตี, ยอดเยี่ยม” อ่านออกเสียงได้ว่า “gū” เป็นคำนาม (名) มีความหมายว่า “ภาษาหนังสือ ร้องอุแว้ว ๆ” และอ่านออกเสียงได้ว่า “guā” เป็นภาษาถิ่น (方言) มีความหมายว่า “คุยเล่น”

จากตัวอย่างข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าคำอักษรพ้องรูป “多音字” ภาษาจีน เมื่อออกเสียงได้หลายเสียงสามารถทำให้คำศัพท์ที่ออกเสียงมานั้นมีความหมายเปลี่ยนแปลงไปด้วยซึ่งมีด้วยกันหลายสาเหตุ เช่น คำศัพท์นั้นมีรากศัพท์มาจากโบราณ ชื่อเมือง สถานที่ ภาษาถิ่น นามสกุล (คนจีน) การยืมคำมาจากต่างประเทศ เป็นต้น จึงทำให้คำอักษรพ้องรูป “多音字” ในภาษาจีนมีความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

3. วิเคราะห์ชนิดคำอักษรพ้องรูป “多音字” ในภาษาจีน

ผลการวิเคราะห์ชนิดคำของคำอักษรพ้องรูป “多音字” ในภาษาจีนสามารถแบ่งได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ชนิดคำของคำอักษรพ้องรูป “多音字”

คำอักษรพ้องรูป	จำนวน(คำ)	ร้อยละ(%)
ชนิดคำเปลี่ยน	422	74.82
ชนิดคำไม่เปลี่ยน	142	25.18
รวม	564	100.00

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์ชนิดคำของคำอักษรพ้องรูป “多音字” สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือชนิดคำเปลี่ยนและชนิดคำไม่เปลี่ยน ดังตัวอย่างในตารางด้านล่างนี้

1) คำอักษรพ้องรูปที่ชนิดคำเปลี่ยน ตัวอย่างเช่น

(1) คำว่า “都” อ่านออกเสียง “dū” เป็นคำนาม (名) มีความหมายว่า “เมืองหลวง เมืองใหญ่ มหานคร แซ่” และอ่านออกเสียงได้ว่า “dōu” เป็นคำกริยาวิเศษณ์ (副) มีความหมายว่า “ทั้งหมด ล้วน แล้ว”

(2) คำว่า “缝” อ่านออกเสียง “féng” เป็นคำกริยา (动) มีความหมายว่า “เย็บ” และอ่านออกเสียงได้ว่า “fèng” เป็นคำนาม (名) มีความหมายว่า “ร่อง”

(3) คำว่า “洛” อ่านออกเสียง “luò” เป็นคำคุณศัพท์ (形) มีความหมายว่า “หินก้อนใหญ่” และอ่านออกเสียงได้ว่า “gè” เป็นคำกริยา (动) มีความหมายว่า “ขบ”

(4) คำว่า “沤” อ่านออกเสียง “ōu” เป็นคำนาม (名) มีความหมายว่า “ฟองของน้ำ” และอ่านออกเสียงได้ว่า “òu” เป็นคำกริยา (动) มีความหมายว่า “หมัก”

(5) คำว่า “缥” อ่านออกเสียง “piāo” เป็นคำคุณศัพท์ (形) มีความหมายว่า “สีเขียวอ่อน” และอ่านออกเสียงได้ว่า “piāo” เป็นคำกริยา (动) มีความหมายว่า “เว้งว้าง, ว้างเปล่า”

จากตัวอย่างข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า คำอักษรพ้องรูป “多音字” ในภาษาจีนเมื่อชนิดคำเปลี่ยนก็จะทำให้ความหมายเปลี่ยนตามไปด้วย ดังนั้นผู้ที่สื่อสารต้องเข้าใจว่าตัวเองต้องการสื่อสารคำใดเพื่อไม่ให้เกิดการเข้าใจผิดพลาดในการใช้คำพ้องรูปในภาษาจีนนอกจากจะสามารถอ่านออกเสียงได้หลายเสียงยังทำให้ชนิดของคำเปลี่ยนได้อีกด้วย และเมื่อชนิดของคำเปลี่ยนก็ทำให้ความหมายของคำศัพท์นั้นเปลี่ยนไปเช่นกัน

2) คำอักษรพ้องรูปที่ชนิดคำไม่เปลี่ยน ตัวอย่างเช่น

(1) คำว่า “待” คำกริยา (动) อ่านออกเสียง “dài” มีความหมายว่า “คอย, ปฏิบัติ, จะ” และอ่านออกเสียงได้ว่า “dāi” มีความหมายว่า “พัก, ค้าง”

(2) คำว่า “逮” คำกริยา (动) อ่านออกเสียง “dài” มีความหมายว่า “จับกุม, ถึง” และอ่านออกเสียงได้ว่า “dǎi” มีความหมายว่า “จับ”

(3) คำว่า “蹲” คำกริยา (动) อ่านออกเสียง “dūn” มีความหมายว่า “นั่งยอง ๆ” และอ่านออกเสียงได้ว่า “cún” มีความหมายว่า “เคล็ด”

(4) คำว่า “唉” คำอุทาน (ㄞ) อ่านออกเสียง “āi” มีความหมายว่า “เสียงขานรับ, เสียงทอดถอนใจ” และอ่านออกเสียงได้ว่า “àì” มีความหมายว่า “แสดงถึงความเสียใจหรือเสียตาย”

(5) คำว่า “艾” คำนาม (名) อ่านออกเสียง “ài” มีความหมายว่า “พืชสมุนไพรดอกเล็ก ๆ สีเหลืองใบใช้ทำเป็นสมุนไพร” และอ่านออกเสียงได้ว่า “yì” มีความหมายว่า “ปกครอง, บริหาร”

จากตัวอย่างข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าคำอักษรพ้องรูป “多音字” ในภาษาจีน ถึงแม้ว่าจะสามารถอ่านได้หลายเสียง แต่หากชนิดของคำไม่เปลี่ยนแปลงก็ทำให้ความหมายของคำบางคำยังคงเหมือนเดิม

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบการออกเสียง ความหมาย และชนิดของคำอักษรพ้องรูป “多音字” ในภาษาจีน สามารถอภิปรายได้ดังนี้ คำอักษรพ้องรูปในภาษาจีนที่จำแนกตามการออกเสียงมีจำนวนทั้งสิ้น 564 คำ คำอักษรพ้องรูปอ่านได้ 5 แบบและสามารถอ่านได้มากที่สุดถึง 6 เสียง เช่น 1. คำว่า “长” อ่านออกเสียงว่า “cháng” และ “zhǎng” สามารถออกเสียงได้ 1 เสียง 2. คำว่า “累” อ่านออกเสียงว่า “lěi” “lèi” “léi” สามารถออกเสียงได้ 3 เสียง 3. คำว่า “落” อ่านออกเสียงว่า “luò” “lào” “là” “luō” สามารถออกเสียงได้ 4 เสียง 4. คำว่า “差” อ่านออกเสียงว่า “chà” “chā” “chāi” “cī” “chài” สามารถออกเสียงได้ 5 เสียงและ 5. คำว่า “和” อ่านออกเสียงว่า “hé” “huo” “hè” “huó” “huò” “hú” ซึ่งการออกเสียงจะขึ้นอยู่กับความหมายที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อเพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจตามที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อออกไป

ในด้านการวิเคราะห์ความหมายของคำอักษรพ้องรูป “多音字” พบว่าสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือความหมายคงเดิมและความหมายเปลี่ยน คำที่มีความหมายคงเดิมแม้จะออกเสียงแตกต่างกันบางส่วนเกิด แต่ก็เกิดจากการรักษาการ

อ่านภาษาจีนโบราณ จึงทำให้ความหมายยังคงเดิม หรือบางส่วนเกิดจากการใช้อ่าน คำทับศัพท์ในภาษาอื่น ๆ คำพวกนี้จึงไม่ส่งผลกระทบต่อความหมายของคำ ส่วนคำที่มีความหมายเปลี่ยน นอกจากจะมีคุณสมบัติในการแยกแยะความหมายของคำแล้ว ยังมีคุณสมบัติในการแยกชนิดของคำในภาษาจีนอีกด้วย ด้านการวิเคราะห์ชนิดคำอักษร พ้องรูป “多音字” ในภาษาจีน พบว่าสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ชนิดคำเปลี่ยนและชนิดคำไม่เปลี่ยน ในภาษาจีนคำอักษรพ้องรูปที่มีการอ่านออกเสียง ต่างกันแล้วทำให้ชนิดของคำเปลี่ยนจะมีผลในการจำแนกความหมายตามบริบทของผู้ใช้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ 黄长泉 (2002) พบว่าภาษาจีนสมัยปัจจุบันมีจำนวน คำศัพท์มากมายหลากหลาย คำพ้องรูปเป็นหนึ่งในคำที่มีความหลากหลายในภาษาจีน คำพวกนี้จะอาศัยความแตกต่างในการออกเสียง ช่วยในการบอกความหมายที่แตกต่าง กันและในบางครั้งสามารถแสดงความหมายเฉพาะของคำในบริบทที่แตกต่างกันได้อีกด้วย

แม้ว่าคำอักษรพ้องรูปจะมีคุณสมบัติในการแยกแยะความหมาย แต่ไม่อาจปฏิเสธ ได้เลยว่าคำอักษรพ้องรูปเป็นอุปสรรคที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับผู้ที่ยื่นภาษาจีน คำพ้องรูปพบบ่อยมากในการเรียนภาษาจีนในทุกระดับ และเป็นปัญหาที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ สำหรับนักเรียนต่างชาติในการเรียนรู้ภาษาจีน คำพ้องรูปมีบทบาทสำคัญในการแยกแยะ ระหว่างชนิดของคำและความหมายซึ่งการรับรู้และเข้าใจในการใช้คำพ้องรูปยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีนของผู้เรียนอีกด้วย Zhang (2014) ได้วิเคราะห์ปัญหาการใช้คำอักษรพ้องรูปภาษาจีนใน HSK (Chinese Proficiency Test) ระดับ 6 และวิธีการสอนที่สอดคล้องกันสำหรับผู้ที่ยื่นภาษาจีนใน ฐานะภาษาต่างประเทศ พบว่าการใช้คำอักษรพ้องรูปผิดแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1. อ่านผิด แต่เข้าใจความหมายของคำได้ถูกต้อง 2. อ่านผิดและเข้าใจความหมายของคำผิด 3. อ่านผิดและไม่เข้าใจความหมายของคำที่อยู่นอกเหนือจากคลังคำศัพท์ จะเห็นได้ว่า ปัญหาทั้งสามข้อข้างต้นล้วนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนในทุกระดับแม้แต่ผู้ที่ยื่น อยู่ในระดับสูงก็ตามยังสามารถพบเห็น การใช้คำอักษรพ้องรูปผิดพลาดอยู่บ้าง

ดังนั้นผู้สอนภาษาจีนจะต้องหาวิธีที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เหมาะกับผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สอนควรระวังการออกเสียงให้ถูกต้องและชัดเจน เพื่อหลีกเลี่ยงความสับสนของผู้เรียนที่จะเกิดขึ้นจากการจดจำการออกเสียงผิดของผู้สอน ทั้งนี้ผู้สอนควรที่จะพัฒนาระดับภาษาและการออกเสียงของตนเอง และควรเน้นย้ำและให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการออกเสียงภาษาจีน การจดจำเสียงอ่านของคำพ้องรูปและความหมายของคำที่ต้องการสื่อสารให้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

เจียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2558). *พจนานุกรมจีน-ไทย 现代汉语词典*.

กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.

黄伯荣 廖序东. (2011). *现代汉语(增订五版)(上下册)*. 北京: 高等教育出版社.

黄长泉. (2002) *关于多音字教学的思考*. 深圳教育学院学报(综合版).

廖映红. (2018). *多角度分析汉语多音字*. 湖南工业职业技术学院学报. (03): 77-80.

林卫红. (2016). *例谈多音字的教学方法*. 辽宁教育.

王海芬. (2015). *多音字教学策略*. 课程教材教学研究.

张洁. (2014). *新 HSK 六级词汇大纲中的多音字分析及教学*. 华西语文学刊.

中国社会科学语言研究所词典. (2016). *现代汉语词典(第七版)*. 北京: 商务印书馆.

ความแตกต่างของคำสุภาพในภาษาไทยและภาษาจีนที่ส่งผลกระทบต่อ การสอนภาษาจีนในประเทศไทย

Differences of Polite Languages between Thai and Chinese Affecting on Chinese Language Teaching in Thailand

ธนัชพร นามวัฒน์*

Tanutchaporn Namwat

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องความแตกต่างของคำสุภาพในภาษาไทยและภาษาจีนที่ส่งผลกระทบต่อการสอนภาษาจีนในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างของการใช้คำสุภาพในภาษาไทยและภาษาจีนในด้านต่าง ๆ เช่น การเรียกขาน การทักทาย การกล่าวลา การขอบคุณ และการขอโทษ เป็นต้น ซึ่งความแตกต่างในด้านต่าง ๆ นี้ อาจส่งผลต่อการสื่อสารและการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย

คำสำคัญ: คำสุภาพ ภาษาจีน ภาษาไทย การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

*ธนัชพร นามวัฒน์ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยนานาชาติศึกษาเซี่ยงไฮ้

Tanutchaporn Namwat, Ph.D, candidate (Teaching Chinese to Speakers of Other Languages), Shanghai International Studies University.

郑天漫, 上海外国语大学汉语国际教育专业博士研究生。

Abstract

The purpose of this study is to study the differences of polite languages between Thai and Chinese affecting on Chinese language teaching in Thailand. This paper is intended to compare the cultural differences between Thai and Chinese in the use of polite languages, such as addressing, greeting, farewelling thanking and apologizing. These differences may affect Chinese communicating and teaching in Thailand.

Keywords: Polite Language, Thai, Chinese, Cross-cultural Communication

บทนำ

คำสุภาพหรือภาษาสุภาพมีมาแต่สมัยโบราณและคงยังใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นการแสดงออกถึงความอ่อนน้อมถ่อมตนและความประพฤติดีของผู้พูดอีกด้วย พจนานุกรมจีน 《现代汉语词典》ได้ให้นิยามของ “คำสุภาพ” ไว้ว่าเป็นสัญลักษณ์ของความอ่อนน้อมถ่อมตนและการให้ความเคารพในการพูดและการกระทำ ส่วน 陈松岑 (2005) ได้กล่าวว่า “คำสุภาพ” หมายถึง ภาษาที่เป็นเอกลักษณ์มายาวนานซึ่งสะท้อนให้เห็นประเพณีวัฒนธรรมของชนชาตินั้น การแสดงออกโดยการใช้คำสุภาพเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง คำสุภาพเป็นส่วนประกอบที่ถูกสร้างขึ้นสำหรับพิธีกรรมในสังคมและภาษาโดยเฉพาะคำที่สุภาพเป็นส่วนหนึ่งที่ถือว่าสำคัญอย่างมากในการสื่อสาร นักวิชาการชาวอังกฤษ 约翰·洛克 (2005) ได้กล่าวว่า “คำสุภาพ” หมายถึง สัญลักษณ์ในการสื่อสารและการแสดงออกถึงความอ่อนน้อมถ่อมตนในมนุษย์ 毕继万 (1996) ได้กล่าวว่า “คำสุภาพ” แสดงให้เห็นว่าถ้อยคำที่สุภาพส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจและทัศนคติของผู้พูด

ต่อความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งองค์ประกอบและโครงสร้างของคำสุภาพขึ้นอยู่กับความแตกต่างของกลุ่มคน รวมถึงประเพณีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานของชุมชนที่ส่งผลถึงความแตกต่างกันของภาษาและปัจจัยทางวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนหรือกลุ่มคนนั้น ปัจจุบันสังคมและความเป็นอยู่ของคนเราได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อนิยามและวัฒนธรรมทางสังคมที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้คำสุภาพในการสื่อสารที่สะท้อนให้เห็นถึงความเคารพและมิตรภาพในการสื่อสารทางภาษาอีกด้วย

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าคำสุภาพมีความสำคัญในการสื่อสารเป็นอย่างยิ่ง ทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงประเพณี วัฒนธรรมของแต่ละภาษาและกลุ่มคนอีกด้วย สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย เนื่องจากการเรียนในห้องเรียนกับการใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวันย่อมมีความเหมือนและแตกต่างกัน ทำให้ผู้ที่ใช้ภาษาจีนสื่อสารในบางสถานการณ์ ที่อยู่นอกเหนือจากคำศัพท์ที่เรียนในชั้นเรียน อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดพลาดได้ จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความแตกต่างของคำสุภาพในภาษาไทยและภาษาจีนที่ส่งผลต่อการสอนภาษาจีน โดยมุ่งเน้นการศึกษาใน 5 ด้านได้แก่ การเรียกขาน การทักทาย การกล่าวลา การขอบคุณและการขอโทษ ทั้งนี้ผลการศึกษายังสามารถให้ประโยชน์ต่อการสร้างความเข้าใจในภาษาและวัฒนธรรมในการสื่อสารและรับสารอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความแตกต่างของคำสุภาพในภาษาไทยและภาษาจีน ที่ส่งผลต่อการสอนภาษาจีนในประเทศไทยในด้านต่าง ๆ เช่น การเรียกขาน การทักทาย การกล่าวลา การขอบคุณ และการขอโทษ เป็นต้น

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้ใช้แนวคิดคำสุภาพหรือภาษาสุภาพทั้งภาษาจีนและภาษาไทยทำการเปรียบเทียบเพื่อให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรม ตามแนวคิดคำสุภาพหรือภาษาสุภาพในภาษาจีนของ 顾曰国 (1992) สามารถแบ่งออกเป็น 5 ข้อ ดังนี้

1. หลักการการอ่อนน้อมถ่อมตนและการเคารพผู้อื่น

คุณลักษณะที่สำคัญของมารยาท คือ ความสุภาพและเคารพผู้อื่น เป็นมารยาทพื้นฐานและเป็นองค์ประกอบของความอ่อนน้อมถ่อมตน ในด้านของภาษานั้น สามารถสะท้อนให้เห็นตัวตนของตนเองได้

2. หลักการการเรียกขานตามชนชั้นวรรณะ

พฤติกรรมมารยาทในบางสังคมยังคงมีชนชั้นวรรณะเข้ามาเกี่ยวข้องสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า ระบบของมารยาทตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่ยังคงให้ความสำคัญเกี่ยวกับชนชั้นวรรณะอยู่

3. หลักการความสุภาพและมารยาท

หากคนผู้หนึ่งเต็มไปด้วยคำพูดที่มีความหยาบช้า (หยาบคาย, หยาบกระด้าง) มักถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ที่ไม่มีความสุขภาพ กฎของการเลือกรับสาร คือ การเลือกรับรู้คำพูดที่สวยงาม ไม่หยาบคาย คำพูดรื่นหู ผู้รับสารมักเลือกรับฟังคำพูดที่มีความรื่นหูเพื่อหลีกเลี่ยงการใช้คำไม่สุภาพที่อาจทำให้ผู้รับสารเกิดความไม่พึงพอใจได้

4. หลักการการรักษาหน้าตาทางสังคม

ความแตกต่าง “หน้าตา” และ “ใบหน้า” ที่มีมูลค่าทางสังคม คนเรามักจะเลือกใช้ “หน้าตา” และ “ใบหน้า” ประกอบเข้าด้วยกันเพื่อให้ผู้อื่นเคารพ ซึ่งมีคนกล่าวว่า “หน้าตา” และ “ใบหน้า” ที่ปรากฏให้เห็นนั้นแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของตัวเองในสายตาผู้อื่น

5. หลักการของผู้ที่มีคุณธรรมจะต้องมีคำพูด คุณธรรม ภาษาและมารยาท

“คุณธรรม ภาษาและมารยาท” หมายถึง พฤติกรรมของการพูดเป็นเหตุ เชื่อมโยงถึงคุณค่าและการให้เกียรติผู้อื่น ในด้านของคำพูดนั้นเราควรให้เกียรติผู้อื่น ในการพูดอยู่เสมอ เพื่อเป็นการยกย่องและให้เกียรติผู้ที่ได้ยินหรือได้ฟัง

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 1205) ให้คำจำกัดความว่า “สุภาพ” ว่าหมายถึง เรียบร้อย เช่น เขาแต่งกายสุภาพตามกาลเทศะและความนิยม อ่อนโยน ละมุนละม่อม เช่น เขาพูดด้วยน้ำเสียงสุภาพ ไม่กระโชกโฮกฮาก

ดังนั้นจึงสามารถเห็นได้ว่าในภาษาจีนและภาษาไทยมีความคล้ายคลึงกันมาก ในหลักการของมารยาท อย่างไรก็ตามภาษาทุกภาษาย่อมมีภูมิหลังทางวัฒนธรรม ที่แตกต่างกัน ดังนั้นการแสดงออกถึงความสุภาพในความเป็นจริงมีความเป็นสากล ทางวัฒนธรรมและความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่ชัดเจนซึ่งมักจะเป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) ด้วยการรวบรวมข้อมูลคำสุภาพหรือภาษาสุภาพทั้งหมดจากแบบเรียน ภาษาจีนในประเทศไทย เช่น การเรียกขาน การทักทาย การกล่าวลา การขอบคุณ และการขอโทษ เป็นต้น ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามแนวคิด “คำสุภาพ” เพื่อศึกษาความเหมือนและความแตกต่างของ คำสุภาพหรือภาษาสุภาพทั้งในภาษาจีนและภาษาไทย สามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความแตกต่างของคำสุภาพในภาษาไทยและภาษาจีนและด้านความแตกต่าง ของคำสุภาพในภาษาไทยและภาษาจีนที่ส่งผลกระทบต่อการสอนภาษาจีน

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยเรื่อง “ความแตกต่างของคำสุภาพในภาษาไทยและภาษาจีนส่งผลต่อการสอนภาษาจีนในประเทศไทย” ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ความแตกต่างของคำสุภาพในภาษาไทยและภาษาจีน

1.1 ด้านการเรียกขาน

การเรียกขานทักทาย ในภาษาจีนเมื่อมีการทักทายผู้อื่นด้วยชื่อหรือชื่อเล่น และจะเติมคำว่า “คุณ” หน้า ชื่อ เพื่อเป็นการแสดงความเคารพนับถือในขณะเดียวกันยังสามารถเรียกชื่อผู้อื่นตามเพศสภาพหรือหน้าที่การงานได้เช่นกัน หากเพศภาพเป็นชายเราจะเรียกว่า คุณผู้ชาย ตัวอย่างเช่น

(1)	ภาษาจีน	李玉洁	
	ภาษาไทย	หยู่เจีย	หลี่
	แปล	玉洁	李
(2)	ภาษาจีน	郑先生	
	ภาษาไทย	คุณ	เจิง
	แปล	先生	郑
(3)	ภาษาจีน	刘老师	
	ภาษาไทย	อาจารย์	หลิว
	แปล	刘	老师
(4)	ภาษาจีน	李医生	
	ภาษาไทย	หมอ	หลี่
	แปล	医生	李

(5)	ภาษาจีน	吴经理	
	ภาษาไทย	ผู้จัดการ	อู๋
	แปล	吴	经理

จากตัวอย่างที่ (1) แสดงให้เห็นว่า คนไทยแบ่งวิธีการเรียกชื่อออกเป็นสองส่วน คือ มักเรียกชื่อก่อนจึงค่อยเรียกนามสกุล ซึ่งแตกต่างจากภาษาจีนที่เรียกนามสกุลหรือแซ่ก่อนแล้วจึงตามด้วยการเรียกชื่อ จากตัวอย่างที่ (2) แสดงให้เห็นว่าภาษาไทยเมื่อเรียกบุคคลที่ไม่ค่อยสนิทหรือไม่สามารถระบุเพศได้ มักเติมคำว่า “คุณ” ไว้ด้านหน้าชื่อของบุคคลนั้น จากตัวอย่างประโยคที่ (3) (4) (5) แสดงให้เห็นว่าภาษาไทยและภาษาจีนมีความเหมือนกันคือการเรียกคนแปลกหน้าหรือบุคคลอื่นที่ทราบถึงหน้าที่การงานหรืออาชีพสามารถเรียกอาชีพมาแทนที่ได้เช่น “老师 (ครู อาจารย์)” “医生 (หมอ)” “经理 (ผู้จัดการ)” เป็นต้น หากอีกฝ่ายอยู่ในตำแหน่งที่สูงหรืออาวุโสกว่าผู้พูดมักจะเพิ่มตำแหน่งให้กับผู้ที่กล่าวถึงเพื่อแสดงความเคารพ หากในการสนทนาเป็นเพื่อน คนรู้จักหรือเพื่อนร่วมงาน คนไทยมักจะเรียกว่า “พี่” หรือ “น้อง” แทนบุคคลที่กล่าวถึงเพื่อให้ดูสนิทสนมและเป็นกันเองมากขึ้น

1.2 ด้านการทักทาย

ประเทศไทยถูกขนานนามว่าเมืองแห่งรอยยิ้ม คนไทยส่วนใหญ่มีความสุภาพและอ่อนโยน เติบโตด้วยความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เมื่อเจอหน้าทักทายกันมักจะยกมือขึ้นไหว้ ซึ่งการไหว้ถือเป็นประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของคนไทย แตกต่างจากวัฒนธรรมของประเทศจีนเมื่อทักทายกันอาจใช้การโค้งศีรษะหรือการโบกมือ ทั้งนี้คนไทยยังให้ความสำคัญกับลำดับของการทักทายและระดับการยกมือไหว้ผู้ที่อายุมากกว่าหรือผู้บังคับบัญชา ตัวอย่างเช่น

汉语 (ภาษาจีน)	交际时 (การสื่อสาร)	泰语 (ภาษาไทย)
你好!	您/你好!	สวัสดี (ค่ะ / ครับ)
您好!	早!	ไปไหน
早上好!	早上好!	
晚上好!	您早!	
	吃了吗?	
	去哪里?	
	干什么去?	

จากตัวอย่างข้างต้น คนไทยจะกล่าวทักทายว่า “สวัสดีค่ะ/ครับ” พร้อมกับยกมือไหว้เสมอ คนไทยจะพนมมือคล้ายดอกบัวตูมไว้ที่กลางหน้าอกและก้มหัวเล็กน้อย พร้อมกับยิ้มหวาน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเคารพนับถือ การยกมือไหว้มือทั้งสองข้างจะมีลักษณะคล้ายกับดอกบัว ซึ่งดอกบัวถือว่าเป็นดอกไม้ที่ชาวพุทธมักจะใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา อาจเรียกได้ว่าดอกบัวเป็นสัญลักษณ์ของพระพุทธศาสนาเมื่อพนมมือพร้อมกับกล่าวคำว่า “สวัสดีค่ะ” หรือ “สวัสดีครับ” เปรียบเสมือนการทักทายที่มาจากหัวใจ และจะนิยมเติมคำว่า ครับ ค่ะ ไว้ท้ายประโยค เพื่อแสดงถึงความอ่อนน้อมถ่อมตน ซึ่งการกล่าวคำทักทายในภาษาจีนจะไม่มีการเติมคำอ้อนวอนไว้ด้านหลังคำทักทาย

1.3 ด้านการกล่าวลา

คนไทยเมื่อกล่าวลากันก็ยังคงยกมือไหว้พร้อมก้มหัวและลำตัวโค้งเล็กน้อย เพื่อแสดงความเคารพ ซึ่งเป็นสิ่งที่ยังคงสามารถพบเห็นได้ทั่วไปในสังคมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เมื่อมีการรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาเพื่อความเป็นสากลทำให้การทักทายของคนไทยมีการใช้วิธีจับมือในการกล่าวลากันเหมือนชาวต่างชาติ และมักจะใช้คำว่า “bye bye” กล่าวลากันอย่างแพร่หลายมากขึ้น ซึ่งในจีนก็ใช้การจับมือเพื่อแสดงถึงการกล่าวลาเช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่น

汉语(ภาษาจีน)	交际时(การสื่อสาร)	泰语(ภาษาไทย)
再见	您慢走!	สวัสดี
明天见	路上小心。	ไปก่อนนะ
一路平安	下次有空再来。	กลับก่อนนะ
一帆风顺	别送了，留步。	
	走好	
	一路顺风	

ตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การกล่าวลาในภาษาจีนมีความหลากหลายมากกว่าภาษาไทย และไม่สามารถใช้การแปลแบบตรงตัวในการเข้าใจความหมายได้ การกล่าวลาในภาษาจีนที่ใช้ในชีวิตประจำวันจะใช้คำพูดที่แสดงถึงความห่วงใยและคำอวยพร ซึ่งในแบบเรียนภาษาจีนที่พบในประเทศไทยนั้นจะใช้คำกล่าวลาเพียงไม่กี่คำตามตัวอย่างในตารางข้างต้น ทั้งนี้ผู้เรียนภาษาจีนในระดับต้นเมื่อมีโอกาสสื่อสารกับชาวจีนอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดและเกิดความผิดพลาดในการเลือกใช้คำกล่าวลาให้เหมาะสมและถูกต้องตามสถานการณ์จริงอีกด้วย

1.4 การขอบคุณ

การขอบคุณ สำหรับคนไทยคำว่า “ขอบคุณ” เป็นการแสดงถึงความขอบคุณและการให้กำลังใจผู้อื่น ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่หรือเด็ก หากได้รับความช่วยเหลือหรือแบ่งปันการขอบคุณและยกมือไหว้พร้อมกับก้มศีรษะลงเล็กน้อย สิ่งเหล่านี้แสดงถึงความขอบคุณจากใจจริง ซึ่งคนจีนเหมือนกับคนไทย เมื่อได้รับการช่วยเหลือก็พูดคำว่า “谢谢” ตัวอย่างเช่น

汉语(ภาษาจีน)	交际时(การสื่อสาร)	泰语(ภาษาไทย)
谢谢	谢谢	ขอบใจ
劳驾	让你费心了	ขอบคุณ
感谢	实在过意不去	ขอบพระคุณ
	麻烦您了	
	辛苦了	
	拜托了	

จากตัวอย่างข้างต้นพบว่า คนไทยนิยมใช้คำว่า “ขอบใจ ขอบคุณ ขอบพระคุณ” เพื่อแสดงการขอบคุณ เช่น คำว่า “ขอบใจ” ใช้กับผู้ใหญ่ที่ต้องการขอบคุณผู้ที่อายุน้อยกว่า คำว่า “ขอบคุณหรือขอบใจ” ใช้กับคนที่อายุใกล้เคียงกัน ส่วนคำว่า “ขอบพระคุณ” นั้น ใช้กับแขกผู้มีเกียรติ ผู้ที่อาวุโส เพื่อเป็นการให้เกียรติผู้อื่น ส่วนคนจีนส่วนใหญ่จะใช้คำว่า “谢谢” ซึ่งในแบบเรียนภาษาจีนมักจะเห็นคำกล่าวแสดงการขอบคุณเพียงไม่กี่คำ แต่การสื่อสารในชีวิตประจำวันภาษาจีนมีคำกล่าวที่แสดงถึงการขอบคุณอยู่มากมายหลายคำขึ้นอยู่กับสถานการณ์และบริบทต่าง ๆ

1.5 การขอโทษ

การขอโทษ คนไทยส่วนใหญ่เมื่อกล่าวคำขอโทษ มักจะยกมือไหว้พร้อมกับก้มศีรษะลงเล็กน้อย คนจีนมักจะใช้การโค้งลำตัวและศีรษะลงเพื่อแสดงการขอโทษ ตัวอย่างเช่น

汉语(ภาษาจีน)	交际时(การสื่อสาร)	泰语(ภาษาไทย)
对不起	对不起	ขอโทษ
不好意思	不好意思	ขออภัย
	抱歉	
	道歉	
	请原谅	

จากตัวอย่างข้างต้นพบว่าคำว่า “ขอโทษ” หมายถึงขอให้อภัยเว้นโทษ ใช้เป็นคำสุภาพเมื่อรู้สึกว่าจะเป็นการล่วงเกินผู้อื่นซึ่งคำนี้นิยมใช้มากที่สุด คำว่า “ขออภัย” หมายถึง ขอให้อภัยเว้นโทษ ขออย่าได้ถือโทษซึ่งผู้กระทำผิดรู้สึกผิดกับคนอื่น เพื่อการแสดงให้ผู้อื่นยกโทษให้ในสิ่งที่ตนกระทำผิดนั้นเอง ชาวจีนจะมีคำกล่าวขอโทษ ในหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับสถานการณ์และบริบทที่ใช้

2. ความแตกต่างของคำสุภาพในภาษาไทยและภาษาจีนที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนภาษาจีน

ในโลกปัจจุบันภาษาจีนเป็นที่นิยมมากขึ้นทำให้ผู้คนในหลายประเทศ เริ่มให้ความสนใจกับการเรียนภาษาจีนมากขึ้น ดังนั้นในด้านการสื่อสารคำสุภาพจึงมีความสำคัญอย่างมากสำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาจีน ผู้สอนภาษาจีนจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของคำสุภาพที่ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน คำสุภาพเป็นเนื้อหาสำคัญในการสื่อสารเบื้องต้นของทั้งจีนและไทย ดังนั้นผู้สอนควรให้ความสำคัญกับปัญหาการใช้คำสุภาพในการเรียนการสอนภาษาจีนเป็นอันดับต้น ๆ

2.1 รูปแบบการสอนภาษาจีนเกี่ยวกับคำสุภาพ

ผู้สอนภาษาจีนนอกจากจะเน้นทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนแล้วยังต้องคำนึงถึงความสำคัญของวัฒนธรรมจีนและไทยด้วย เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจความแตกต่างของวัฒนธรรมทั้งสองประเทศ ซึ่งผู้สอนสามารถนำคำสุภาพทั้งสองภาษาเปรียบเทียบและสอดแทรกในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คำสุภาพของทั้งสองภาษาเพื่อให้ใช้คำสุภาพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามกาลเทศะ ดังนั้นผู้สอนควรอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมจีน เพื่อให้นักเรียนสามารถสื่อสารและแลกเปลี่ยนความรู้และการใช้ภาษาสุภาพผ่านการสนทนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่เรียนในประเทศไทยจะมีโอกาสได้ใช้และสื่อสารกับเจ้าของภาษาน้อยมาก ผู้สอนอาจใช้การจำลองสถานการณ์เพิ่มเติมหรือสร้างสถานการณ์เสมือนจริงเพื่อให้นักเรียนได้สัมผัสกับบรรยากาศและทดลองใช้คำสุภาพในภาษาจีนมากขึ้นทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจคำสุภาพในภาษาจีนได้อย่างแท้จริง

2.2 แบบเรียนภาษาจีนในประเทศไทย

แบบเรียนที่ผู้สอนเลือกใช้หรือจัดทำขึ้นต้องคำนึงถึงช่วงเวลา และความเป็นจริงของเนื้อหา เนื่องจากในปัจจุบันเนื้อหาส่วนใหญ่ไม่ค่อยสอดคล้องกับ สภาพความเป็นจริงหรือบริบทที่ใช้ในการสื่อสารและความต้องการของผู้เรียน ดังนั้น ควรเลือกแบบเรียนให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนเป็นหลักและผู้สอนควร สอดแทรกคำสุภาพที่ชาวจีนใช้ในชีวิตประจำวันเข้าไปในแบบเรียนเพื่อเป็นแนวทาง ในการสื่อสารและการเรียนรู้ถึงมารยาทเบื้องต้นของชาวจีน ทั้งนี้แบบเรียนควรมี แบบฝึกหัดที่สอดคล้องกันเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและฝึกการใช้สำนวนที่สุภาพ ผู้สอนอาจใช้สื่อวีดิทัศน์ ภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ ฯลฯ เป็นสื่อที่ช่วย ในการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เรียน เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้สื่อสารได้อย่างถูกต้องตาม บริบทและสถานการณ์ที่เหมาะสม ทำให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของภาษาสุภาพและ บริบทของการใช้คำเหล่านี้ได้อย่างแท้จริง

2.3 การพัฒนาผู้สอนภาษาจีน

ผู้สอนภาษาจีนควรเป็นแบบอย่างให้แก่ผู้เรียน เช่น การกล่าว คำทักทาย การกล่าวลา คำขอบคุณในการสอนหรือในชีวิตประจำวัน เพราะผู้เรียน จะเรียนรู้หรือเลียนแบบพฤติกรรมของผู้สอนจากการใช้ภาษาในชั้นเรียน นอกจากนี้ ผู้สอนควรเสริมสร้างเอกลักษณ์ของตนเองและเรียนรู้เข้าใจในเรื่องการสื่อสาร ข้ามวัฒนธรรม เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน การอยู่ร่วมกัน การยอมรับถึงความแตกต่างของคนทั้งสองประเทศ

2.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างของวัฒนธรรม

เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาสุภาพของภาษาจีนแล้วนั้น ผู้เรียนสามารถ วิเคราะห์เปรียบเทียบวัฒนธรรมของประเทศของตนเองและวัฒนธรรมจีนได้ เพื่อหา ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างสองวัฒนธรรม ความเข้าใจที่ชัดเจน ของความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างสองประเทศจะสามารถทำให้เกิดการยอมรับ

ถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างสองประเทศได้ อีกทั้งผู้เรียนยังสามารถสื่อสารภาษาจีนด้วยคำพูดที่สุภาพได้อย่างถูกต้องตามบริบทอีกด้วย

สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่อง “ความแตกต่างของคำสุภาพในภาษาไทยและภาษาจีน ส่งผลต่อการสอนภาษาจีนในประเทศไทย” เป็นการศึกษาหาข้อมูลผ่านแบบเรียนภาษาจีนในประเทศไทย มาทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับความเหมือนและความแตกต่างของคำสุภาพหรือภาษาสุภาพทั้งในภาษาจีนและภาษาไทย สามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความแตกต่างของคำสุภาพในภาษาไทยและภาษาจีนและด้านความแตกต่างของคำสุภาพในภาษาไทยและภาษาจีนที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนภาษาจีน สามารถอธิบายได้ ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า ความแตกต่างและความเหมือนของคำสุภาพหรือภาษาสุภาพนั้น ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจผิดได้ เช่น สามารถแสดงอาการและพูดออกโดยไม่ได้คำนึงถึงวัฒนธรรมของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งภาษาสุภาพหรือคำสุภาพเป็นอารยธรรมโบราณอย่างหนึ่งซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมและประเพณี 赵则玲 (1998) สิ่งเหล่านี้ที่เกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนภาษาจีนอีกด้วย ดังนั้นผู้สอนภาษาจีนควรให้ความสำคัญกับการสอดแทรกการใช้คำสุภาพในภาษาจีนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมของประเทสนั้น ๆ อีกทั้งยังทำให้เห็นว่าผู้เรียนควรให้ความสนใจถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมของแต่ละประเทศอีกด้วย เมื่อเราเข้าใจถึงวัฒนธรรมที่แตกต่างได้แล้วก็สามารถทำให้ผู้เรียนสื่อสารหรือใช้คำสุภาพด้วยความเข้าใจอย่างแท้จริงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ 王毅敏 (2001) ได้กล่าวว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสารควรให้ความสำคัญกับการนำไปใช้ด้วยสิ่งเหล่านี้ทำให้ผู้สื่อสารสามารถเข้าใจการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้ได้ศึกษาความแตกต่างของคำสุภาพในภาษาไทยและภาษาจีน ส่งผลต่อการสอนภาษาจีนในประเทศไทยนั้น ดังนั้นควรมีการศึกษาเปรียบเทียบ วัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ อีกด้วย เพื่อให้ผู้เรียนภาษาได้เข้าถึงแก่นแท้ของวัฒนธรรม และเพื่อลดความผิดพลาดในการสื่อสารของผู้เรียน การศึกษาครั้งต่อไปควรมี การรวบรวมข้อมูลทั้งความแตกต่างวัฒนธรรมด้านอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน และผู้ที่สนใจในภาษาและวัฒนธรรมจีนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.

กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

顾曰国 (1992). 礼貌、语用与文化. 外语教学与研究.

陈松岑 (2005). 礼貌语言. 商务印书馆.

王毅敏 (2001). 英汉礼貌用语的语用差异. 西安外 国语学院报.

毕继万 (1996). “礼貌”的文化特性研究. 世界汉语教学.

周 华, 韩晓惠 (2013). 中式礼貌语境中的缓和语语用研究. 外语期刊.

赵则玲 (1998). 汉语礼貌用语的文化内涵. 宁波大学学报 (人文科学版).

董明 (1987). 汉语中的礼貌语. 世界汉语教学.

ชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดเพชรบุรี The Thai-Chinese Community in Phetchaburi Province

กมลทิพย์ รักเกียรติยศ*

Kamontip Rakkiattiyod

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาด้านที่มา ภาษา ประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชนชาวจีนในลุ่มน้ำเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี โดยการสัมภาษณ์คนไทยเชื้อสายจีนในชุมชนซอยตลาดริมน้ำจังหวัดเพชรบุรีจำนวน 20 คนแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า บรรพบุรุษของคนไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดเพชรบุรีส่วนใหญ่อพยพมาจากเมืองเฉาโจว หรือซัวเถา มณฑลกวางตุ้ง ทางตอนใต้ของประเทศจีน ในปัจจุบันมีการใช้ภาษาแต้จิ๋วในการสื่อสารบ้าง ด้านวัฒนธรรมที่สามารถพบเห็นได้อย่างเด่นชัดคือ การรวมกลุ่ม ความสมัครสมานสามัคคีกัน และพบว่ามีการผสมผสานวัฒนธรรมทางด้านอาหารของจีนกับไทย

คำสำคัญ: คนไทยเชื้อสายจีน ความเป็นมา ภาษาจีน ประเพณีวัฒนธรรม

* กมลทิพย์ รักเกียรติยศ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยนานาชาติศึกษาเซี่ยงไฮ้

Kamontip Rakkiattiyod, Ph.D, candidate (Teaching Chinese to Speakers of Other Languages), Shanghai International Studies University.

李玉洁, 上海外国语大学汉语国际教育专业博士研究生。

Abstract

The purpose of this article is to study the history of language, tradition, and culture of the Thai-Chinese community residing along the Phetchaburi River Basin, Phetchaburi Province by interviewing 20 Thai-Chinese families in Soi Ta-Lat-Rim-Nam Community, Phetchaburi. The analyzed data revealed that the ancestors of Thai-Chinese people in Phetchaburi Province mostly came from Chaozhou or Shàntóu City, Guangdong Province located in the southern part of China. Nowadays, some people still communicate in Chaozhou language. However, the group aggregation and unity were obviously seen in terms of culture. Furthermore, the researcher found that there was a combination of culture through food between the Thai and Chinese.

Keywords: Thai-Chinese, History of Chinese Language, Tradition, Culture

บทนำ

ประวัติศาสตร์เป็นเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นของประเทสนั้น โดยการบันทึกและเก็บไว้เป็นหลักฐาน เพื่อให้คนรุ่นหลังสามารถนำมศึกษาหาความรู้ได้ดังที่ ราชบัณฑิตยสถาน (2556: 665) ให้คำนิยาม“ประวัติศาสตร์” คือ วิชาว่าด้วยเหตุการณ์ที่เป็นมาหรือเรื่องราวของประเทศชาติเป็นต้นตามที่บันทึกไว้เป็นหลักฐาน ดังนั้นประวัติศาสตร์จึงเปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนให้เห็นเรื่องราวต่าง ๆ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลในด้านต่าง ๆ ไม่ว่า

จะเป็นด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สภาพสังคม ประเพณี วัฒนธรรมรวมถึงชีวิตความเป็นอยู่ในแต่ละยุคสมัยนั้น ๆ อีกด้วย

การศึกษาประวัติศาสตร์พบว่า ประเทศจีนและประเทศไทยมีความสัมพันธ์กันเป็นระยะเวลายาวนานมากกว่าสองพันกว่าปีแล้ว โดยปรากฏหลักฐานบันทึกและเอกสารลายลักษณ์อื่นของจีนหลายรายการ เช่น บันทึกทงเตียน ตอนที่ 188 (《通典》卷一八八) มีเนื้อความกล่าวว่า ในช่วงสามก๊กนั้นก๊กอู๋ (ง่อก๊ก) ได้ให้หลางไคไ่มาเยือนเอเชียตะวันออก มีการเขียนในบันทึกการเดินทางสิ่งอัศจรรย์ในภาคใต้ (扶南异物志) และบันทึกนโยบายต่างประเทศของก๊กอู๋ (吴时外国传) ซึ่งได้จดบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศไทย ในช่วงราชวงศ์หนานเป่ยมีการจดบันทึกในเหลียงชู่ (《梁书》卷五四《盘盘传》) ว่าชาวไทยมีการเดินทางไปประเทศจีนจากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยและประเทศจีนมีการติดต่อสัมพันธ์ มีการเดินทางไปมาหาสู่เพื่อสานสัมพันธ์ไมตรีกันมาอย่างช้านานแล้ว ต่อมาในช่วงสมัยราชวงศ์ซุ่ย (สุย) ตามพงศาวดารของราชวงศ์ซุ่ย (สุย) (《隋书》卷八二《赤土传》) กล่าวว่า ได้มีการติดต่อกับทางตอนใต้ของประเทศไทย ต่อมาในสมัยราชวงศ์ถังมีการจดบันทึกไว้ในบันทึกราชวงศ์ถังในตอนต้นและหลัง (《旧唐书》卷一九七《堕和罗传》) กล่าวว่า ได้มีการส่งของบรรณาการต่าง ๆ มาให้กับประเทศจีน เช่น งาช้าง ลูกปัด เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกกับม้าและนาฬิกาทองแดงจากราชวงศ์ถัง ในช่วงสมัยราชวงศ์ซ่งซึ่งตรงกับสมัยอาณาจักรละโว้ที่มีเมืองหลวงอยู่ที่ลพบุรีนั้น บันทึกราชวงศ์ซ่ง (《宋会要辑稿》一九七册《番夷四》) ได้กล่าวไว้ว่า อาณาจักรละโว้มีการนำช้างมามอบให้จำนวนหนึ่งเชือก ซึ่งถือว่าเป็นช้างเชือกแรกที่ประเทศจีนได้รับจากประเทศไทย ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาทำให้เกิดการผลักดันทางการค้าของทั้งสองประเทศ ส่งผลให้มีชาวจีนโพ้นทะเลเข้ามาทำการค้าขายและเข้ามาอาศัยอยู่ในหลายพื้นที่ของประเทศไทย ในช่วงราชวงศ์หยวน ปี ค.ศ.1299 ซึ่งตรงกับราชวงศ์สุโขทัย ในสมัยอูยงยาปรากฏหลักฐานว่ามีพระราชโอรสองค์หนึ่งของกษัตริย์สยาม ได้เดินทางไปเยือนประเทศจีนในเวลานั้น โดยมีการต้อนรับ

คณะราษฎรจากสยามเป็นอย่างดียิ่งกว่าราชทูตจากอาณาจักรอื่น ๆ อันสะท้อนให้เห็นว่าจีน ได้ให้ความสำคัญกับสยามเป็นอย่างมาก หลังจากเหตุการณ์นี้ได้มีการติดต่อกันระหว่างจีนและไทยเรื่อยมา ในช่วงสมัยราชวงศ์ชิงประเทศจีนถูกปกครองโดยกษัตริย์ชาวแมนจูซึ่งเป็นชาวต่างชาติไม่ใช่ชาวจีน พวกเหล่านี้มีที่มาจากดินแดนแถบแมนจูเรีย ทำให้การปกครองในช่วงราชวงศ์นี้เต็มไปด้วยบรรยากาศแห่งความขัดแย้งกดดันและการกดขี่ข่มเหง ซ้ำยังเกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจในปลายสมัยราชวงศ์ชิงที่ส่งผลกระทบมาจากสงครามและปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติ ทำให้เกิดภาวะขาดแคลนอาหารอย่างหนัก เป็นสาเหตุหลักให้คนจีนจำเป็นต้องอพยพออกนอกประเทศ ชาวจีนอพยพส่วนใหญ่มักเดินทางลงมาทางตะวันออกเฉียงใต้ของจีนซึ่งมีอาณาเขตติดกับทะเล โดยเลือกเดินทางด้วยเรือสำเภาบรรทุกสินค้า ซึ่งเป็นเส้นทางการอพยพที่สะดวกที่สุด ประเทศที่ชาวจีนอพยพลงมาแล้วแต่อุดมสมบูรณ์ด้วยพืชพันธุ์ธัญญาหารมากกว่าถิ่นฐานที่อยู่เดิม ประเทศที่มีจำนวนชาวจีนโพ้นทะเลอาศัยอยู่เรียงจากมากไปน้อย เช่น อินโดนีเซีย ไทย มาเลเซีย อเมริกา สิงคโปร์ ฯลฯ (Statista Research Department, 2012) สาเหตุข้างต้นทำให้มีชาวจีนอพยพเข้าประเทศไทยประมาณหนึ่งในสี่ของพลเมืองทั้งประเทศในขณะนั้น จากหลักฐานพบว่า แท้จริงแล้วชาวจีนอพยพเข้าสู่ประเทศไทยหลายทางด้วยกัน แต่ส่วนมากมักอพยพเข้ามาทางหัวเมืองชายทะเลของประเทศไทย ตั้งแต่ทางฝั่งตะวันออกของอ่าวไทยเรื่อยมาจนกระทั่งถึงฝั่งตะวันตก (ประวิทย์ พันธุ์โรจน์, 2553) ชาวจีนเหล่านี้มีการรวมตัวกันตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นกลุ่ม ๆ บริเวณจังหวัดที่ติดกับทะเล เช่น จันทบุรี ระยอง ชลบุรี สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ชุมพร สุราษฎร์ธานี สงขลา ภูเก็ต เพชรบุรี เป็นต้น

ข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าประเทศจีนและไทยมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันมาเป็นระยะเวลานานทั้งทางด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ ประเพณีวัฒนธรรม การอพยพของชาวจีนมายังประเทศไทยส่วนใหญ่จะมาตั้งรกรากตามเมืองที่ติดกับทะเล โดยจังหวัดเพชรบุรีถือเป็นเมืองหนึ่งที่มีพื้นที่ที่ติดทะเลหลายอำเภอ ประกอบด้วยอำเภอบ้านแหลม อำเภอชะอำ และอำเภอเมือง ส่งผลทำให้เพชรบุรีเป็นจังหวัดที่มี

ชาวจีนอพยพมาอยู่จำนวนมากแห่งหนึ่ง หากแต่ข้อมูลเกี่ยวกับชาวจีนโพ้นทะเลในจังหวัดเพชรบุรียังมีจำนวนน้อยมาก ทั้งยังไม่มีผู้วิจัยท่านใดทำการวิจัยเกี่ยวชุมชนซอยตลาดริมน้ำที่มีชุมชนชาวจีนเก่าแก่อตั้งอยู่ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความเป็นมาของชาวจีนในจังหวัดเพชรบุรีโดยมุ่งเน้นศึกษาใน 3 ประเด็นคือ ด้านความเป็นมา ภาษา ประเพณีและวัฒนธรรมจีน ทั้งนี้ผลการศึกษายังสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการสร้างความเข้าใจตัวตนของชาวไทยเชื้อสายจีนที่อาศัยในจังหวัดเพชรบุรีและยังเป็นข้อมูลให้กับบุคคลที่สนใจศึกษาในด้านนี้เพิ่มเติมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความเป็นมา ภาษา ประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชนชาวจีนในลุ่มน้ำเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และใช้วิธีการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ประกอบด้วยการสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) คนในชุมชนซอยตลาดริมน้ำอันเป็นย่านเมืองเก่าเพชรบุรี เนื่องจากมีคนไทยเชื้อสายจีนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก สามารถสังเกตได้อย่างชัดเจนจากอาคารบ้านเรือนที่อาศัยอยู่ริมแม่น้ำเพชรบุรี และยังคงมีวิถีการดำเนินชีวิตและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเพณีและวัฒนธรรมจีน การศึกษาค้นครั้งนี้มีคนไทยเชื้อสายจีนที่ยินดีเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 20 คน ครัวเรือน ผู้วิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างตามหลักความเหมือนกัน (Homogeneous) เนื่องจากคนไทยเชื้อสายจีนในชุมชนซอยตลาดริมน้ำ มีคุณลักษณะพื้นฐานในด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน สำหรับขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้การเลือกคนไทยเชื้อสายจีนในชุมชนซอยตลาดริมน้ำ

อำเภอเมือง เข้าร่วมวงสนทนากลุ่ม (Group Interview) แนวคำถามที่ใช้เน้น การเล่าวัฒนธรรมจีน เหตุการณ์ ประสบการณ์ ความรู้สึก ทศนคติ และการดำเนินชีวิต ของตนเอง จากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยเรื่อง “ชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัด เพชรบุรี” ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาชุมชนซอยตลาดริมน้ำซึ่งเป็นชุมชนที่อยู่ติดกับแม่น้ำเพชรบุรี จัดเป็นชุมชนเก่าแก่ชุมชนหนึ่งของจังหวัดเพชรบุรี พบว่าผู้คนในชุมชนเป็นคนจีนที่อพยพมาจากประเทศจีน ปัจจุบันกลายเป็นคนไทยเชื้อสายจีนที่ยังคงรักษาความเป็นจีนไว้ได้โดยมีการสืบทอดภาษา ประเพณีและวัฒนธรรมจีนจวบจนถึงปัจจุบัน จากข้อมูลที่รวบรวมมาผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วสามารถสรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 1 ภาพชุมชนซอยตลาดริมน้ำ

ที่มา : <http://www.crownproperty.or.th/public/upload/media/Highlights/pic1.jpg>

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ชุมชนซอยตลาดริมน้ำมีที่ตั้งอยู่บริเวณเลียบริมแม่น้ำเพชรบุรี ในสมัยก่อนชาวจีนที่เข้ามาอยู่ในเพชรบุรีนั้นส่วนใหญ่ได้เดินทางมาทางเรือ จึงได้สร้างบ้านเรือนหรือตั้งถิ่นฐานตามริมแม่น้ำเพชรบุรี ริมหาดหรือพื้นที่ที่ติดกับน้ำ เหตุที่ชาวจีนได้ย้ายถิ่นฐานมายังประเทศไทยเนื่องจากในประเทศจีน

เกิดภัยสงคราม ทั้งยังเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติทำให้เกิดการขาดแคลนอาหารอย่างมาก นอกจากภัยพิบัติที่พบแล้ว ยังถือเป็นการหาโอกาสเข้ามาทำการค้าขายกับต่างประเทศด้วย โดยอาศัยเดินทางมากับเรือสำเภาที่แล่นมาทำการค้ากับประเทศไทย ชาวจีนที่อพยพมาในยุคแรกส่วนใหญ่นิยมประกอบอาชีพจับกัง (อาชีพรับจ้าง) อาชีพค้าขาย อาชีพเลี้ยงหมู เป็นต้น จากการสัมภาษณ์ พบว่า

“บรรพบุรุษอพยพมาจากจีนโดยนั่งเรือสำเภามาอยู่กรุงเทพฯ ทำอาชีพลูกจ้างสักระยะหนึ่งก็ได้ย้ายมาอยู่ที่เพชรบุรี แล้วได้มาทำอาชีพขายเต้าฮวยจนถึงปัจจุบัน” (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม 1, สัมภาษณ์)

“บรรพบุรุษอพยพมาจากเมืองจีนโดยนั่งเรือสำเภามาลงที่กรุงเทพฯ และได้อพยพมาอยู่เพชรบุรีตั้งแต่อายุ 4 ขวบ” (เตียวฮั่ว แซ่เต็ง, สัมภาษณ์)

“สมัยคุณปู่ได้มีการไล่สำเภาจากประเทศจีนมายังประเทศไทย คือ เมืองเพชรบุรี อาชีพที่ทำเป็นอาชีพแรกที่ทำหลังจากที่ย้ายมายังประเทศไทยคือ การเลี้ยงหมู” (มินา ยามจิตเอื้อ, สัมภาษณ์)

“คุณพ่ออพยพมาจากจีน ตั้งแต่อายุยังไม่ถึง 20 ปี มากับพวกผู้ชายทั้งหมด คุณพ่อมารับจ้างตีเหล็กตั้งแต่อพยพมาอยู่ที่ประเทศไทย” (บุญสม ทองจุไร, สัมภาษณ์)

“คุณพ่อ คุณแม่ คุณตา และคุณยาย มาจาก ประเทศจีน มากับเรือสำเภา โดยอาศัยมากับเรือสินค้า และมีการช่วยขนของ จึงมาขึ้นที่เพชรบุรี อาชีพแรกที่คุณพ่อคุณแม่ทำก็คืออาชีพ จับกัง รับจ้างแบกหาม”(อำนาจ (บุ้งกวง) แซ่ตั้ง, สัมภาษณ์)

“บรรพบุรุษได้เดินทางมาโดยเรือและได้ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่จังหวัดเพชรบุรี เพชรบุรีดีที่สุด อาชีพแรกที่บรรพบุรุษได้ทำก็คือ ผู้ชายจะตีเหล็ก ส่วนผู้หญิงก็จะทำอาชีพเกี่ยวกับเย็บผ้า อยู่ไปนาน ๆ ก็เกิดช่องทางใหม่คือการค้าขาย” (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม 2, สัมภาษณ์)

“ช่วงที่อพยพมาจากจีนได้นั่งเรือสำเภามาลงที่กรุงเทพฯ และได้แต่งงานกับ ยามาทำอาชีพลูกจ้างก่อน แต่ช่วงนั้นที่กรุงเทพฯ เกิดสงครามโลกพอดีเลยทำให้ต้อง

ย้ายไปอยู่ที่ชุมพร หลังจากอยู่ชุมพรได้ไม่นานต่อมาก็ย้ายมาอยู่ที่เพชรบุรีและก็ตรง
จังหวัดที่ร้านขายที่เขายู่ปัจจุบันนี้เขาปิดกิจการพอดี เขาเลยเช่าร้านนี้ต่อแล้วขายยา
จีนจนถึงปัจจุบัน (ประมาณ 70 กว่าปี)” (วิริยะ ทูะสุจิตเรศ, สัมภาษณ์)

ผลจากการสัมภาษณ์ด้านความเป็นมาส่วนใหญ่ พบว่า บรรพบุรุษของชาวจีน
ในชุมชนซอยตลาดริมน้ำส่วนใหญ่อพยพมาจากทางตอนใต้ของจีนแผ่นดินใหญ่ (บริเวณ
เมืองเฉาโจวของมณฑลกวางตุ้ง ประเทศจีน หรือที่คนไทยรู้จักในนามหัวเฉา 汕头)
แล้วได้มาตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณริมแม่น้ำเพชรบุรี อาชีพแรกที่ทำส่วนใหญ่คืออาชีพ
รับจ้าง โดยส่วนใหญ่ผู้ชายจะทำอาชีพรับจ้าง ค้าขายหาบเร่ ส่วนผู้หญิงมีอาชีพเย็บผ้า
หลังจากที่เก็บหอมรอมริบได้เงินจำนวนหนึ่งแล้ว จึงตั้งร้านค้าเป็นของตนเอง

ภาพที่ 2 ภาพหนังสือพิมพ์จีน

ที่มา: กมลทิพย์ รักเกียรติยศ: 2561

จากภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่า เมื่อชาวจีนได้อพยพมายังประเทศไทย ยังคงมี
การใช้ภาษาจีนในการสื่อสารกันอยู่ โดยใช้ภาษาจีนกลาง ภาษาแต้จิ๋ว ภาษาฮกเกี้ยน
ภาษาไหหลำ เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันก็ยังคงมีการใช้ภาษาจีนในการสื่อสารอยู่ โดยพบข้อมูล
จากการสัมภาษณ์พบว่า

“ใช้ภาษาจีนแต้จิ๋วแทนภาษาจีนกลาง ส่วนมากจะพูดสื่อสารได้มากกว่าเขียน
และยังคงใช้ภาษาจีนแต้จิ๋วในบางโอกาส เมื่อตอนอายุได้ 10 ขวบ สมัย
จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้มีการต่อต้านขบวนการพรรคร่วมอุดมการณ์คอมมิวนิสต์

ห้ามไม่ให้มีการเรียนการสอนภาษาจีน โรงเรียนสอนภาษาจีนส่วนใหญ่ต้องปิดตัวลง” (พิสิทธิ์ เชียรชัยนิรติศัย, สัมภาษณ์)

“ตอนเด็ก ๆ คุณพ่อจะพูดจีนปนไทยโดยไม่ต้องสอนและลูก ๆ ก็จะใช้วิธีการจำกันเอง ปัจจุบันป้ายังพูดภาษาจีนได้อยู่แต่พูดได้ไม่มาก” (ฉวีวัน ตันยะ แซ่ตัน, สัมภาษณ์)

“สามารถพูด อ่านภาษาจีนกลาง และภาษาจีนแต้จิ๋วได้ มีการติดต่อกับญาติพี่น้องที่อาศัยอยู่ในประเทศจีนอยู่ แต่ในช่วงหลังได้ขาดการติดต่อกับญาติไปแล้ว ปัจจุบันอยู่คนเดียวไม่ได้แต่งงานเลยไม่ได้สอนภาษาจีนให้ใคร” (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม 3, สัมภาษณ์)

“สามารถฟังและพูดภาษาจีนได้แต่ก็หลง ๆ สิม ๆ เช่น การเขียนและการอ่าน ในสมัยที่เป็นเด็กพ่อแม่ก็ได้สอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมหลายอย่าง เช่น ไหว้เจ้า แข่งเม้ง” (เกียว แซ่ซึ้ง, สัมภาษณ์)

“สามารถพูด อ่านได้ทั้งภาษาจีนกลางและภาษาแต้จิ๋ว มีการถ่ายทอดการพูด การอ่านให้แก่คนรุ่นหลัง และมีลูกสาวเรียนภาษาจีนและเป็นครูภาษาจีน” (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม 4, สัมภาษณ์)

“ในอดีตเคยติดต่อหาญาติที่ประเทศจีนโดยการเขียนจดหมาย แต่ปัจจุบันนี้ การติดต่อกับญาติได้ขาดหายไป ทุกวันนี้ยังใช้ภาษาจีนกลางและภาษาจีนแต้จิ๋วในชีวิตประจำวัน เช่น อ่านหนังสือพิมพ์จีนและนิตยสารจีน แต่เป็นอักษรจีนตัวเต็ม ยังสอนให้ลูกสาวพูดภาษาจีนตั้งแต่เล็ก ๆ และให้เรียนในโรงเรียนที่มีสอนภาษาจีน” (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม 5, สัมภาษณ์)

ผลจากการสัมภาษณ์ด้านภาษาส่วนใหญ่พบว่า คนไทยเชื้อสายจีนในชุมชนซอยตลาดริมน้ำส่วนใหญ่สามารถฟัง พูดภาษาจีนกลางและภาษาถิ่นของภาษาจีนได้ ภาษาจีนในชุมชนนี้ยังมีการใช้มากคือ ภาษาจีนแต้จิ๋ว (ภาษาจีนแต้จิ๋วเป็นภาษาที่ได้รับการพัฒนามาจากภาษาจีนโบราณตระกูลหมิ่นหนาน 闽客语) และยังใช้ภาษาแต้จิ๋วติดต่อกับญาติที่อาศัยอยู่ในประเทศจีนผ่านทางจดหมาย แต่ปัจจุบันนั้นการติดต่อสื่อสาร

ได้ลดน้อยลงจนถึงไม่ได้ติดต่อกันแล้ว นอกจากนี้ยังพบว่าคนไทยเชื้อสายจีนยังคงอ่านหนังสือพิมพ์จีนที่ส่วนใหญ่ยังใช้อักษรจีนตัวเต็ม มีบางครอบครัวที่ยังคงถ่ายทอดภาษาจีนกลางและภาษาจีนแต้จิ๋วให้กับลูกหลาน ทั้งยังคงส่งเสริมลูกหลานให้เรียนภาษาจีนกลางเพิ่มมากขึ้น โดยปัจจุบันลูกหลานคนจีนมักประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด

ภาพที่ 3 เทศกาลตรุษจีนจังหวัดเพชรบุรี

ที่มา: กมลทิพย์ รักเกียรติยศ: 2561

จากภาพที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ชาวจีนที่อพยพมาอยู่ประเทศไทย ยังคงมีการถ่ายทอดประเพณีวัฒนธรรมให้แก่ลูกหลาน เช่น การใช้ตะเกียบ การไหว้เจ้า วันตรุษจีน เป็นต้น ประเพณีวัฒนธรรมเหล่านี้ยังคงเห็นได้ในคนไทยเชื้อสายจีน จากการสัมภาษณ์พบว่า

“ยังใช้ตะเกียบในการรับประทานอาหาร ยังไหว้เจ้าและไหว้บรรพบุรุษในวันตรุษจีน ซึ่งการไหว้ตรุษจีนที่ประเทศจีนจะยิ่งใหญ่กว่าที่ประเทศไทยมากเพราะประเทศจีนเป็นต้นตำรับ และการไหว้ของแต่ละหมู่บ้านแต่ละชุมชนจะมีความแตกต่างกัน” (ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม 5, สัมภาษณ์)

“มีการสืบทอดวัฒนธรรมจีนอยู่ คือการใช้ตะเกียบ ในครอบครัวใช้ตะเกียบทุกคน การไหว้เจ้าก็เป็นวัฒนธรรมอีกอย่างหนึ่งที่ครอบครัวยังมีการสืบทอดมา เช่น การไหว้เจ้าสารทจีน ไหว้เจ้าตรุษจีน ไหว้เจ้าเซ่งเม้ง และไหว้เจ้าวันไหว้พระจันทร์” (มีนา ยามจิตเอื้อ, สัมภาษณ์)

“วัฒนธรรมที่ยังสืบทอดอยู่ก็คือ วันเซ่งเม้ง ตรุษจีน แต่จะไม่มีการใช้ตะเกียบ และรำไทเก๊กแล้ว” (บุญสม ทองจุไร, สัมภาษณ์)

“วัฒนธรรมที่ยังสืบทอดก็คือ การไหว้บรรพบุรุษ วันตรุษจีน มีการต๋มน้ำชา และมีการใช้ตะเกียบเป็นปกติ บางทีอาจจะสลับใช้ช้อนบ้าง” (อานาจ แซ่ตั้ง, สัมภาษณ์)

“ในช่วงเทศกาลสำคัญ ๆ ก็จะจัดตามปกติแล้วครอบครัวนี้ก็ยังทำขนมกันเอง ในทุก ๆ เทศกาล อย่างพวกขนมสาเล่ ขนมเปี๊ยะ แม้แต่ขนมไหว้พระจันทร์ในเทศกาล ไหว้พระจันทร์ก็ทำ” (บุ่งเกี้ยว แซ่ซั้ง, สัมภาษณ์)

ผลจากการสัมภาษณ์ด้านประเพณีวัฒนธรรมจีนส่วนใหญ่พบว่า คนไทยเชื้อสายจีนยังคงมีการสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมจีนสู่ลูกหลานมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งวิถีในการดำเนินชีวิต เช่น การใช้ตะเกียบ การต๋มชา อาหารจีน และด้านประเพณี เช่น ประเพณีการแต่งงาน งานศพ การเกิด (เช่น รับขวัญเด็กเกิดใหม่ครบ 1 ปี) ประเพณีวันสารทจีน ประเพณีวันตรุษจีน ยังคงมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมทางด้านอาหารและขนมที่ใช้ในเทศกาลต่าง ๆ เช่น ขนมเปี๊ยะ ขนมลูกเต๋า ขนมใบไม้ ขนมไข่ ขนมเทียน และขนมเซ่ง เป็นต้น ผู้วิจัยยังพบว่าวัฒนธรรมทางด้านอาหารของชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดเพชรบุรีมีความโดดเด่นแตกต่างจากชาวไทยเชื้อสายจีนถิ่นอื่น คือ มีการปรับประยุกต์ และผสมผสานวัฒนธรรมของตนเข้ากับวัฒนธรรมทางด้านอาหารของคนพื้นถิ่นด้วย โดยพบว่ามีการใช้วัตถุดิบอย่าง “น้ำตาลโตนด” ที่นิยมใช้ในอาหาร และขนมไทยเมืองเพชรบุรี ใช้ให้ความหวานแทนน้ำตาลทราย โดยให้เหตุผลว่าการใช้น้ำตาลโตนดทำให้อาหารและขนมของตนมีรสชาติที่กลมกล่อมมากขึ้น

สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่อง “ชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดเพชรบุรี” พบว่าชุมชนชอยตลาดริมน้ำเป็นชุมชนเก่าแก่ของจังหวัดเพชรบุรีที่มีคนไทยเชื้อสายจีนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก คนในชุมชนยังคงมีการสืบทอดภาษาและวัฒนธรรมของตนไปสู่บุตรหลานอยู่ โดยผลการศึกษาวิจัยทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความเป็นมา ด้านภาษา และด้านประเพณีวัฒนธรรม สามารถอธิบายได้ดังนี้

ด้านความเป็นมาพบว่าคนไทยเชื้อสายจีนในชุมชนชอยตลาดริมน้ำจังหวัดเพชรบุรีมีบรรพบุรุษที่อพยพมาจากทางตอนใต้ของแผ่นดินจีน (บริเวณเมืองเฉาโจวของมณฑลกวางตุ้ง ประเทศจีน หรือที่คนไทยรู้จักในนามหัวเฉา 汕头) สอดคล้องกับ Skinner (2010: 188) ได้กล่าวว่า ชาวจีนได้อพยพมายังสยามเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวจีนหัวเฉา (汕头) โดยเดินทางมาพร้อมกับเรือสำเภาที่ค้าขายระหว่างประเทศ โดยมาตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณริมแม่น้ำเพชรบุรี อาชีพแรกเริ่มเมื่อเดินทางมาถึงประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่มักจะประกอบอาชีพรับจ้าง ต่อมาเมื่อเก็บเงินจนมีทุนมากขึ้นจึงขยับขยายทำอาชีพค้าขาย

ด้านภาษาพบว่า คนไทยเชื้อสายจีนยังคงมีการถ่ายทอดภาษาจีนทั้งการฟังและพูดให้แก่บุตรหลาน ส่วนใหญ่เป็นภาษาจีนแต้จิ๋ว อันเป็นภาษาที่พัฒนามาจากภาษาจีนโบราณตระกูลหมิ่นหนาน (闽 南 话) ซึ่งมักจะใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันเป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่ได้มีการใช้อย่างแพร่หลายเหมือนสมัยก่อน บางครอบครัวมีการถ่ายทอดภาษาจีนแต้จิ๋วให้แก่บุตรหลาน แต่ส่วนใหญ่ในปัจจุบันใช้ภาษาไทยเป็นภาษากลางในการสื่อสารเป็นหลัก การอ่านหนังสือพิมพ์และนิตยสารภาษาจีนส่วนใหญ่ยังคงเป็นตัวอักษรจีนตัวเต็ม ทั้งที่ในประเทศจีนได้เปลี่ยนมาใช้ตัวอักษรจีนตัวย่อเป็นระยะเวลานานแล้ว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ 淑汝杰 (2015) ที่พบว่า ลูกหลานชาวจีนแต้จิ๋วส่วนใหญ่มักใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ มีส่วนน้อยที่สามารถสื่อสารได้ทั้งสองภาษาคือภาษาไทยและภาษาจีนแต้จิ๋ว โดยพบอีกว่าความสามารถด้านภาษาไทย

ของบุตรหลานชาวจีนในไทยจะดีกว่าการใช้ภาษาจีน เนื่องจากบรรพบุรุษย้ายเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานาน ความสามารถในการด้านภาษาแต่จิวหรือการถ่ายทอดภาษาแต่จิวจะน้อยลงไป ทั้งการใช้ภาษาจีนแต่จิวส่วนใหญ่มักใช้ในโอกาสส่วนตัว เช่น การรวมญาติหรือในแถบย่านชุมชนคนจีนเท่านั้น จึงเห็นได้ว่าปัจจุบันชาวไทยเชื้อสายจีนให้ความสำคัญกับการพูดภาษาแต่จิวน้อยลง โดยให้ความสำคัญกับภาษาอังกฤษและภาษาจีนกลางมากกว่า ทำให้ในปัจจุบันภาษาแต่จิวกำลังจะกลายเป็นภาษาที่สาบสูญไปจากชาวไทยเชื้อสายจีน

ด้านประเพณีวัฒนธรรมพบว่า คนไทยเชื้อสายจีนยังคงสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ไว้ เช่น การไหว้เจ้า วันตรุษจีน การใช้ตะเกียบ เป็นต้น การไหว้เจ้าเป็นธรรมเนียมประเพณีที่ลูกหลานจีนปฏิบัติสืบทอดกันมา ตามความเชื่อที่จะต้องไหว้เจ้าที่และไหว้บรรพบุรุษเพื่อให้เป็นสิริมงคลและนำมาซึ่งความสุขความเจริญแก่ครอบครัว ชาวจีนมีความเชื่อสืบทอดกันมาว่าในปีหนึ่ง ๆ มักจะมีสิ่งเลวร้าย เรื่องไม่ดีงาม เรื่องอัปมงคลมากระทบกระทั่งหรือรบกวนการดำเนินชีวิตของคนเรา จนทำให้เกิดอุปสรรคต่าง ๆ เช่น การเจ็บไข้ได้ป่วย การงานติดขัดไม่ราบรื่น เงินทองไม่คล่องตัว ประสบความลำบากยุ่งยากในการดำเนินชีวิต ค่าขายลำบากมีแต่อุปสรรค บุตรบริวารก่อเรื่องวุ่นวายนำความยุ่งยากลำบากใจมาให้ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผิดปกติ ทำให้รู้ได้ว่า “ดวงชะตาชีวิต” ไม่ดีนักจำเป็นต้องมีการขวนขวายหาที่พึ่งและแก้ไข จึงทำให้เกิดประเพณีการไหว้เจ้า ไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และไหว้บรรพบุรุษขึ้น นอกจากนี้การปลูกฝังด้านค่านิยมของจีนให้แก่ลูกหลานก็ยังคงมีอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ 杨保筠, 曾安安 (2018) ได้ทำการสำรวจและสัมภาษณ์นักศึกษาไทยที่มีเชื้อสายจีน ในด้านค่านิยมที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ พบว่านักศึกษาที่มีเชื้อสายจีนใช้ชีวิตตามวิถีชีวิตของคนไทยตั้งแต่เกิด ไม่ได้รู้สึกว่าตนเองไม่ใช่คนไทย แม้ว่าจีนและไทยจะมีวัฒนธรรมแตกต่างกัน หากแต่ทั้งสองชาติมีความคล้ายคลึงกันอย่างมากด้านค่านิยม เช่น การเคารพผู้สูงอายุ การพิทักษ์มารดา ความกตัญญูต่อบรรพบุรุษ เป็นเหตุผลให้คนทั้งสองกลุ่มสามารถอยู่รวมกันได้อย่างกลมเกลียว จนเกิดการหลอมรวมกันระหว่าง

สองวัฒนธรรม ทำให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างลงตัวและมีความสุข

จากการวิจัยพบว่าคนจีนที่อพยพมายังจังหวัดเพชรบุรีได้นำวิถีการดำเนินชีวิตแบบจีนมาด้วยและยังคงดำรงอยู่ในปัจจุบันทั้งด้าน อาหารการกิน ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ภาษาจีน เป็นต้น ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลงานวิจัยของ 玉妮 (2019) เรื่องผลกระทบของวัฒนธรรมจีนในสังคมไทย พบว่า การเจริญสัมพันธไมตรีของไทยจีนมีมาอย่างแน่นแฟ้นยาวนานจากอดีตจนถึงปัจจุบัน มีชาวจีนโพ้นทะเลที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ทำให้วัฒนธรรมจีนที่เข้ามาพร้อมชาวจีนโพ้นทะเลมีการเผยแพร่จนเป็นที่ยอมรับในสังคมชาวไทย นับว่าในปัจจุบันวัฒนธรรมและค่านิยมจีนมีอิทธิพลกับสังคมไทยไม่น้อย และยังคงมีชาวไทยเชื้อสายจีนบางส่วนที่ยังคงติดต่อกับญาติพี่น้องที่อาศัยอยู่ในประเทศจีนอีกด้วย ในปัจจุบันชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดเพชรบุรีและชาวไทยพื้นถิ่นได้มีการผสมผสานกลมกลืนวิถีการดำเนินชีวิตแบบจีนและไทยอย่างแน่นแฟ้น มีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งสมาคมชาวจีนถึง 7 กลุ่ม ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสมัครสมานสามัคคีและการรักใคร่กลมเกลียวกัน ทั้งนี้เพื่อรักษาประเพณีวัฒนธรรมจีนของชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัดเพชรบุรี และส่งเสริมให้ลูกหลานมีความภาคภูมิใจ ได้เรียนรู้ในภาษา วัฒนธรรม ประเพณีของบรรพบุรุษ เกิดความรักในพวกพ้อง และรักถิ่นฐานบ้านเกิดจากรุ่นลูกสู่รุ่นหลานสืบต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้ได้ศึกษาคนไทยเชื้อสายจีนเฉพาะกลุ่มชุมชนซอยตลาดริมน้ำ เขตอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรีเท่านั้น ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไปจะควรมีการรวบรวมข้อมูลชาวไทยเชื้อสายจีนทั้งจังหวัดเพชรบุรี เพื่อเป็นประโยชน์ต่อคนรุ่นหลังต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ประวิทย์ พันธุ์วิโรจน์. (2553). ทำไมชาวจีนถึงต้องย้ายถิ่นฐานมาทำกินในเมืองไทย. สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2561 จาก <http://www.komchadluek.net/news/local/49620>.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- (后晋)刘昫等.(1975).旧唐书.北京: 中华书局.
- (唐)姚思廉.(1973).梁书.北京: 中华书局.
- (唐)杜佑.(1988).通典.北京:中华书局.
- (唐)魏征.(1973).隋书.北京: 中华书局.
- (汉)司马迁.(1999).史记.北京: 中国社会出版社.
- 杨保筠,曾安安.(2018).泰国新生代华人族群认同问题初探.八桂侨刊.
- 游汝杰.(2015).泰国潮州籍华裔语言使用情况调查报告.海外华文教育.
- 玉妮.(2019).浅谈华人文化对泰国社会的影响.东南亚纵横.
- 网络版.(2006).宋会要辑稿.宋代文化研究.
- 许云樵.(1971).康泰吴时外国传辑注.新加坡: 东南亚研究所.
- Skinner, G. W. (2010). Chinese Society in Thailand : An Analytical History. Translated by Xu Hua. Xiamen University Press.
- Statista Research Department. (2012). Countries with the largest number of overseas Chinese. Statista Research Department.

สัมภาษณ์

กวรรณ แซ่เงิน. อาชีพค้าขาย. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

เกีย แซ่จิ่ง. อาชีพค้าขาย ห้างทองแสงชัย. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

ครวบครัวแซ่โจ้ว(นามสมมุติ). อาชีพค้าขาย. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

ฉวีวัน ต้นยะ. อาชีพค้าขาย. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

เซียง แซ่เจียม. อาชีพค้าขาย. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

เตี่ยวฮื้อวะ แซ่เต็ง. อาชีพค้าขาย. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

บงกช(นามสมมุติ). อาชีพช่างทำทอง. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

บุงเกียว แซ่ซัง. อาชีพค้าขาย. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

บุญสม ทองจุไร. อาชีพค้าขาย ร้านขายลูกชิ้น. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

พิสิทธิ์ เขียวชัยนริศดิษฐ์. อาชีพค้าขาย ร้านขายยาแผนจีนทรงเวชโฮส. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

มินา ยามจิตเอื้อ. อาชีพค้าขาย ร้านขายของชำ. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

ไม่ประสงค์ออกนาม 1. อาชีพค้าขาย. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

ไม่ประสงค์ออกนาม 2. อาชีพค้าขาย ร้านขายของชำ. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

ไม่ประสงค์ออกนาม 3. อาชีพค้าขาย ร้านขายผ้า. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

ไม่ประสงค์ออกนาม 4. อาชีพค้าขาย ร้านทองมีสินา. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

ไม่ประสงค์ออกนาม 5. อาชีพค้าขาย ร้านทองกิตติชัย. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

ไม่ประสงค์ออกนาม 6. อาชีพค้าขาย. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

ไม่ประสงค์ออกนาม 7. อาชีพค้าขาย. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

ไม่ประสงค์ออกนาม 8. อาชีพค้าขาย แผงสลากกินแบ่งรัฐบาล. (วันที่ 14 มีนาคม 2561).

สัมภาษณ์.

อำนาจ บึงกวง. อาชีพค้าขาย ร้านขายข้าวขาหมู. (วันที่ 14 มีนาคม 2561). สัมภาษณ์.

หลักเกณฑ์และคำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์ บทความหรือบทความวิจัย (Instructions for Authors)

วารสารวิชาการมนุษยและสังคมมีนโยบายในการส่งเสริม เผยแพร่ เชื่อมโยง และกระตุ้นการผลิต ผลงานวิชาการและงานวิจัยที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยรูปแบบผลงานที่วารสารจะรับพิจารณา มี 2 ประเภท คือ บทความวิชาการ และบทความวิจัย

บทความวิชาการและบทความวิจัยที่จะนำมาตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมนุษยและสังคมนี้ จะได้รับการตรวจสอบทางวิชาการ (Peer Review) ก่อน เพื่อให้วารสารมีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากลและนำไปอ้างอิงได้

เงื่อนไขการส่งผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์

1. ผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์ จะต้องมีการ งานทบทวนความรู้เดิมและเสนอความรู้ใหม่ที่ทันสมัยรวมทั้งข้อคิดเห็นที่เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. ผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์ ต้องไม่เคยถูกนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และไม่ได้อยู่ในระหว่างการพิจารณาวารสารใดๆ หากบทความได้รับการอนุมัติการตีพิมพ์แล้ว ผู้พิมพ์บทความไม่ได้ปรับแก้เพื่อให้ได้รับการตีพิมพ์ ผู้เขียนบทความต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนท่านละ 1,000 บาท
3. หากผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ ต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา ก่อนส่งบทความมายังกองบรรณาธิการ
4. หากผลงานที่ส่งมาตีพิมพ์เป็นงานแปลหรืองานที่เรียบเรียงมาจากภาษาต่างประเทศต้องมีหลักฐานการอนุญาตให้ตีพิมพ์เป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของลิขสิทธิ์
5. ผู้พิมพ์จะได้รับวารสารจำนวน 2 เล่ม ภายใน 1 เดือนหลังจากวารสารเผยแพร่แล้ว และกองบรรณาธิการมีสิทธิ์นำบทความดังกล่าวไปเผยแพร่ในวารสารฉบับออนไลน์โดยไม่ต้องแจ้งผู้พิมพ์อีก

วารสารวิชาการมนุษยและสังคม

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

วารสารวิชาการมนุษยและสังคม จัดพิมพ์โดย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ เป็นวารสารวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จัดทำขึ้นฉบับที่ 1 ปีที่ 1 ในปี พ.ศ. 2560 การจัดพิมพ์ได้จัดพิมพ์ปีละ 2 ฉบับ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้และทัศนะทางวิชาการและงานวิจัยของนักวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และเป็นแหล่งนำเสนอผลงานวิจัยของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รวมทั้งนักวิชาการจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ เช่น สังคม ภาษา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วรรณกรรม ชุมชนท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการธรรมาภิบาล เป็นต้น

วิธีการจัดส่งบทความ

ท่านสามารถส่งบทความได้ 2 วิธี

1. ส่งแบบเสนอผลงานวิชาการและไฟล์ข้อมูลบทความมาทางอีเมล huso_journal@outlook.co.th
2. ส่งแบบเสนอผลงานวิชาการและไฟล์ข้อมูลบทความที่กองบรรณาธิการวารสารมนุษยและสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ 319 ต.โพธิ์ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ 33000 โทรศัพท์: 0-9332-77303 โทรสาร:0-4564-3607 website:<http://huso.sskru.ac.th/main2014/>

สำหรับบทความที่ผ่านการกลั่นกรองแล้ว จะได้รับการตีพิมพ์ลงในวารสารเพื่อเผยแพร่ต่อไป

รูปแบบการเขียนบทความวิจัย

1. คำร้องเพื่อขอรับการพิจารณาตีพิมพ์ จำนวน 1 ชุด

หากเป็นนักศึกษาที่ส่งบทความที่เป็นวิทยานิพนธ์ ต้องผ่านการตรวจสอบเบื้องต้น และลงลายมือชื่อที่ปรึกษาหลัก

2. องค์ประกอบของบทความวิจัย มีดังนี้

2.1 ชื่อเรื่อง (Title)

ระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเริ่มต้นจากภาษาไทยตามด้วยภาษาอังกฤษ

2.2 ชื่อผู้แต่ง (Authors)

ระบุชื่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในบทความวิจัยทุกคน พร้อมระบุตำแหน่งทางวิชาการ หน่วยงานหรือสถาบันที่สังกัด หากเป็นนักศึกษาให้ระบุระดับการศึกษา สาขาที่ศึกษาและสถาบันที่สังกัด

2.3 บทคัดย่อ (Abstract)

ระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษความยาวประมาณ 300 คำ หรือ 20 บรรทัด ให้มีบทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อนภาษาอังกฤษตอนท้ายของบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีคำสำคัญ (Keywords) ประมาณ 3-4 คำ

2.4 บทนำ (Introduction)

เป็นส่วนของเนื้อหาครอบคลุมความสำคัญ ความเป็นมาของปัญหาในการวิจัย โดยมีความยาวประมาณ 40 บรรทัด

2.5 วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย (Research Methodology)

ให้ระบุตัวแปร หรือแนวคิดในการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

2.6 ผลการศึกษา (Result)

ระบุผลที่พบตามลำดับหัวข้อของการศึกษาอย่างชัดเจน ให้ได้ใจความ ถ้ามีตาราง ตัวเลข ตัวแปรมาก อาจจะใช้คำบรรยายแทน

2.7 วิจารณ์และสรุปผล

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้

2.8 เอกสารอ้างอิง

ตัวอย่างการอ้างอิงท้ายข้อความ

.....ข้อความ.....(ชื่อ//สกุลผู้แต่งชาวไทย,/ปีที่พิมพ์,/เลขหน้า)

.....(ลมูล รัตตากร, 2550, นน.11-12)

.....(สุวิมล เพชรใส, 2553, น.16)

.....(kidd, 1987, pp.15-16)

ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิงกรณีที่เป็นหนังสือ

ไชยยัง รุจจนเวท. (2530). 20 ปีสวนสมนไพร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี. กรุงเทพฯ : บริษัทไปยาลใหญ่ ศรีเอทีพีเอส.

Stebbing, L. (1993). Quality Assurance: The Route to Efficiency and Competitiveness. (3 rd ed). New York: Ellis Horwood.

ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิงกรณีที่เป็นวารสาร

กรณิการ์ตัน บุญช่วยธนาลิทธิ และจุฑารัตน์ เสรีวัตร. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม

การส่งเสริมสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทยในนักศึกษา คณะการแพทย์แผน

ตะวันออกมหาวิทยาลัยรังสิต. ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 มกราคม-เมษายน 2553. หน้าที่ 76-80.

ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิงกรณีที่เป็นวิทยานิพนธ์

ฉันทพร วณิชฤทธา. (2550). การจัดการความรู้ในชุมชน: กรณีศึกษาด้านการจัดการ

ท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนมีส่วนร่วม จังหวัดสมุทรสงคราม. (วิทยานิพนธ์

ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม : ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

3. การส่งบทความ

จัดพิมพ์ 1 ชุด พร้อมแผ่น CD ส่งที่ สำนักงานคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ 319 ถนนไทยพันทนา ตำบลโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ 33000 หรือส่งไฟล์เอกสารที่ อีเมล: ส่งไฟล์เอกสาร word และ PDF

มาที่ e-mail : huso_journal@outlook.co.th

4. บทความที่ได้รับการตีพิมพ์

ต้องผ่านการกลั่นกรองโดยกองบรรณาธิการกลั่นกรองบทความ และผู้เชี่ยวชาญประเมินบทความ (Peer Review) ก่อนการตีพิมพ์

รูปแบบการเขียนบทความ

ชื่อเรื่อง ภาษาไทย..... (THSarabunPSKขนาด16pt. หนา)

ชื่อเรื่อง ภาษาอังกฤษ.....(THSarabunPSKขนาด16pt. หนา)

ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาไทย.....(THSarabunPSK ขนาด14pt. ปกติ)ชื่อผู้นิพนธ์

ภาษาอังกฤษ.....(THSarabunPSK ขนาด14pt. ปกติ

เว้น 1 บรรทัด

บทคัดย่อ (TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

เว้น 1 บรรทัด

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

.....

.....

เว้น 1 บรรทัด

คำสำคัญ: (TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

เว้น 1 บรรทัด

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

.....

.....

เว้น 1 บรรทัด

Abstract (TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

เว้น 1 บรรทัด

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

.....

.....

เว้น 1 บรรทัด

Keyword: (TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

เว้น 1 บรรทัด

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

.....

.....

เว้น 1 บรรทัด

บทนำ (TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

เว้น 1 บรรทัด

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

.....

.....

เว้น 1 บรรทัด

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย (TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

เว้น 1 บรรทัด

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

.....

.....

เว้น 1 บรรทัด

ผลการศึกษา TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

เว้น 1 บรรทัด

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

.....

.....

เว้น 1 บรรทัด

สรุปและอภิปรายผล (TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

เว้น 1 บรรทัด

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

.....
.....
เว้น 1 บรรทัด

เอกสารอ้างอิง (TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา)

เว้น 1 บรรทัด

(เนื้อหา TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ)

.....
.....

หมายเหตุ:

1. บทความมีความยาว 10 หน้า แต่ไม่เกิน 15 หน้า
2. เอกสารที่ไม่อ้างอิงในเนื้อหาไม่ต้องลงในหัวข้อเอกสารอ้างอิง
3. หัวข้อหลักใช้รูปแบบตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 16 pt. หนา
4. เนื้อหาใช้รูปแบบตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาด 14 pt. ปกติ
5. ไม่ต้องใส่เลขหน้า

***รบกวน ส่งไฟล์เอกสาร word และ PDF มาที่ e-mail :

huse_journal@outlook.co.th

หรือติดต่อ อ.จุฑาสินี ชนะศึก (085-462-0325)

แบบเสนอผลงานวิชาการเพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมนุษยและสังคม มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

เรียน บรรณาธิการวารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ข้าพเจ้า (ชื่อ-สกุล).....

(ภาษาอังกฤษ).....

ตำแหน่งทางวิชาการ(โปรดระบุ)

☐ ศาสตราจารย์

☐ รองศาสตราจารย์

☐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์

☐ ดร.

☐ อาจารย์

☐ อื่นๆ ระบุ.....

☐ นาย

☐ นางสาว

☐ นาง

ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์(ที่ติดต่อได้)

.....

โทรศัพท์ที่ทำงาน.....โทรศัพท์มือถือ.....

โทรสาร.....E-mail.....

มีความประสงค์ขอส่งผลงานวิชาการ เรื่อง:

ชื่อผลงาน

(ภาษาไทย).....

ชื่อผลงาน

(ภาษาอังกฤษ).....

ประเภทของผลงานวิชาการ

☐ บทความวิจัย

☐ บทความวิชาการ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าผลงานนี้

☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้าเพียงผู้เดียว

☐ เป็นผลงานของข้าพเจ้าและผู้ที่เราขอชื่อในผลงาน

ผลงานนี้ยังไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และจะไม่นำไปเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารอื่นๆอีก นับจากวันที่ข้าพเจ้าได้ส่งผลงานต้นฉบับนี้ มายังกองบรรณาธิการวารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

.....ลายมือชื่อเจ้าของบทความ

(.....)

วันที่.....

แบบรับรองบทความวิจัย
จากปริญญาณิพนธ์/วิทยานิพนธ์/คุษฎิณิพนธ์

เรียน บรรณาธิการวารสารวิชาการมนุษยและสังคม มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏศรีสะเกษ

ข้าพเจ้า (ชื่อ-สกุล).....

(ภาษาอังกฤษ).....

ตำแหน่งทางวิชาการ(โปรดระบุ)

☐ ศาสตราจารย์	☐ รองศาสตราจารย์	☐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
☐ ดร.	☐ อาจารย์	☐ อื่นๆ ระบุ.....
☐ นาย	☐ นางสาว	☐ นาง

ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์(ที่ติดต่อได้)

.....

.....

โทรศัพท์ที่ทำงาน.....โทรศัพท์มือถือ.....

โทรสาร.....E-mail.....

ขอรับรองว่าได้ตรวจสอบบทความวิจัยจากปริญญาณิพนธ์/วิทยานิพนธ์/คุษฎิณิพนธ์ เรื่อง:

ชื่อผลงาน

(ภาษาไทย).....

.....

ชื่อผลงาน

(ภาษาอังกฤษ).....

.....

ของนิสิต ชื่อ-สกุล.....

ว่าถูกต้องตามหลักวิชาการเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งบทความนี้ไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่
อยู่ระหว่างการเสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น

.....ลายมือชื่อ

(.....)

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

วันที่.....

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ปรัชญา

จัดการศึกษาเพื่อท้องถิ่น สร้างมาตรฐานวิชาการ
พัฒนาบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรม นำสู่ความเป็นสากล

วิสัยทัศน์

เป็นผู้นำวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ให้บริการวิชาการแก่ชุมชน ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ทักษะวิชาชีพสารสนเทศ ภาษาและการสื่อสารความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมจริยธรรม สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาพัฒนาประเทศให้ยั่งยืน มีความสามารถทางการแข่งขันระดับชาติและนานาชาติ

พันธกิจ

1. การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพโดยมีการประกันคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ
2. พัฒนาบุคลากรและผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติมีคุณธรรมจริยธรรมและมีศักยภาพในการแข่งขันเพื่อนำท้องถิ่นและประเทศชาติสู่สากล
3. บริการวิชาการและวิชาชีพด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์แก่ท้องถิ่นประเทศชาติและนานาชาติ
4. สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนสถาบันท้องถิ่นและประเทศชาติ
5. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
6. บริหารจัดการองค์กรตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

จัดพิมพ์ : บริษัท สำนักพิมพ์พานทอง จำกัด

1540 ถ.ศรีสุมงคล ซ. 1 ต.เมืองใต้ อ.เมือง จ.ศรีสะเกษ 33000

โทร.08-1760-8058, 0-4561-3499 0 E-mail: sm.20panthong@gmail.com